

Milieu handhavings programma 2010

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

VHRM - Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

Milieuhandhavingsprogramma 2010

COLOFON

Uitgave

Verantwoordelijke uitgever

Prof. Dr. Michael G. Faure LL. M.
Voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
Koning Albert II-laan 20 bus 15
1000 Brussel

Eindredactie

An Stas, Vaste secretaris van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

Ontwerp cover

Nadia De Braekeler, Grafisch ontwerpster van de Afdeling Digitale Drukkerij van het Departement Bestuurszaken

Depotnummer

D/2010/3241/133

Dit rapport is beschikbaar op de website van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving: www.vhrm.be

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding.

Woord vooraf door de voorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving: prof. Dr. Michael G. Faure LL. M.....	3
1 Inleiding	5
1.1 Context Milieuhandhavingsprogramma 2010: Wettelijke, methodologische en beleidsmatige omkadering.....	5
1.1.1 Methodologie en structuur	5
1.1.2 Beleidsmatige omkadering	7
1.1.2.1 Regeerakkoord van 15 juli 2009	7
1.1.2.2 Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014	7
1.2 Relevantie milieuhandhavingsprogramma	9
2 De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving	11
2.1 Voorstelling van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.....	11
2.2 De leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers	11
3 Werking en instrumentarium van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving ..	13
3.1 Modaliteiten voor de werking van de VHRM	13
3.2 VHRM-werkgroepen.....	14
3.2.1 Werkgroep 'Vaststelling en Toezicht'.....	15
3.2.1.1 Samenstelling	15
3.2.1.2 Activiteiten	15
3.2.1.3 Missie en activiteiten	15
3.2.2 Werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering'.....	17
3.2.2.1 Samenstelling	17
3.2.2.2 Activiteiten	17
3.2.2.3 Missie en activiteiten	17
3.2.3 Werkgroep 'Informatie-uitwisseling'.....	19
3.2.3.1 Samenstelling	19
3.2.3.2 Missie en doelstellingen	19
3.2.4 Werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw'.....	20
3.2.4.1 Samenstelling	20
3.2.4.2 Missie en doelstellingen	20
3.3 Plenaire vergadering.....	21
3.4 Protocollen, krachtlijnen en aanbevelingen.....	22
4 Input voor het beleid van de Vlaamse Hoge Raad voor de milieuhandhaving in 2010..	25
4.1 Programma's van milieuhandhavingsactoren	25
4.1.1 Inhoud van de milieuhandhavingsprogramma's van de individuele milieuhandhavingsactoren ..	25
4.1.2 Knelpunten naar aanleiding van de milieuhandhavingsprogramma's van de milieuhandhavingsactoren.....	25
4.2 De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013	26
4.2.1 De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 voor gemeenten	26
4.2.2 De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 voor provincies	28
4.3 Inventaris milieuhandhavingsactoren.....	29
4.3.1 Actuele stand van zaken betreffende het opstellen van een inventaris aangaande handhavingsactoren	29
4.3.2 Toekomstvisie aangaande de inventaris	30

4.4	Prioriteitennota	30
4.4.1	<i>Het coördineren van de milieuhandhaving, ondermeer via protocollen</i>	30
4.4.2	<i>Waarborgen van de informatiedoorstroming</i>	32
4.4.3	<i>Communicatie met betrekking tot de milieuhandhaving</i>	33
4.5	Overige werkpunten	34
5	<i>Programma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2010</i>	37
5.1	Vaststelling en toezicht	37
5.2	Sanctionering	38
5.3	Informatie-uitwisseling	39
5.4	Dataverzameling, innovatie en kennisopbouw	39
6	<i>Uitvoering van het Milieuhandhavingsprogramma 2010</i>	41
6.1	Werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' in 2010.....	42
6.1.1	<i>Inventaris aangaande handhavingsactoren</i>	42
6.1.2	<i>Correcte doorverwijzing oproepen</i>	42
6.1.3	<i>Taakverdeling gemeentes en Lokale politie</i>	42
6.1.4	<i>Overleg met college van gouverneurs en burgemeesters</i>	43
6.1.5	<i>Modelbrieven en Sjablonen</i>	43
6.1.6	<i>Opleiding</i>	44
6.2	Werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' in 2010	44
6.2.1	<i>Fase 1</i>	44
6.2.2	<i>Fase 2</i>	44
6.3	Werkgroep 'Informatie-uitwisseling' in 2010.....	44
6.4	Werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw' in 2010.....	45
6.4.1	<i>Kennisopbouw</i>	45
6.4.2	<i>Innovatie</i>	46
6.4.3	<i>Dataverzameling</i>	46
Bijlagen	47	
Bijlage 1:	Voorstelling leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving	49
Bijlage 2:	Samenstelling van de vier VHRM-werkgroepen	57
	<i>Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht'</i>	57
	<i>Leden en plaatsvervangers van de subwerkgroep 'Modelbrieven en Sjablonen'</i>	59
	<i>Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering'</i>	59
	<i>Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling'</i>	60
	<i>Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw'</i>	60
Bijlage 3:	Milieuhandhavingsprogramma's van de individuele milieuhandhavingsactoren	63
	<i>Actoren belast met toezicht en/of vaststelling</i>	65
	<i>Actoren belast sanctionering</i>	103

WOORD VOORAF DOOR DE VOORZITTER VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING: PROF. DR. MICHAEL G. FAURE LL. M.

Op 1 mei 2009 trad het decreet van 21 december 2007, bekend als het milieuhandhavingsdecreet¹, in werking. Dit decreet heeft het handhavingslandschap in het Vlaamse Gewest in grote mate gewijzigd. Een belangrijk onderdeel van dit decreet is dat ter ondersteuning van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering een Gewestelijke Raad voor de Milieuhandhaving werd opgericht, aangeduid als de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Deze Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (afgekort VHRM) heeft zijn werkzaamheden aangevat op 1 mei 2009, gelijktijdig met de inwerkingtreding van het milieuhandhavingsdecreet.

Aan deze Hoge Raad zijn door het milieuhandhavingsdecreet belangrijke opdrachten toegekend onder meer wat betreft de coördinatie van de milieuhandhaving in het Vlaamse Gewest. Deze coördinatie is met de inwerkingtreding van het milieuhandhavingsdecreet ook veel belangrijker geworden nu er naast een strafrechtelijke handhaving ook een bestuurlijke handhaving mogelijk is geworden. Dit vereist dan ook een goede afstemming tussen de verschillende bij de handhaving betrokken actoren.

Artikel 16.2.4 van het milieuhandhavingsdecreet bepaalt dat de VHRM jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma opstelt. Op basis van het vermelde artikel bepaalt dit programma 'de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van het milieurecht'. Daarnaast kan het milieuhandhavingsprogramma eveneens aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus.

Van bij de aanvang van zijn werkzaamheden op 1 mei 2009 is de VHRM met enthousiasme gestart met de vervulling van zijn decretale opdracht. Voor u ligt nu het eerste milieuhandhavingsprogramma dat, conform de decretale opdracht, een beeld biedt van de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke overheden voor het komende kalenderjaar 2010.

Duidelijk mag echter zijn dat, ondanks het enthousiasme waarmee de VHRM van start is gegaan, de VHRM uiteraard nog niet op kruissnelheid is gekomen. Het eerste (half) werkingsjaar is aangevangen met de organisatie van de eigen interne werking (organisatie van de werkzaamheden, opstelling huishoudelijk reglement etc.). Daarnaast is de VHRM echter ook reeds gestart met het inhoudelijke werk wat betreft de coördinatie van de milieuhandhaving. Dat werk vindt voornamelijk plaats in werkgroepen, die ondermeer nagaan in welke mate de coördinatie van de handhaving afspraken tussen de verschillende bij de handhaving betrokken actoren vereist, die eventueel ook in milieuhandhavingsprotocollen kunnen worden vastgelegd. Een gedetailleerdere weergave van de in het eerste werkingsjaar uitgevoerde werkzaamheden

¹ Decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI « Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen » (B.S. 29/02/2008)

zult u kunnen aantreffen in het milieuhandhavingsrapport dat de VHRM overeenkomstig artikel 16.2.5 van het milieuhandhavingsdecreet ook zal opstellen.

Aangezien dit het eerste milieuhandhavingsprogramma van de VHRM is en daarmee ook het eerste officiële document waarmee de VHRM naar buiten treedt, wordt dit programma niet alleen gebruikt om conform de decretale opdracht een inzicht te bieden in de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van het milieurecht voor het komende kalenderjaar, maar tevens om de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving voor te stellen, zowel aan het brede publiek als, voor zover nog nodig, aan alle bij de milieuhandhaving betrokken actoren.

Gelet op het feit dat de werkzaamheden van de VHRM nog maar pas begonnen zijn, kan, zoals aangegeven, dit milieuhandhavingsprogramma nog niet van een inhoudelijke kwaliteit zijn die de VHRM zou wensen te bieden en die in de toekomst hopelijk geboden kan worden. Ten dele ligt dit aan het feit dat de VHRM – om een inzicht te verkrijgen in de prioriteiten van de handhavingsactoren - afhankelijk is van de informatie die door deze gewestelijke milieuhandhavingsactoren verstrekt wordt. Zoals uit dit programma zal blijken hebben velen van die betrokken handhavingsactoren reeds informatie gegeven over hun handhavingsprioriteiten voor het komende kalenderjaar, maar ook daar geldt dat, wanneer de VHRM zijn vaste plaats in het Vlaamse milieuhandhavingslandschap zal hebben verkregen, deze afstemming en samenwerking ongetwijfeld nog beter zal verlopen.

Met deze kanttekeningen bieden wij u dan ook het eerste milieuhandhavingsprogramma voor het kalenderjaar 2010 aan. Het mag echter duidelijk zijn dat de VHRM dat niet alleen kan doen en daarbij ook afhankelijk is van de inbreng, niet alleen van de bij de milieuhandhaving betrokken actoren, maar ook van het grote publiek. De VHRM nodigt dan ook eenieder uit met ideeën over mogelijkheden om de handhaving van het milieurecht in het Vlaamse Gewest te verbeteren om deze via het permanent secretariaat aan de VHRM door te geven.

De VHRM zal er in ieder geval alles aan doen om, binnen de decretale mogelijkheden, zijn steentje bij te dragen aan de verbetering van de milieuhandhaving in het Vlaamse Gewest.

Prof. Dr. Michael G. Faure LL.M., Voorzitter Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

1 INLEIDING

1.1 CONTEXT MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA 2010: WETTELIJKE, METHODOLOGISCHE EN BELEIDSMATIGE OMKADERING

Het milieuhandhavingsprogramma beoogt de grote krachtlijnen uit te zetten voor het komende kalenderjaar van het door de Vlaamse Regering te voeren milieuhandhavingsbeleid. Daarnaast kan het aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen de beleidsniveaus. Het betreft in die zin dan ook een beleidsmatig instrument. Het is echter niet de bedoeling om in het milieuhandhavingsprogramma de concrete te voeren acties op het terrein te omschrijven, noch om instructies of richtlijnen te formuleren ten aanzien van de parketten of de andere handhavingsactoren.

Het spreekt voor zich dat de VHRM nog in volle ontwikkeling is en de verschillende initiatieven nog verder moeten uitgewerkt worden in de komende jaren. Er kunnen echter wel reeds een aantal prioritaire thema's onderschreven worden waarrond de VHRM in 2010 werkzaam zal zijn. Binnen de VHRM zelf, maar ook in de werkgroepen, verdienen deze onderwerpen verder onderzoek. Op basis daarvan kan de VHRM de volgende jaren meer concrete beleidsvoorstellen en adviezen formuleren.

1.1.1 Methodologie en structuur

Artikel 16.2.4 van het milieuhandhavingsdecreet bepaalt de contouren van het milieuhandhavingsprogramma. Uitgangspunt is dat het milieuhandhavingsprogramma voor het komende kalenderjaar de handhavingsprioriteiten formuleert van de gewestelijke handhavingsactoren. Daaruit volgt dat de VHRM in de eerste plaats - vanuit een "bottom-up"-perspectief - zijn oor te luisteren heeft gelegd bij de milieuhandhavingsactoren in het Vlaamse Gewest rond de vraag welke voor 2010 hun prioriteiten en activiteiten zijn op het terrein van de handhaving. Uiteraard ligt de grootste deskundigheid ter zake prioritair bij de voor de handhaving bevoegde overheden. Terecht heeft de decreetgever erop aangedrongen dat de VHRM van die expertise gebruik zou maken. De eerste stap die de VHRM dan ook gezet heeft, is dat alle bij de handhaving betrokken actoren geïdentificeerd werden en dat deze vervolgens werden aangeschreven met de vraag wat hun inbreng kon zijn voor het milieuhandhavingsprogramma van de VHRM. De prioriteiten zoals omschreven in de programma's van de verschillende handhavingsactoren worden dan ook weergegeven in bijlage 3 van dit document. Daarmee wordt derhalve invulling gegeven aan het tweede lid van artikel 16.2.4 van het milieuhandhavingsdecreet, dat stelt dat het programma de handhavingsprioriteiten dient te bepalen van de gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van het milieurecht.

De bij de handhaving betrokken overheden kunnen vanzelfsprekend, gelet op de autonomie binnen hun bevoegdheden, zelf bepalen welke handhavingsactiviteiten zij prioritair zullen behandelen. Duidelijk mag echter zijn dat de decreetgever van de VHRM meer verwacht en

mag verwachten dan enkel het samenbrengen van informatie die door de verschillende actoren wordt verstrekt. De meerwaarde van de VHRM bestaat er onder meer in om na te gaan of er in deze prioriteiten ook gemeenschappelijke kenmerken kunnen worden ontwaard die aanleiding kunnen geven tot bepaalde aanbevelingen. Immers, een belangrijk doel van het milieuhandhavingsprogramma bestaat er ook in een beeld te bieden van welke volgens de VHRM de prioritaire aandachtspunten zijn bij de handhaving van het milieurecht in het Vlaamse Gewest. In dit kader kan gedacht worden aan het signaleren van overlappingsen en leemtes in de programma's en activiteiten van de verschillende handhavingsactoren.

Met de ontvangen input bleek het echter nog niet mogelijk een vergelijkende analyse van de programma's en activiteiten te maken. De omschrijving van de geprogrammeerde activiteiten verschilde naargelang de actor. Deze werden al dan niet op strategisch of operationeel niveau beschreven. De overkoepelende en coördinerende taak van de VHRM kan daarom ook nog niet de gewenste invulling krijgen in dit Milieuhandhavingsprogramma 2010. De VHRM ziet het dan ook als een belangrijke taak om in 2010 een gestandaardiseerde en uniforme vragenlijst op te stellen om te peilen naar geprogrammeerde activiteiten van de verschillende handhavingsactoren. Op die manier kan de input van de actoren beter op elkaar afgestemd worden, zodat een correcte analyse mogelijk wordt.

De VHRM wil zich in dit milieuhandhavingsprogramma eveneens concentreren op de planning van de eigen activiteiten in 2010. De VHRM heeft bij de aanvang van zijn werkzaamheden in mei 2009 aan alle handhavingsinstanties, vertegenwoordigd in de VHRM, gevraagd een inzicht te bieden in acties die volgens hen prioritair door de VHRM opgenomen moeten worden. Daarnaast is aan de leden van de VHRM gevraagd ook kritisch te reflecteren (tijdens verscheidene brainstormsessies die in het voorjaar van 2009 werden gehouden) over activiteiten die de VHRM zelf prioritair zou moeten ondernemen. Een samenvatting van deze ideeën is terug te vinden in hoofdstuk 4.

Vervolgens rijst de vraag hoe deze ideeën, uit wat inmiddels een prioriteitennota is gaan heten, in de praktijk door de VHRM verwerkt kunnen worden. Het mag duidelijk zijn dat de verschillende aandachtspunten niet in één enkel werkingsjaar kunnen aangepakt worden. In dit kader overweegt de VHRM de opstelling van een meerjarenprogramma. De activiteiten dewelke de VHRM gedestilleerd heeft uit deze prioriteiten werden gebundeld in hoofdstuk 5 en vormen op de manier ook het milieuhandhavingsprogramma 2010 van de VHRM.

De VHRM heeft een viertal werkgroepen opgericht, zoals mogelijk werd gemaakt door artikel 16.2.8 van het milieuhandhavingsdecreet. Het zijn precies deze werkgroepen die een belangrijk werkinstrument vormen van de VHRM, omdat daar oplossingen worden gezocht voor de knelpunten die in hoofdstuk 5 als prioritair werden vastgesteld.

Het is echter noodzakelijk de activiteiten van de VHRM binnen de grotere beleidscontouren van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister bevoegd voor leefmilieu op vlak van de milieuhandhaving te positioneren. In dit kader is het dan ook opportuun het Regeerakkoord van 15 juli 2009 en de Beleidsnota leefmilieu en natuur 2009-2014 van minister Joke Schauvliege aan te halen.

1.1.2 Beleidsmatige omkadering

1.1.2.1 Regeerakkoord van 15 juli 2009²

Het Regeerakkoord van 15 juli 2009 bepaalt op het vlak van de milieuhandhaving ondermeer dat het milieuhandhavingsdecreet zal uitgevoerd worden en de praktijk ervan doelgericht zal worden geëvalueerd, onder andere via het milieuhandhavingsrapport. De krachtlijnen van het beleid en de prioriteiten worden bepaald in jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's. Organisatorische samenwerkingsafspraken zullen, waar wenselijk, verankerd worden in milieuhandhavingsprotocollen in de schoot van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. De Vlaamse Regering stelt bovendien dat ze zal zorgen voor een aangepaste opleiding, permanente vorming en oplossingen voor andere noden van toezichthouders en opsporingsambtenaren.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving speelt aldus een cruciale rol in het milieuhandhavingsbeleid. Zowel het jaarlijks milieuhandhavingsprogramma als het jaarlijks milieuhandhavingsrapport zullen een belangrijke uitvoering vormen van het Regeerakkoord.

1.1.2.2 Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014³

Ook de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014 van Vlaams minister Joke Schauvliege legt een aantal strategische en operationele doelstellingen inzake milieuhandhaving vast waar de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in belangrijke mate uitvoering aan kan geven.

In het kader van milieuhandhaving wordt de uitbouw van een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en milieumisdrijven als strategische doelstelling vooropgesteld. Het wordt als prioritair aanschouwd het nieuwe juridische kader – ingesteld met het milieuhandhavingsdecreet – om te zetten in een doeltreffende bestuurlijke handhaving van milieu-inbreuken en, indien het bevoegde parket beslist niet te vervolgen, ook van milieumisdrijven. Zowel naar de overtreders als naar de toezichthouders en de verbalisanten kan een krachtig signaal worden gegeven door kort op de bal te spelen bij het opleggen van exclusieve en alternatieve bestuurlijke geldboetes. Even belangrijk is de ontwikkeling van een duidelijk en coherent kader met criteria op grond waarvan de hoogte van de boete en/of voordeelontneming kan berekend worden, zodat rechtszekerheid geboden kan worden.

De uitvoering van het milieuhandhavingsbeleid vormt in dit kader een operationele doelstelling. Het nieuwe milieuhandhavingsdecreet wordt verder onverkort uitgevoerd. De krachtlijnen en de prioriteiten van het milieuhandhavingsbeleid zullen worden bepaald, rekening houdend met de aanbevelingen in de jaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's, opgesteld in de schoot van de

² Het volledige 'Regeerakkoord van 15 juli 2009' kan geraadpleegd worden op volgende URL: http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite?c=Solution_C&cid=1247734278469&pagename=Infolijn/View

³ De volledige 'Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014' kan geraadpleegd worden op volgende URL: http://www.vlaanderen.be/servlet/Satellite?pagename=Infolijn%2FView&c=Solution_C&p=1186804409590&cid=1171947608450

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. De handhavingspraktijk zal naar effectiviteit en efficiëntie worden geëvalueerd, onder andere via de jaarlijkse milieuhandhavingsrapporten. De samenwerkingsafspraken tussen de verschillende handhavingsactoren zullen, waar nuttig, verankerd worden in handhavingsprotocollen. Binnen het decretaal kader zal de minister, bevoegd voor leefmilieu, ondersteuning verlenen aan toezichthouders en opsporingsambtenaren.

Daarnaast wordt er vooropgesteld dat door een verhoging van het aantal lokale toezichthouders – gemeentelijk, intergemeentelijk en politiezone – de Vlaamse Milieu-inspectie zich meer zal kunnen toeleggen op inrichtingen met een grote milieurelevantie, zoals Seveso⁴- en GPBV⁵-bedrijven, en op ketentoezicht van afvalstoffen. De handhaving zal verschuiven van een reactieve naar enerzijds een proactieve invalshoek, geconcretiseerd in specifieke thematische handhavingscampagnes, en anderzijds naar een routinematige invalshoek. Bij dit laatste staan emissiegerichte inspecties en controle van de zelfcontroleactiviteiten van de bedrijven centraal. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het toezicht op niet-vergunde maar wel vergunningsplichtige inrichtingen en activiteiten.

Bovendien kan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een rol spelen bij het doelmatiger maken van partnerschappen. Een slagkrachtige werking van het overheidsapparaat impliceert dat de Vlaamse overheid meer geïntegreerd gaat werken. Meer en meer beleidsthema's vragen om een beleidsdomein- en bestuurslaagoverschrijdende aanpak. In uitvoering van het Regeerakkoord kiest de Vlaamse Regering voor een partnerschap met sterke lokale besturen, ook op het gebied van milieu- en natuurbeleid. De Vlaamse overheid stelt dan ook de ondersteuning van de lokale besturen in het voeren van een lokaal milieubeleid voorop als strategische doelstellingen en werkt dit uit via de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. De Vlaamse overheid zal overigens verkokering tegengaan en zal meer interne samenwerking en synergieën tot stand brengen. De decretaale opdracht van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving kan hier ondermeer uitwerking aan verlenen.

⁴Inrichtingen die onder het toepassingsgebied vallen van de Europese Seveso II-richtlijn 96/82/EG van 9 december 1996 (of van het Samenwerkingsakkoord betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, dat de omzetting is in België van de Seveso II-richtlijn), worden Seveso-inrichtingen genoemd. Het gaat om inrichtingen die een bepaalde hoeveelheden aan gevaarlijke stoffen op hun terrein aanwezig hebben en die een beleid moeten voeren ter voorkoming van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken en ter bepaling van de gevolgen ervan voor mens en milieu. Belangrijk om op te merken is dat het Samenwerkingsakkoord buiten het toepassingsgebied van het milieuhandhavingsdecreet en dus het milieuhandhavingsprogramma valt.

⁵GPBV-installaties zijn inrichtingen die in de vierde kolom van de indelingslijst aangeduid worden met de letter X en die bijgevolg onder de toepassing vallen van de bepalingen van de titels I en II van het VLAREM inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV) als bedoeld in de Europese richtlijn 96/61/EG van 24 september 1996.

1.2 RELEVANTIE MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA

Zoals reeds aangegeven bepaalt artikel 16.2.4 van het milieuhandhavingsdecreet dat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma opstelt, waarin de VHRM wordt bijgestaan door de overheden die belast zijn met het toezicht op en de handhaving van het milieurecht. Zij kunnen input geven voor de opstelling van dit programma. Het milieuhandhavingsprogramma dient voor het komende kalenderjaar de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van het milieurecht te bepalen en de grote krachtlijnen van het door de Vlaamse Regering te voeren milieuhandhavingsbeleid uit te zetten. Tevens kan het aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus. Het opzet is dus dat het milieuhandhavingsprogramma voornamelijk zal bestaan uit beleidsmatige aanbevelingen. Dit programma kan echter geen concrete te voeren acties op het terrein omschrijven en het kan evenmin instructies of richtlijnen bevatten voor de handhavingsactoren.

Het Milieuhandhavingsprogramma 2010 zal deze beschreven aspiraties echter niet volledig kunnen waarmaken. Het feit dat de VHRM zich nog volop in opstartfase bevindt en het feit dat de kwaliteit van het programma voornamelijk afhankelijk is van de geleverde input van milieuhandhavingsactoren ter zake liggen hiervan aan de basis.

De ambitie van de VHRM is daarentegen hoog. Met de focus op het Milieuhandhavingsprogramma 2011 zal getracht worden een gestandaardiseerde vragenlijst te ontwikkelen waardoor de handhavingsactoren op een uniforme wijze bevraagd kunnen worden en de input vergelijkbaar en analyseerbaar materiaal oplevert. Op basis van deze informatie kunnen leemtes en overlappings in de activiteiten van de handhavers ontdekt worden en krachtlijnen en aanbevelingen ter zake geformuleerd worden.

Ook het Milieuhandhavingsrapport 2009 zal in belangrijke mate een input leveren voor het Milieuhandhavingsprogramma 2011. Het is namelijk logisch dat op basis van de rapportering aanbevelingen, prioriteiten en krachtlijnen geformuleerd worden. Meten is immers weten. Het milieuhandhavingsrapport wordt bovendien beschouwd als een cruciaal element ter ondersteuning en eventuele bijsturing van het te voeren milieuhandhavingsbeleid. Aan de hand van relevante en cijfermatige gegevens zal het rapport een concreet beeld trachten te bieden van het milieuhandhavingsbeleid op het terrein. De VHRM kan via het milieuhandhavingsrapport dan ook de nodige aanbevelingen formuleren. De output van dit rapport is essentieel voor de opmaak van de toekomstige milieuhandhavingsprogramma's.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft van dit milieuhandhavingsprogramma echter gebruik gemaakt om niet alleen zichzelf voor te stellen, maar tevens om de eigen voorgenomen activiteiten toe te lichten. Tijdens het overleg met de handhavingsactoren werd immers snel duidelijk dat er zich verschillende knelpunten manifesteren in de uitvoering van de milieuhandhaving die om een oplossing verzoeken. De VHRM tracht dan ook op de meest efficiënte en effectieve wijze deze problemen te analyseren en een antwoord te bieden. In dit kader is het dan ook noodzakelijk dat de VHRM tevens een programma voor de eigen

werkzaamheden hanteert. De VHRM diende in deze activiteiten prioriteiten te stellen. In hoofdstuk 5 wordt hiervan een overzicht gegeven.

2 DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING

2.1 VOORSTELLING VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd geïnstalleerd op 16 april 2009 en trad op 1 mei 2009 officieel in werking, samen met het milieuhandhavingsdecreet. Sedertdien kwam de VHRM gemiddeld één maal per maand samen. Om een efficiënte werking te verzekeren, ging de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving tevens over tot de oprichting van werkgroepen.

Op basis van het milieuhandhavingsdecreet heeft de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving onder meer de taak om de krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid inzake de handhaving van het milieurecht voor te stellen.

Jaarlijks stelt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een milieuhandhavingsprogramma en een milieuhandhavingsrapport op.

De VHRM vormt het kader waarin de verschillende handhavingsactoren overleg kunnen plegen. Het opzet is dat op basis van dit overleg milieuhandhavingsprotocollen kunnen volgen, die verschillend zullen zijn, afhankelijk van de betrokken actoren en de behandelde materie. De afspraken die in deze milieuhandhavingsprotocollen zullen opgenomen zijn, moeten er allereerst op gericht zijn de middelen, waarover de bij het overleg betrokken actoren beschikken, optimaal op elkaar af te stemmen. De milieuhandhavingsprotocollen kunnen afgesloten worden tussen zowel de diverse categorieën van toezichthouders en handhavers onderling, als tussen de toezichthouders en handhavers enerzijds en de politiediensten en de parketten anderzijds.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving heeft er echter voor gekozen om niet enkel overleg te organiseren tussen de actoren die als officieel lid, vertegenwoordiger of plaatsvervanger werden aangesteld, maar wenst tevens andere handhavingsactoren uit te nodigen voor overleg. Dit gebeurt in het kader van de werkgroepen, waarvan de werking besproken wordt in hoofdstuk 3.

2.2 DE LEDEN, VERTEGENWOORDIGERS EN PLAATSVERVANGERS

Een uitgebreid overzicht van de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd opgenomen in bijlage 1 bij het voorliggende Milieuhandhavingsprogramma 2010.

3 WERKING EN INSTRUMENTARIUM VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING

Het jaar 2009 betekende voor de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving een opstartjaar. Dit maakte dat er regels werden opgemaakt met het oog op de eigen werking, vooraleer de werkzaamheden konden aangevat worden. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke acties de VHRM in 2009 uitvoerde om zijn opdrachten, binnen het decretaal aangegeven instrumentarium, uit te werken. Tevens wordt er een overzicht geschetst van het instrumentarium dat de decreetgever de VHRM aanreikt in het milieuhandhavingsdecreet.

3.1 MODALITEITEN VOOR DE WERKING VAN DE VHRM

In mei 2009 heeft de VHRM zijn taak als adviesverlener inzake de benoeming van de leden van het Milieuhandhavingscollege ten aanzien van de Vlaamse Regering uitgevoerd, zoals bepaald in artikel 69, §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Na de opmaak van het selectiereglement werden 27 kandidaten gehoord door een quorum van de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM. In het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de benoeming van de leden van het Milieuhandhavingscollege, vermeld in artikel 16.4.21 van het milieuhandhavingsdecreet, werd het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving geheel gevolgd.

De VHRM zal deze adviestaak opnieuw moeten uitvoeren van zodra één of meerdere nieuwe leden van het Milieuhandhavingscollege moeten benoemd worden. Een evaluatie en aanscherping van het selectiereglement dringt zich op en de VHRM zal zich hierover in 2010 buigen.

Vervolgens heeft de VHRM, conform artikel 16.2.9 van het milieuhandhavingsdecreet een huishoudelijk reglement opgesteld. Naast de vaststelling van de bevoegdheden van de voorzitter en ondervoorzitter regelt dit reglement de wijze van bijeenroeping en beraadslaging, de frequentie van de vergaderingen, en de voorwaarden waaronder de VHRM een beroep kan doen op externe deskundigen of op (permanente of tijdelijke) werkgroepen. Dit huishoudelijk reglement werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering en zal na de goedkeuring van de Vlaamse Regering verschijnen in het Belgisch Staatsblad.

In opdracht van de VHRM werkte het permanent secretariaat aan een intern werkingsdocument. Hierin wordt ondermeer bepaald op welke wijze de VHRM de regels inzake openbaarheid van bestuursdocumenten toepast. Zo worden de verslagen van de vergaderingen openbaar gemaakt via de website van de VHRM (<http://www.vhrm.be>) zodra deze zijn goedgekeurd door de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM. Ook de verslagen van de werkgroepen worden op dezelfde wijze openbaar gemaakt. Tevens werd er een procedure met betrekking tot klachtenbehandeling uitgewerkt. Het strategisch plan en het budgetbeheer van de VHRM vormen eveneens een onderdeel van dit intern werkingsdocument.

In opdracht van de VHRM stelde het permanent secretariaat bovendien een communicatieplan op. Meer specifiek werd in dit kader de eigen huisstijl van de VHRM ontwikkeld. Ook de totstandkoming van een eigen website vormde een onderdeel van dit plan. In een eerste fase wordt gefocust op de bekendmaking van de VHRM als organisatie.

De leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers werden gevraagd input te leveren inzake hun prioriteiten voor de werkzaamheden van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Naar aanleiding daarvan vonden er verschillende brainstormsessies plaats tijdens de vergaderingen van de VHRM waarin elke actor de mogelijkheid kreeg om zijn prioriteiten en knelpunten mondeling toe te lichten.

Deze prioriteiten en knelpunten konden worden onderverdeeld in zes categorieën, namelijk:

1. Het coördineren van de milieuhandhaving, ondermeer via milieuhandhavingsprotocollen
2. De coördinatie van de opstelling van het milieuhandhavingsprogramma
3. De coördinatie van de opstelling van het milieuhandhavingsrapport
4. Waarborgen van de informatiedoorstroming
5. Communicatie met betrekking tot de milieuhandhaving
6. Formulering van voorstellen inzake het milieuhandhavingsbeleid ten aanzien van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement

De synthese van deze knelpunten groeide uit tot de prioriteitennota, die verder wordt besproken in hoofdstuk 4. Deze nota werd gehanteerd als basis voor de programmering van de activiteiten van de VHRM in 2010, zoals vastgelegd in hoofdstuk 5.

3.2 VHRM-WERKGROEPEN

Het zoeken naar oplossingen voor de geformuleerde knelpunten vroeg om verdere analyses en besprekingen in kleinere groepen. Zo werden er vier werkgroepen opgericht, namelijk:

1. Vaststelling en Toezicht
2. Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering
3. Informatie-uitwisseling
4. Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie

Er werd telkens, na beraadslaging in de VHRM, een voorzitter aangeduid voor deze werkgroepen. Daarnaast werden de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM gevraagd deel uit te maken van die werkgroepen dewelke het nauwst aansloten bij hun expertise of bevoegdheden. Verschillende externe handhavingsactoren, hoewel geen lid van de VHRM, werden gevraagd deel te nemen aan de vergaderingen van de werkgroepen vanwege hun deskundigheid ter zake.

Sinds de werkgroepen in actie zijn getreden, brengen de voorzitters van de werkgroepen systematisch verslag uit in de vergaderingen van de VHRM. Tevens worden er voorstellen geformuleerd, gedestilleerd uit de activiteiten van de werkgroep, die ter bespreking worden voorgelegd aan de plenaire vergadering van de VHRM.

3.2.1 Werkgroep 'Vaststelling en Toezicht'

3.2.1.1 Samenstelling

Het voorzitterschap van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' wordt waargenomen door mevrouw Marleen Evenepoel, administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos en effectief lid van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Tijdens de eerste werkgroepvergadering van woensdag 30 september 2009 werden voor deze werkgroep effectieve en plaatsvervangende leden aangeduid, zodat de continuïteit van de werking van de werkgroep en de afspraken kunnen gegarandeerd worden. De lijst met effectieve en plaatsvervangende leden – die werd opgenomen in bijlage 2 bij dit milieuhandavingsprogramma - kan steeds worden aangevuld in functie van de besproken thema's of nodige expertise.

3.2.1.2 Activiteiten

Een eerste werkgroepvergadering van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' vond plaats op 30 september 2009 en had tot doel de samenstelling van de werkgroep vast te stellen en de actiepunten voor de werkgroep te bepalen. In een werkgroepvergadering van 10 november 2009 en een vergadering van de subwerkgroep 'Modelbrieven en Sjablonen' werd verder uitvoering gegeven aan het bereiken van de hieronder beschreven missie en doelstellingen.

3.2.1.3 Missie en activiteiten

MISSIE VAN DE WERKGROEP 'VASTSTELLING EN TOEZICHT'

De werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' heeft haar werkterrein voor de knelpunten die prioritair aandacht verdienen afgebakend tijdens de eerste werkgroepvergadering. Er werd bepaald dat vooreerst rond de volgende zes onderwerpen gewerkt zal worden:

1. *Inventaris aangaande handhavingsactoren*: één van de belangrijkste noden voor een optimale werking van de VHRM en zijn werkgroepen blijkt – zoals ook reeds aangegeven in de omschrijving van de prioriteiten van de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM in hoofdstuk 4 - een goed overzicht te hebben van de bevoegdheden van de handhavingsactoren en de reeds bestaande samenwerkingsverbanden, protocollen of informele samenwerkingsverbanden en werkgroepen.
2. *Correcte doorverwijzing van oproepen*: er wordt hiermee gerefereerd naar een systeem dat zou kunnen ontwikkeld worden waarbij alle oproepen onmiddellijk een afdoend gevolg zouden krijgen.
3. *Taakverdeling tussen gemeenten en Lokale politie*: het blijkt noodzakelijk om op lokaal niveau de bestaande acties betreffende de taakverdeling tussen gemeenten en de Lokale politie te evalueren en zo nodig bij te sturen.

4. *Overleg met het College van gouverneurs en de burgemeesters*: artikel 16.7.1 van het milieuhandavingsdecreet en de artikels 59 en 60 van het milieuhandavingsbesluit geven aan de gouverneurs en de burgemeesters bevoegdheden inzake het opleggen van bestuurlijke en veiligheidsmaatregelen. In dit kader is het noodzakelijk de omkadering voor deze bevoegdheden eenduidig vast te stellen.
5. *Ontwikkelen van modelbrieven en sjablonen*: omdat de ontwikkeling van modelbrieven en sjablonen zullen bijdragen tot een efficiëntere en effectievere handhaving, werd de gemeenschappelijke toepassing van bepaalde handavingsinstrumenten en – documenten tot een belangrijk doel voor de werking van de VHRM weerhouden.
6. *Opleiding*: zonder gedegen opleidingsmogelijkheden is het voor zowel toezichthouders, opsporingsambtenaren als actoren belast met sanctionering niet mogelijk om de nieuwe taken waarmee ze in het kader van het milieuhandavingsdecreet worden geconfronteerd correct en gedreven uit te voeren. Daarnaast is het noodzakelijk voldoende aandacht te hebben voor de noodzaak van de permanente vorming.

ACTIVITEITEN IN 2009

Inventaris aangaande handavingsactoren

Een eerste draft van inventaris aangaande handavingsactoren werd met hulp van de input van de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM alsook de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' opgemaakt. Zoals hierboven omschreven zal deze inventaris in 2010 met medewerking van de vertegenwoordigde handavingsactoren worden geredigeerd en verder uitgewerkt. De ontwikkeling van deze inventaris wordt besproken in hoofdstuk 4.

Taakverdeling tussen gemeenten en Lokale politie

Uit de bespreking van dit onderwerp in de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' werd besloten dat een pragmatische aanpak aangewezen is onder de vorm van samenwerkingsverbanden op verschillende niveaus. De politie zal in eerste instantie eerstelijnsbijstand leveren, die afhankelijk van de partners verder kan geconcretiseerd worden. Daarnaast dient bepaald te worden welke administratie voor welke kwestie bevoegd is, waardoor een link met de noodzaak van een inventaris opnieuw naar voren komt.

Als mogelijke pistes voor het afsluiten van de samenwerkingsverbanden wordt onder meer gedacht aan richtlijnen vanwege de federale minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken of het nationaal veiligheidsplan. De werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' acht het opportuun dat dit onderhandelingsproces wordt opgenomen door de plenaire vergadering van de VHRM.

Modelbrieven en sjablonen

Via een digitale bevraging werden de brieven en documenten die worden gebruikt door de Lokale en Federale politie, de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC) van het Departement LNE, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij,

de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE, het provinciebestuur Antwerpen en het stadsbestuur Gent verzameld.

In een eerste vergadering van deze subwerkgroep 'Modelbrieven en sjablonen' werden de verschillende documenten ingedeeld in documenten die prioritair en documenten die ter informatie zullen worden aangeboden. Van zodra een consensus binnen de VHRM bestaat over de modelbrieven en sjablonen die in het kader van de subwerkgroep 'Modelbrieven en Sjablonen' werden uitgewerkt, en indien deze zouden afwijken van de vormelijk en inhoudelijke vereisten zoals bepaald in de ministeriële besluiten van 2 juni 2009, zal er binnen de VHRM onderzocht worden of het opportuun is ter zake een advies te formuleren aan de Vlaamse minister bevoegd voor leefmilieu.

3.2.2 Werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering'

3.2.2.1 Samenstelling

Het voorzitterschap van deze werkgroep wordt waargenomen door mevrouw Sigrid Raedschelders, afdelingshoofd van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het departement LNE, tevens effectief lid van de VHRM.

Rekening houdende met de aard van de te bespreken knelpunten werd geopteerd voor een gefaseerde aanpak. In eerste instantie vond overleg plaats tussen de actoren belast met strafrechtelijke sanctionering (parketten) enerzijds en de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE – belast met bestuurlijke sanctionering - anderzijds. In een volgende fase werden alle leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers uitgenodigd om deel te nemen aan de werkgroepvergaderingen, en waren ook andere deelnemers op basis van hun deskundigheid welkom. Een overzicht van de effectieve en plaatsvervangende leden wordt in bijlage 2 gegeven.

3.2.2.2 Activiteiten

De werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' vatte de werkzaamheden aan op 25 september 2009. In deze vergadering werden vooral de samenstelling, doelstellingen alsook het programma van de werkgroep in de eerste fase vastgesteld. De vergaderingen van 28 oktober en 30 november 2009 handelden over de opvolging van de actiepunten uit deze eerste fase, maar eveneens werd het actieterrein uitgebreid naar alle andere handhavingsactoren en de daarmee gepaard gaande doelstellingen (tweede fase).

3.2.2.3 Missie en activiteiten

MISSIE

Gebaseerd op de prioriteiten die werden geformuleerd door de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM (zie hoofdstuk 4) stelde de werkgroep volgende prioriteiten voorop:

- *Afspraken over de criteria op basis waarvan bepaald kan worden welke milieumisdrijven strafrechtelijk, dan wel bestuurlijk zullen worden gesanctioneerd.* Een zo duidelijk mogelijke taakverdeling tussen de verschillende actoren belast met sanctionering beoogt rechtszekerheid en maximale uniformiteit, weliswaar zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de verschillende parketten;
- *Afspraken betreffende de informatiedoorstroming tussen toezichthouders.* Om in een afdoende en informatiegestuurde handhaving te kunnen voorzien is het van essentieel belang dat de informatie-uitwisseling tussen enerzijds de actoren met toezichtrechten en anderzijds de actoren belast met de afhandeling op een optimale wijze kan georganiseerd worden;
- *Praktische afspraken en procedures voor het doorsturen van processen-verbaal en de bijhorende dossiers vanwege de parketten aan de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC) van het Departement LNE.*

In de tweede fase werden een aantal onderwerpen in aanmerking genomen die vanaf de tweede werkgroepvergadering, maar ook in 2010 het programma van de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' zullen bepalen:

- Afspraken betreffende de behandeling van beroepen tegen bestuurlijke maatregelen;
- Poging tot opmaak van richtlijnen over welke milieu-inbreuken in eerste instantie worden aangepakt met raadgevingen en/of aanmaningen en welke aanleiding geven tot de opmaak van een verslag van vaststelling (cf. eerste filter bij de toezichthouders/prioritering);
- Uitwerken van visie inzake afhandeling van milieu-inbreuken inzake afvaltransporten (bv. onvolledig ingevulde identificatieformulieren). Betrokken partijen zijn de OVAM, de Federale politie, de Lokale politie, de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE en de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE;
- Aandacht vragen van toezichthouders om bij opmaak van beslissingen inzake bestuurlijke maatregelen duidelijk melding te maken van de beroepsmogelijkheid en –modaliteiten;
- Analyse van gevallen van samenloop van verschillende soorten misdrijven en voorstel van aanpak;
- Uitwerken procedure voor de gemeenten, maar ook voor andere toezichthouders, om zelf een nummer toe te kennen aan PV's;
- Formulering door parketten van "strafrechtelijke afhandeling / zonder gevolg klasseren" bij doorsturen van dossier naar AMMC;
- Afspraken tussen AMMC en parketten bij technisch sepot (bv. bij onbekende dader);
- Zoeken naar oplossing voor verbalisanten in die gevallen waarin het parket het PV nummer aanpast.

ACTIVITEITEN IN 2009

Fase 1

In het kader van de werkzaamheden in fase 1 van de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' werden bilaterale afspraken gemaakt betreffende de uitwisseling van informatie tussen de parketten en de afdeling AMMC. Door het college van procureurs-generaal werd de mogelijkheid om PV's over te maken aan AMMC gedelegeerd aan de parketten (die op hun beurt desgewenst weer kunnen delegeren aan de verbalisanten). Daarnaast kon de interne triagenota van het parket-generaal betreffende de criteria voor strafrechtelijke behandeling op de wederzijdse noden (bv. opnemen van technisch sepot) worden afgestemd. Beide afspraken zullen in de toekomst zeker hun nut bewijzen aangaande het efficiënt en correct afhandelen van de dossiers, en kunnen desgewenst worden bijgestuurd.

Fase 2:

Binnen de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' werd eveneens via een toelichting of een bilateraal akkoord een passend antwoord/oplossing geformuleerd betreffende het toekennen van nummers aan dossiers en processen-verbaal door toezichthouders, de opvolging van processen-verbaal door lokale toezichthouders opgesteld bij klasse-1-bedrijven, en de problematiek waarbij toezichthouders en handhavers worden geconfronteerd met gevallen waarbij verschillende delicten konden worden vastgesteld en het aantal te hanteren PV's.

3.2.3 Werkgroep 'Informatie-uitwisseling'

3.2.3.1 Samenstelling

De eerste werkgroepvergadering van de VHRM-werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal in 2010 worden georganiseerd. Voor deze vergadering zullen alle leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM worden uitgenodigd. Mevrouw Kathleen Desaegher, Substituut-procureurgeneraal bij het Hof van Beroep van Brussel en effectief lid van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving, zal het voorzitterschap van deze werkgroep opnemen.

3.2.3.2 Missie en doelstellingen

De werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal vooral trachten de informatie-uitwisseling tussen de verschillende actoren betrokken bij milieuhandhaving te faciliteren en zal daarnaast, ondersteunend aan deze actoren, zich bv. ook bezighouden met het bevragen van informatiekelpunten.

Hoewel het exacte werkprogramma van deze werkgroep 'Informatie-uitwisseling' pas tijdens de eerste werkgroepvergadering zal worden vastgesteld, kan er reeds een beeld worden geschetst van de onderwerpen dewelke mogelijk aan bod zullen komen in deze derde werkgroep:

- In het kader van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal de inventaris van de handhavingsactoren kritisch worden geëvalueerd om te bepalen welke bestaande informatiekanaalen, werkgroepen en samenwerkingsverbanden kunnen worden ondersteund, aangevuld of verder uitgebouwd;
- Het is belangrijk dat alle actoren betrokken bij milieuhandhaving – dus zowel toezichthouders als de opsporingsambtenaren en actoren belast met sanctionering – vertrouwd worden gemaakt en opgeleid naar de bevoegdheden van het milieuhandavingsdecreet, maar dat er daarnaast aandacht is voor een permanente vorming;
- Door een concrete afstemming van de jaarlijkse programma's van zowel de toezichthouders, de vaststellers als de sanctionerende instanties kan er optimaal worden ingespeeld op de afstemming van de prioriteiten van deze handhavingsactoren en kan de organisatie van de handhavingsactor hierop worden afgestemd.

3.2.4 Werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw'

3.2.4.1 Samenstelling

Deze werkgroep startte nog niet op in 2009. Wel kwam een voorbereidende 'denktank' samen om de opdrachten en doelstellingen voor de werkgroep te preciseren. Een overzicht van de leden van de denktank en de vooropgestelde samenstelling van de werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw' werd in bijlage 2 bijgevoegd.

3.2.4.2 Missie en doelstellingen

De denktank ziet de werkgroep in een eerste fase meer in de 'luwte' werken en voorbereidend werk doen dat vervolgens in de andere werkgroepen kan worden ingebracht. De taken van de werkgroep richten zich op kennisopbouw, innovatie en dataverzameling.

KENNISOPBOUW EN INNOVATIE

Op korte termijn zijn vormingsinitiatieven noodzakelijk, gericht op het stroomlijnen van de juiste informatie naar de toezichthouders. Daartoe zal in de schoot van de werkgroep vooral aandacht worden besteed aan het inventariseren van het bestaande vormingsaanbod en aan het maken van afspraken over hoe die vormingsinitiatieven best gecommuniceerd kunnen worden aan de doelgroep.

De focus nadien ligt echter op het versterken van de kennisopbouw en beleidsleren (innoveren) met het oog op de vergroting van de effectiviteit en efficiëntie van de handhaving. Hier kan worden gedacht aan onder meer de volgende instrumenten en praktijken:

- Het toepassen van risico-analyse en het 'slim' gebruiken van bestaande gegevens en databanken bij de bepaling van de prioriteiten in het handhavingsbeleid en bij de inzet van de toezichtsinstrumenten;

- Het inventariseren en valoriseren van goede voorbeelden en/of modellen uit de praktijk in andere landen en regio's en uit andere beleidsdomeinen;
- Het betrekken van expertise van de handhavers bij de opmaak van wetgeving met het oog op de verbetering van de handhaafbaarheid van de milieuwetgeving;
- Het ontwikkelen van richtlijnen en criteria voor een "kwalitatieve handhaving".

In een eerste fase wordt gedacht aan de organisatie van enkele workshops of van werkbezoeken waarop toezichthouders en beleidmakers in contact komen met zulke nieuwe instrumenten en beste praktijken.

DATAVERZAMELING

De opdracht 'Dataverzameling' beoogt de samenstelling van een set milieuhandhavingsindicatoren waaraan de activiteiten van de verschillende handhavingsactoren kunnen worden getoetst en het milieuhandhavingsbeleid kan worden opgevolgd. Daartoe zijn afspraken vereist over de nodige informatie-, registratie-, en meetsystemen zodat de verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van de milieuhandhaving kan steunen op feiten, betrouwbare cijfers, benchmarking, evaluaties en indicatoren.

Dit vergt volgende actiepunten:

- Inzicht verwerven in de indicatoren die nuttig zijn en vervolgens het gefaseerd ontwikkelen van deze indicatoren;
- Het uitwerken van aanbevelingen voor het ontwikkelen van databanken en van instrumenten voor statistische gegevensverwerking van de indicatorenset.

In een eerste fase moet worden bepaald welke databanken minimaal nodig zijn om de gewenste indicatoren te kunnen opvolgen. Daartoe is een degelijke inventarisatie vereist van de bestaande databanken en is een beter inzicht nodig in de inhoud, het doel en de knelpunten van die databanken. In een latere fase dient bekeken te worden hoe de databanken beter op elkaar kunnen afgestemd worden. Naast het gebruik ervan voor de opvolging van indicatoren, kan hieruit bijvoorbeeld ook, in overeenstemming met de doelstelling van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht', een goed doorverwijzingssysteem resulteren inzake meldingen, klachten voor handhaving samen met een uniforme manier van het noteren van die klachten en meldingen.

De denktank stelt voor de activiteiten van de werkgroep in eerste instantie te focussen op de onderwerpen betreffende het thema 'Kennisopbouw'.

3.3 PLENAIRE VERGADERING

Om de werkbaarheid te bevorderen, werd ervoor gekozen bepaalde specifieke problemen eerst in werkgroepen te bespreken. De werkzaamheden van de werkgroepen worden in de voltallige vergadering van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving besproken, waar de uitgewerkte voorstellen van de werkgroepen ter discussie en goedkeuring worden gesteld. Dit

maakt dat er op een efficiënte en effectieve wijze kan worden gezocht naar doelgerichte oplossingen voor de knelpunten in het huidige milieuhandhavingsbeleid.

De plenaire vergadering vormt daarenboven een uitgelezen forum om algemene aangelegenheden te bespreken en nieuwe knelpunten aan te brengen. Tevens wordt in de plenaire vergadering overgegaan tot de beslissing inzake het oprichten van werkgroepen en het eventueel beroep doen op externe deskundigen. Juist omdat daar de meeste relevante handhavingsactoren zijn vertegenwoordigd vormt de plenaire vergadering het aangewezen instrument om draagvlak te creëren voor aanbevelingen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

3.4 PROTOCOLLEN, KRACHTLIJNEN EN AANBEVELINGEN

Zoals bepaald in artikel 16.2.3 van het milieuhandhavingsdecreet staat de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving de Vlaamse Regering bij door het organiseren van systematisch overleg, met het oog op een doelmatige handhaving van de milieuwetgeving, met de hiervoor bevoegde overheden. De op basis van dat overleg gemaakte afspraken worden in milieuhandhavingsprotocollen vastgelegd. Deze protocollen zullen verschillend zijn al naar gelang de betrokken actoren en de behandelde materie. Juridisch gezien zijn deze milieuhandhavingsprotocollen geen 'overeenkomsten', maar gaat het hier om "gentleman's agreements" waarin de met de handhavingsactoren gemaakte afspraken schriftelijk zullen worden vastgelegd en waarvan wordt verondersteld dat ze vrijwillig zullen worden nagekomen overeenkomstig het algemeen principe 'pacta sunt servanda'.

De bedoelde protocollen kunnen worden afgesloten zowel tussen de diverse categorieën van toezichthouders en handhavers onderling, alsook tussen de toezichthouders en handhavers enerzijds en de politiediensten en de parketten anderzijds. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vervult in dit kader een sleutelrol. De VHRM is de gangmaker, zowel voor het voeren van het overleg met de diverse handhavingsoverheden, als voor het voorbereiden en het afsluiten van de milieuhandhavingsprotocollen. Aan de Vlaamse Regering komt het toe te bepalen hoe het overleg met de bevoegde overheden zal worden gevoerd, met inbegrip van wat de protocollen zullen bevatten.

De modaliteiten inzake de milieuhandhavingsprotocollen dienen nog verder omkaderd te worden. Deze modaliteiten zullen worden vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering.

Het staat buiten kijf dat het protocol als instrument van de VHRM in de toekomst een belangrijke rol kan vervullen inzake de coördinatie van de milieuhandhaving.

Naast de milieuhandhavingsprotocollen vormt de formulering van krachtlijnen een van de instrumenten van de VHRM. Zoals bepaald in artikel 16.2.6 van het milieuhandhavingsdecreet stelt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving immers de krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid inzake de handhaving van het milieurecht voor. De VHRM doet dit op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering en op een proactieve wijze. De VHRM zal in dit kader dan ook een specifieke beleidsvoorbereidende rol vervullen.

Daarnaast kan de VHRM, zoals bepaald in artikel 16.2.4 en artikel 16.2.5 van het milieuhandhavingsdecreet, in zijn milieuhandhavingsprogramma's aanbevelingen geven inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking met en tussen deze beleidsniveaus en in zijn milieuhandhavingsrapporten aanbevelingen en adviezen formuleren voor de verdere ontwikkeling van het milieuhandhavingsbeleid.

4 INPUT VOOR HET BELEID VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING IN 2010

De verschillende milieuhandhavingsactoren werden gevraagd naar hun intenties voor 2010 inzake de geplande handhavingsactiviteiten. De input die het permanent secretariaat ontving verschilde naargelang de actor. Het betrof weleens operationele doelstellingen, andere actoren focusten op de meer strategische doelstellingen. Dit maakte dat het uniform voorstellen van deze programma's onmogelijk werd. Wederom wordt er verwezen naar de ontwikkelingsfase waarin de VHRM zich bevindt. Met de toekomstige milieuhandhavingsprogramma's in het achterhoofd, zal er een eenvormige questionnaire ontwikkeld worden om de actoren te bevragen.

In dit kader dient er, naast de input van de handhavingsactoren, gewezen te worden op de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 (SO) tussen de Vlaamse Overheid en de gemeenten en de Vlaamse Overheid en de provincies. Deze Samenwerkingsovereenkomst is een vrijwillige overeenkomst die een gemeente of provincie afsluit met de Vlaamse Overheid op vlak van milieu. In ruil voor het uitvoeren van een aantal acties krijgt de gemeente of provincie financiële en inhoudelijke ondersteuning van de Vlaamse Overheid. Ook op het vlak van de milieuhandhaving bevat deze samenwerkingsovereenkomst een aantal relevante bepalingen dewelke aandacht verdienen. Momenteel hebben de vijf Vlaamse provincies de SO ondertekend. Tevens is het merendeel van de Vlaamse gemeenten de overeenkomst aangegaan.

4.1 PROGRAMMA'S VAN MILIEUHANDHAVINGSACTOREN

4.1.1 Inhoud van de milieuhandhavingsprogramma's van de individuele milieuhandhavingsactoren

De milieuhandhavingsprogramma's van de individuele milieuhandhavingsactoren werden opgenomen in bijlage 3 bij het voorliggende Milieuhandhavingsprogramma 2010. Uiteraard is het niet de bedoeling en bovendien niet haalbaar om de volledige milieuhandhavingsprogramma's van elke individuele actor integraal op te nemen in dit document. Daarom is er op de website van de VHRM – www.vhrm.be/documenten/milieuhandhavingsprogramma - een link geplaatst naar de gepubliceerde en integrale versie van de respectievelijke milieuhandhavingsprogramma's.

4.1.2 Knelpunten naar aanleiding van de milieuhandhavingsprogramma's van de milieuhandhavingsactoren

De VHRM ziet het als een cruciale doelstelling om in de toekomst, op basis van de programma's van de verschillende handhavingsactoren, overkoepelend bedrijvig te zijn. In dit kader kan gedacht worden aan het onderkennen van overlappingen en leemtes om zijn coördinerende taak in te vullen en om beleidsaanbevelingen te formuleren.

Er dient echter meegedeeld te worden dat deze oefening in het eerste werkingsjaar van de VHRM niet haalbaar bleek te zijn. De handhavingsactoren werden gevraagd hun individuele programma's over te maken aan de VHRM. De input bleek echter zeer verschillend en uiteenlopend van aard te zijn naargelang de actor, zodat een vergelijkende analyse onmogelijk was. Het descriptieve niveau kan dit jaar dus nog niet overschreden worden.

Om dit euvel weg te werken zal er in 2010 getracht worden een digitale bevraging met gestandaardiseerde vraagstellingen te ontwikkelen, waarmee de VHRM op een uniforme wijze de verschillende geprogrammeerde activiteiten kan analyseren.

4.2 DE SAMENWERKINGSOVEREENKOMST 2008-2013

In dit stadium van de werking van de VHRM is het nog niet mogelijk om de verschillende programma's van alle individuele gemeenten en provincies op te vragen en te analyseren. In een later stadium kan, om deze informatie te verkrijgen en te verwerken, gewerkt worden met een digitale vragenlijst, een vorm van benchmarking en statistische verwerking. Het is echter mogelijk om de activiteiten voor 2010 inzake handhaving van het merendeel van de gemeenten en provincies in te schatten via een analyse van de Samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten en de Samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en provincies. De Samenwerkingsovereenkomst is een vrijwillige overeenkomst die een gemeente of provincie afsluit met de Vlaamse Overheid op vlak van milieu, waarbij in ruil voor het uitvoeren van een aantal acties financiële en inhoudelijke ondersteuning wordt verkregen van de Vlaamse Overheid. De gemeente of provincie kan zelf kiezen welk ambitieniveau ze wenst na te streven: het basis- of het onderscheidingsniveau. Hiernaast bestaat de mogelijkheid een aantal milieu- of natuurgerelateerde projecten uit te voeren.

4.2.1 De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 voor gemeenten

De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 tussen de gemeenten en de Vlaamse Overheid bepaalt, voor de gemeenten die op deze overeenkomst hebben ingetekend, onder meer minimaal dat deze gemeenten:

- Een centraal meldpunt voor milieuklachten dienen in te stellen en hierover dienen te communiceren naar de burgers. Er dienen interne afspraken gemaakt te worden omtrent de 24-uur permanentie van dit meldpunt en de uitwisseling van de geregistreerde gegevens over milieuklachten.
- Een systematisch overleg organiseren tussen de verschillende diensten die belast zijn met de handhaving van milieuhinder en de behandeling van milieuklachten. In eerste plaats dient dit overleg plaats te hebben tussen de milieudienst en de politiedienst en/of politiezone. Dit overleg moet leiden tot de optimalisatie van de samenwerking tussen de verschillende bij het behandelen van milieuklachten betrokken diensten. De opvolging van milieuklachten wordt centraal beheerd of er wordt in voldoende mate informatie uitgewisseld zodat elke klacht door de gepaste dienst wordt gevolgd en behandeld.

- In beginsel beschikken over ten minste één persoon met een Vlaamse bekwaamheidsbewijs. Deze persoon wordt in het bijzonder belast met het toezicht op de als hinderlijk ingedeelde inrichtingen van de tweede en de derde klasse, conform de vigerende milieuhygiëneregelgeving.
- Zowel proactieve als reactieve controles uitvoeren op de klasse 2- en 3-inrichtingen en ter zake alle nodige initiatieven en/of maatregelen overeenkomstig de vigerende milieuregelgeving nemen, zoals bijvoorbeeld nagegaan of aan de vergunningsplicht wordt voldaan. De klasse 2- en klasse 3-inrichtingen worden gedurende de looptijd van de overeenkomst steekproefsgewijze gecontroleerd.

Bij hinderproblemen, als dusdanig na controle omschreven en al dan niet veroorzaakt door hinderlijke inrichtingen, moeten de gemeenten optreden als lokaal bemiddelaar.

Daarnaast stellen de gemeenten, binnen de grenzen van haar territoriale bevoegdheid, eveneens de overtredingen op de natuurvergunning en de vrije velddelicten vast.

- De gemeentelijke toezichthouders de nodige middelen ter beschikking stellen om hun taak naar behoren te kunnen vervullen.
- *Voor het behalen van het onderscheidingsniveau kunnen de gemeenten sloopwerken met betrekking tot het selectief slopen overeenkomstig het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord materiaalgebruik en afvalbeheer in de bouw controleren en opvolgen.*
- De mogelijkheid hebben om kleine partijen achtergelaten gevaarlijke afvalstoffen op te ruimen. Ze dienen hiervoor een proces-verbaal op basis van artikel 12 op te maken. De kosten voor de opruiming en verwerking van de afvalstoffen kunnen via de Samenwerkingsovereenkomst vergoed worden door de OVAM.

Voor het behalen van het onderscheidingsniveau kunnen de gemeenten regelmatige controles organiseren en registreren om illegaal ontwijkgedrag, zoals sluikestorten en sluikverbranden, op te sporen. Daarnaast kunnen de gemeenten controleacties uitvoeren om ervoor te zorgen dat alle gezinnen hun huisvuil meegeven aan de door de gemeenten aangestelde ophaaldienst.

- Efficiënt en effectief optreden bij vaststelling van milieuhinder. De gemeenten volgen klachten over milieuhinder op via MKROS (milieuklachten-, registratie- en opvolgingssysteem) of via een eigen digitaal dossieropvolgingssysteem. De stappen die worden ondernomen in de loop van de behandeling van een klacht, worden gestructureerd geregistreerd. Een opvolgingsmodule in MKROS voorziet in de nodige communicatie naar alle betrokken en relevante actoren.

Voor het behalen van het onderscheidingsniveau:

- *Kunnen de gemeenten jaarlijks de geregistreerde hinderklachten analyseren en kunnen zij de opvolging van deze hinderklachten analyseren en rapporteren.*
- *Kunnen de gemeenten een politiereglement instellen betreffende de bestrijding van geluidshinder of kunnen de gemeenten de bepalingen uit het typereglement*

opnemen in het algemeen gemeentelijk politiereglement betreffende de bestrijding van geluidshinder dat door de Vlaamse Overheid ter beschikking wordt gesteld.

- Kunnen de gemeenten tenminste één gemeentelijke ambtenaar aanstellen die instaat voor de behandeling van geluidsklachten dewelke een opleiding volgt voor het uitvoeren van geluidsmetingen en de beoordeling van de geluidsniveaus.*
- Kunnen de gemeenten een politiereglement instellen betreffende de bestrijding van lichthinder of kunnen de gemeenten de bepalingen uit het typereglement opnemen in het algemeen gemeentelijk politiereglement betreffende de bestrijding van lichthinder dat door de Vlaamse Overheid ter beschikking wordt gesteld.*
- Kunnen de gemeenten een beleid ontwikkelen voor de handhaving van milieuhinder die niet gerelateerd is aan als hinderlijk ingedeelde inrichtingen. Op basis van de analyse van (de opvolging van) meldingen van milieuhinder kunnen de gemeenten de prioriteiten voor de handhaving bepalen. De gemeenten kunnen vervolgens een programma opstellen waarbij zij voor de milieuhinderknelpunten planmatige handhaving uitwerken. Deze actie richt zich met nadruk op de niet als hinderlijk ingedeelde inrichtingen, maar kan uiteraard worden ingepast in een overkoepelend milieuhandhavingprogramma. De gemeenten kunnen in hun handhavingbeleid niet enkel in een repressieve aanpak voorzien, maar kunnen evenzeer preventieve sectorale of themagerichte acties ondernemen ter bestrijding van milieuhinder. Hiertoe kunnen de gemeenten hun handhavingbeleid communiceren naar de stakeholders.*
- Kunnen de gemeenten een inventaris opstellen van alle milieuhinder. De inventaris dekt het volledige grondgebied van de gemeenten en bevat zowel klachten als potentiële en feitelijke hinder. De gemeenten kunnen een analyse uitvoeren op basis van deze inventaris. Zo wordt het mogelijk een overzicht te krijgen van de probleemgebieden in de gemeenten en/of welke sectoren of activiteiten voor de meeste wrevel zorgen en wat hiervan de oorzaak is. Eens de knelpunten bekend zijn, kunnen de gemeenten hun doelstellingen bepalen om aan deze knelpunten te verhelpen. Tot slot kunnen de gemeenten nagaan welke stappen (acties) noodzakelijk zijn om de doelstellingen te bereiken.*

4.2.2 De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 voor provincies

De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 tussen de provincies en de Vlaamse Overheid bepaalt, voor de provincies die op deze overeenkomst hebben ingetekend, onder meer dat deze provincies instaan voor het begeleiden, coördineren en ondersteunen van het gemeentelijke milieubeleid, ook op het vlak van de milieuhandhaving. De provincies nemen een actieve begeleidingsfunctie op naar de individuele gemeenten en begeleiden de gemeenten aldus in functie van de noden. Dit kadert bijvoorbeeld in de organisatie, naargelang de behoefte of de vraag bij de gemeenten, van opleidingen inzake MKROS, het uitvoeren van geluidsmetingen en de beoordeling van de geluidsniveaus en de geur meten en beoordelen. De provincies

ondersteunen de gemeenten bij het opstellen van een gedetailleerde inventaris van milieuhinder.

Een evaluatie en synthese van deze samenwerkingsovereenkomsten maken dat het mogelijk is een beeld te schetsen van de activiteiten van een groot deel van de gemeenten en de provincies, gezien een deel van de activiteiten inzake milieuhandhaving in deze overeenkomst vervat liggen.

Daarnaast worden de provincies en de gemeenten, die de overeenkomst hebben ondertekend, verplicht jaarlijks een rapport op te stellen inzake hun milieubeleid. Op basis van een analyse van deze rapportering is het mogelijk aanbevelingen te formuleren.

4.3 INVENTARIS MILIEUHANDHAVINGSACTOREN

Zoals eerder aangegeven werd, bleek uit de prioritering van de activiteiten van de VHRM dat er een grote noodzaak was, en nog steeds is, aan informatie. Meer specifiek betreft het informatie over de bevoegdheden en activiteiten van de verschillende handhavingsactoren. In de eerste plaats dient er in kaart te worden gebracht welke werkzaamheden op vlak van milieuhandhaving er zich op terrein hebben ontwikkeld. Deze grote leemte kan opgevuld worden met de ontwikkeling van een databank.

4.3.1 Actuele stand van zaken betreffende het opstellen van een inventaris aangaande handhavingsactoren

Naar aanleiding van de bovenvermelde geformuleerde noodzaak werd door het permanent secretariaat een aanzet gegeven voor het opmaken van een inventaris aangaande de in Vlaanderen actieve handhavingsactoren. Voor de opmaak van deze inventaris werd een beroep gedaan op de milieuhandhavingsactoren om hun input aan te leveren. Bovendien kon het permanent secretariaat zich baseren op een document voor de bepaling van de bevoegdheden van de verschillende handhavers en toezichthouders in het milieubeheer- en milieuhygiënerecht dat door het Provinciaal Instituut voor Hygiëne Antwerpen werd opgesteld en ter beschikking gesteld.

De eerste versie van de inventaris betreffende handhavingsactoren werd voorgesteld op de plenaire VHRM-vergadering van 28 oktober 2009 en tijdens de vergadering van de VHRM-werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' van 10 november 2009. In de programmering van de activiteiten van deze werkgroep werd eveneens de duidelijke noodzaak geformuleerd om inzicht te krijgen in de bevoegdheden van de verschillende actoren, betrokken bij de handhaving van het milieuhygiëne- en milieubeheersrecht. Ook rees de vraag in welke mate die actoren ook daadwerkelijk van deze bevoegdheden gebruik maken en hoe zij zich organiseren.

De bespreking in de plenaire vergadering en in de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' resulteerde in de afspraak dat iedere handhavingsactor de samengebrachte informatie kritisch zou bekijken en indien nodig aanpassen. Enkel door de expertise van de diverse actoren samen te brengen, kan een betrouwbaar en waardevol eindresultaat worden gegarandeerd.

Bovendien werden een aantal inhoudelijke aanpassingen met betrekking tot de inventaris voorgesteld:

- In de bepaling van de bevoegdheden werd een duidelijk onderscheid doorgevoerd tussen enerzijds de actoren met toezichtsrechten en anderzijds de actoren belast met opsporing en sanctionering;
- Voor de geïnventariseerde netwerken, protocollen, informele samenwerkingsverbanden en werkgroepen zal de informatie worden aangevuld met gegevens over de inhoud van de protollen, de aard van de samenwerkingsverbanden, de doelstellingen van de werkgroepen, etc. alsook de contactgegevens van de betrokken partijen.

4.3.2 Toekomstvisie aangaande de inventaris

Een degelijke inventarisatie van de handhavingsactoren, indien deze wordt geoptimaliseerd en met een constante actualisatie, kan een handig instrument vormen in de handhaving. In dit kader kan dan ook worden gedacht aan het ontsluiten van een digitale databank ter zake, die na aanvulling met professionele persoonsgegevens ook kan worden gehanteerd voor een systematische doorverwijzing en een opvolgingsstelsel en die breed ter beschikking zou kunnen gesteld worden.

Het is dan ook binnen de programmering van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' dat de verdere uitwerking en actualisering van de inventaris aangaande milieuhandhavingsactoren zal worden begeleid. Bovendien dient de plenaire VHRM-vergadering zich te buigen over de vorm en inhoud van de communicatie die naar aanleiding van de verzamelde informatie zal gebeuren.

4.4 PRIORITEITENNOTA

De leden van de VHRM kregen, zoals reeds werd geschetst, de mogelijkheid om hun prioriteiten voor de activiteiten van de VHRM aan te geven. Deze prioriteiten konden tijdens verschillende brainstormsessies mondeling worden toegelicht en hebben zowel betrekking op het wegwerken van beleidsmatige hindernissen, als het vermijden van operationele euvels. Het permanent secretariaat heeft op basis van deze input een prioriteitennota opgesteld. Deze prioriteiten onderschrijven problemen die zowel op het terrein als meer beleidsmatig door de handhavingsactoren ervaren werden. De VHRM vormt dan ook het forum waar deze knelpunten kunnen worden geventileerd en de omkadering tot het zoeken en voorstellen van oplossingen. Voor de structurering en het synthetiseren van deze prioriteiten werd er geopteerd om te werken analoog de verschillende decretale bepalingen inzake de taken en opdrachten van de VHRM.

4.4.1 Het coördineren van de milieuhandhaving, ondermeer via protocollen

Momenteel is het milieuhandhavingslandschap erg onderhevig aan veranderingen, waardoor het voor de verschillende actoren niet steeds duidelijk is welke bevoegdheden aan welke actoren toekomen. Hierin schuilt het gevaar dat bepaalde handhavingstaken dubbel, dan wel in het

geheel niet worden uitgevoerd. Een duidelijke en afgebakende taakverdeling dringt zich dan ook op. In dit kader is ook de rol van de lokale milieudiensten cruciaal.

Door het afsluiten van milieuhandhavingsprotocollen zou de VHRM een correcte afstemming en coördinatie tussen de inspectiediensten kunnen nastreven. Op deze basis kan in een later stadium bijvoorbeeld worden gewerkt aan een gezamenlijke inspectie/integrale inspectie om de handhavingslasten te beperken.

Het protocolmodel inzake milieutoezicht tussen de gemeentelijke milieudienst en de politie is reeds opgemaakt in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst 2004-2007. Dit model is echter aan actualisatie toe naar aanleiding van de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 en het milieuhandhavingsdecreet.

Het is noodzakelijk dat de activiteiten van de Federale politie, de afdeling Milieu-inspectie en de lokale toezichthouders gecoördineerd worden.

Er dient een omkadering te komen inzake het opleggen van bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen. Het betreft hier een duiding van bevoegdheden, informatie-uitwisseling en van de taakverdeling.

In het kader van de milieu-inbreuken dient er bepaald te worden welke in eerste instantie aangegrepen zullen worden met raadgevingen en/of aanmaningen en wanneer er een verslag van vaststelling zal opgemaakt worden.

Er bestaat een grote behoefte aan afspraken betreffende de werkwijzen die gehanteerd worden door lokale toezichthouders met als doel deze op elkaar af te stemmen met eenvormigheid als opzet.

Het is essentieel dat er afspraken worden gemaakt over welke milieumisdrijven in principe strafrechtelijk afgehandeld worden en welke niet. Bovendien dient te worden bepaald welke criteria hiervoor kunnen gehanteerd worden.

Het komen tot een gemeenschappelijke toepassing van bepaalde handhavingsinstrumenten en –documenten dient een streefdoel te worden voor de VHRM. Meer specifiek werden volgende instrumenten en documenten voorgesteld:

- Het gebruik van modeldocumenten van processen-verbaal en verslagen van vaststellingen zoals bepaald in de ministeriële besluiten van 2 juni 2009 dient herbekeken te worden. Bepaalde actoren beschikken immers niet over de mogelijkheid deze vormelijke bepalingen aan te houden. Inhoudelijke bepalingen zijn echter wel mogelijk en noodzakelijk;
- Het gebruik van een document “verzoek tot strafrechtelijke behandeling”, gekoppeld aan een proces-verbaal en herinnering bij verlenging 180 dagentermijn;
- Ontwikkeling van sectorale checklists als handleiding voor toezichthouders;
- De processen-verbaal van de Lokale politie worden niet steeds correct ingevuld. In deze context lijkt het opportuun een systeem uit te werken waarbij deze processen-verbaal

worden doorgezonden naar de juiste instanties om er aldus over te waken dat deze niet zonder gevolg zouden blijven.

Het uitbouwen van regionale netwerken van milieuhandhavers zou de samenwerking kunnen bevorderen.

Een bespreking aangaande de uitwisseling en ervaringen inzake het instrument van de voordeelontneming en minnelijke schikking dringt zich op.

Op lange termijn zou het opportuun zijn dat er criteria zouden ontwikkeld worden ter bepaling van 'kwalitatieve handhaving'. Tevens kan de handhaafbaarheid van de regelgeving onder meer verbeterd worden door een koppeling te maken met een reguleringsimpactanalyse.

De prioriteitennota van de Commissie Vervolgingsbeleid dient geëvalueerd, herzien en aangevuld te worden in functie van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet.

Er dient ook aandacht te worden geschonken aan de handhavingslasten van de bedrijven. Deze dienen zoveel mogelijk beperkt te worden, zonder de effectiviteit van de controles te verliezen.

Het is noodzakelijk dat er afspraken gemaakt worden om bepaalde sectoren proactief te benaderen. Op basis van risico-assessments en indicatoren ter bepaling van de maximale milieuwinst kunnen deze sectoren geselecteerd worden.

4.4.2 Waarborgen van de informatiedoorstroming

Er wordt gepleit voor een systeem waarmee alle oproepen onmiddellijk een afdoend gevolg krijgen. Het is noodzakelijk dat er een degelijk systeem van doorverwijzing wordt opgezet, zodat de burger onmiddellijk kan geholpen worden.

Het is noodzakelijk dat er afspraken worden gemaakt tussen de verschillende toezichthouders en de parketten om te bepalen op welke manier de toezichthouders kunnen aandringen om tot vervolging over te gaan. Daarnaast is het andersom eveneens opportuun dat de parketten de administraties kunnen aftoetsen naar hun houding ten aanzien van het al dan niet strafrechtelijk behandelen van milieumisdrijven naar hun logica en rekening houdend met de capaciteit van de parketten.

Informatie-uitwisseling blijkt eveneens essentieel in het kader van de opvolging van milieuovertredingen.

Er wordt gepleit voor een inventarisatie van de reeds bestaande netwerken, werkgroepen en samenwerkingsverbanden in het kader van de milieuhandhaving, met als doel deze werkingen in het kader van de VHRM te formaliseren, optimaliseren of te kunnen ondersteunen met relevante informatie.

Om prioriteiten te kunnen bepalen voor het handhavingsbeleid is het noodzakelijk dat de VHRM over de juiste informatie beschikt. Eens deze informatie verzameld is, dient deze op een efficiënte wijze geanalyseerd te worden, om aanbevelingen af te wegen ten aanzien van het

gevoerde handhavingsbeleid. In dit kader dient er tevens gedacht te worden aan meetsystemen, benchmarking, monitoring van de resultaten, 'Best Practices' en het opstellen van indicatoren. Op die manier kan de VHRM effectieve en efficiënte handhaving nastreven, bewaken en vergroten.

In het kader van de opstelling van het milieuhandhavingsprogramma en het milieuhandhavingsrapport, maar tevens ook in het kader van de algemene kennisgeving, zou het opportuun zijn dat de verschillende handhavingsactoren afzonderlijk een programma opstellen. Daarnaast is het opportuun dat elke handhavingsactor op basis van een gestandaardiseerde vragenlijst, uitgewerkt door de VHRM, rapporteert via de antwoorden op de vragen. Hierin zouden hun prioriteiten kunnen opgenomen worden, maar tevens zou kunnen bepaald worden welke activiteiten wanneer en door wie zullen uitgevoerd worden. Op die manier kan de VHRM deze prioriteiten ondersteunen, bepaalde kwesties duiden die niet gehandhaafd worden en aanbevelingen doen om de programma's te verbeteren. Bovendien kunnen deze programma's in het kader van de VHRM op elkaar afgestemd worden.

De rapportingen kunnen daarentegen dienen als insteek voor de milieuhandhavingsrapporten van de VHRM. Deze informatie-input kan als noodzakelijk beschouwd worden voor de kwaliteit van de milieuhandhavingsrapporten.

Er is nood aan een overleg inzake de administratieve afhandeling en de wijze waarop in een efficiënte vorm alle/zoveel mogelijk dossiergegevens overgemaakt kunnen worden aan de gewestelijke entiteit. Er dient tevens uitgeklaard te worden welke documenten onder het beroepsgeheim vallen.

Op middellange termijn kan er gedacht worden aan het opstellen van een databank 'milieuhandhaving'. Een dergelijke databank zou niet enkel dienen om de bevoegde organisatie en de bevoegde handhaver op te sporen, maar eventueel ook als een doorstroomsysteem voor dossier betreffende processen-verbaal en verslagen van vaststellingen.

4.4.3 Communicatie met betrekking tot de milieuhandhaving

De vraag naar scholing en opleiding werd door verschillende actoren geformuleerd. Het is belangrijk dat alle actoren betrokken bij handhaving – dus zowel de toezichthouders als de opsporingsambtenaren en handhavers – vertrouwd gemaakt en opgeleid worden naar de bevoegdheden van het milieuhandhavingsdecreet. In eerste instantie is een algemene basisopleiding noodzakelijk, maar er dient ook aandacht te zijn voor de organisatie van een permanente vorming en eventueel een helpdesk voor toezichthouders.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving moet nog enige naambekendheid verwerven. Een communicatieplan vormt hiervoor een ideale basis.

4.5 OVERIGE WERKPUNTEN

Daarnaast kunnen er echter nog een aantal andere bronnen worden geanalyseerd, waaruit bedenkingen naar voren kunnen komen, die aanleiding kunnen geven voor verdere actie door de VHRM of andere actoren.

Naast de prioriteitennota werden er bovendien andere knelpunten en prioriteiten gesignaleerd, in het kader van studiedagen, parlementaire vragen, agendapunten, ... dewelke kunnen opgenomen worden als te behandelen punten in 2010 of dewelke kunnen opgenomen worden in het rollend meerjarenprogramma.

- Er dient verder gewerkt te worden aan het efficiënter en doorzichtiger maken van de milieuwetgeving;
- Er heerst een grote onduidelijkheid over de exacte taak, rol en bevoegdheden van de lokale toezichthouders. Het wordt dan ook opportuun geacht dat er voorzien wordt in opleiding en vorming van deze lokale toezichthouders. Tevens bestaat de vraag naar een 'code van goede praktijk' voor lokale toezichthouders waarin de bevoegdheden en de praktische manier van functioneren meer uitgewerkt worden;
- Er kan worden vastgesteld dat de handhaving van de milieuhygiënewetgeving op lokaal niveau noodzakelijk is en dat deze verder gestimuleerd dient te worden;
- Om tevens oog te hebben voor de handhavingslasten van de gecontroleerden werd er gevraagd om actoren uit het bedrijfsleven aan het woord te laten over hoe deze de handhaving in de praktijk percipiëren, zoals bijvoorbeeld de problematiek van 'meervoudige' controles en tegenstrijdige eisen tussen veiligheid en milieu;
- Er dient te worden bepaald welke milieu-inbreuken in eerste instantie worden aangepakt met raadgevingen en/of aanmaningen en wanneer een verslag van vaststelling zal worden opgemaakt;
- Het is noodzakelijk dat er een omkadering wordt uitgewerkt rond het hanteren van het instrument van het opleggen van bestuurlijke maatregelen;
- Het kan als opportuun worden beschouwd dat er initiatieven worden genomen voor de lokale milieuambtenaren ter herkenning en het onderkennen van een bepaalde autoriteit. Momenteel opereren deze milieuambtenaren in burger zonder enig identificatiebewijs;
- Het milieuhandavingsdecreet bepaalt dat PV's en verslagen van vaststelling dienen overgemaakt te worden aan alle 'relevante gewestelijke overheden'. Er dient echter afgebakend te worden wie deze 'relevante gewestelijke overheden' zijn;
- Er is nood aan duidelijkheid over de openbaarheid van bestuur inzake de aanmaning, het besluit tot bestuurlijke maatregelen en het beroep ertegen;
- Op vlak van milieudelicten is er sprake van een verschil in seponeringsgraad tussen de verschillende parketten. Dit kan problemen creëren op vlak van rechtszekerheid. Een creatie van aparte milieukamers en aparte milieumagistraten zou een oplossing kunnen bieden. Tevens is het noodzakelijk dat er voldoende gedetailleerde cijfergegevens inzake de behandeling van deze milieudelicten beschikbaar zouden kunnen zijn;
- Het is wenselijk dat er harde afspraken kunnen worden gemaakt met het parket over het soort misdrijven dat prioritair moet worden aangepakt;

- De vraag rijst of het milieuklachten-, registratie-, en opvolgingsstelsel (MKROS) werkt zoals het zou moeten werken. Het lijkt opportuun een onderzoek in te stellen naar welke gegevens noodzakelijk zijn voor een complete registratie en rapportering.

5 PROGRAMMA VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING IN 2010

In het vorige hoofdstuk werd een overzicht gegeven van de vele informatiebronnen die aan de basis liggen voor de bepaling van de werking en het programma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2010. Het voorliggende hoofdstuk tracht een overzicht te geven van de programmapunten die de VHRM wenst te agenderen in 2010. Gezien de omvang en de reeds eerder aangehaalde randvoorwaarden wil de VHRM echter het nodige voorbehoud maken bij de haalbaarheid van de realisatie van alle vermelde actiepunten.

De actiepunten die niet in 2010 kunnen worden aangepakt zullen – samen met de acties die op langere termijn dienen opgenomen te worden – het meerjarenprogramma van de VHRM vormen.

Het programma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving in 2010 werd opgebouwd rond 4 thema's, met name:

- Vaststellingen en toezicht;
- Sanctionering;
- Informatie-uitwisseling;
- Dataverzameling, innovatie en kennisopbouw.

Naast deze thematische programmering acht de VHRM ook een beleidsaanbeveling noodzakelijk met betrekking tot aanpassing van de vigerende milieuregelgeving. Uit de werkzaamheden in 2009 is namelijk gebleken dat in het milieuhandhavingsdecreet wetgeving is opgenomen die niet gehandhaafd kan worden, alsook dat er een probleem rijst betreffende de benaming van de verschillende handhavingsactoren in de respectievelijke milieuregelgevingen, hetgeen voornamelijk een probleem kan vormen voor het vaststellen van de bevoegde instantie.

Samen met de bovenvermelde wijziging van de bestaande wetgeving wil de VHRM een gedegen draagvlak creëren voor het evalueren van nieuwe wetgeving en haar handhaafbaarheid, evenals voor het optimaliseren van de handhaafbaarheid van elke relevante milieuregelgeving. Hiervoor zal niet alleen een literatuurstudie en onderzoek worden gevoerd naar Regulatory Impact Assessment, maar zal ook aandacht worden besteed aan de communicatie van de resultaten hiervan.

5.1 VASTSTELLING EN TOEZICHT

- In 2009 werd reeds een aanzet gegeven voor het opstellen van een inventaris betreffende de handhavingsactoren. Deze inventaris is echter een levend document en zal in 2010 verder geredigeerd en aangevuld worden met de opmerkingen van de bedoelde handhavingsactoren. De VHRM acht het wenselijk de informatie uit de inventaris breed te communiceren. In dit kader kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de

- uitbouw van een databank die in een latere fase de basis zou kunnen vormen voor een systeem van efficiënte en doeltreffende doorverwijzing naar andere bevoegde actoren.
- Een efficiënte en effectieve handhaving vereist een goede kwaliteit van verslagen van vaststelling en processen-verbaal. In dit kader werd reeds een aanzet gegeven voor een onderzoek naar de meerwaarde van de ontwikkeling van modelbrieven en sjablonen. Afhankelijk van deze beoordeling zullen in 2010 modelbrieven en sjablonen ter ondersteuning van de werking van de individuele toezichthouders kunnen worden aangeboden.
 - Naast de hierboven vermelde minimale inhoudelijke kwaliteit van verslagen van vaststelling en processen-verbaal wordt het opportuun gevonden om toezichthouders zoveel mogelijk in hun taken te ondersteunen door het opstellen van een code van goede praktijk voor toezichthouders. In dit document kunnen checklists worden opgenomen die richtinggevend kunnen zijn voor de toezichthouder, maar zal er daarnaast aandacht kunnen zijn voor de manier waarop dient te worden omgegaan met raadgevingen en aanmaningen, het opleggen van bestuurlijke maatregelen, etc. De code van goede praktijk zal mogelijk ook een bruikbaar medium zijn om toezichthouders te informeren over de ervaringen en 'Best Practices' uit het buitenland en Europa, waarbij vooral voor dit laatste belangrijke aanbevelingen in het kader van de 'aanbeveling 2001/331/EG betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten' kunnen worden vermeld.
 - De activiteiten en inspanningen van lokale toezichthouders dienen opgevolgd te worden teneinde een inzicht te krijgen in de wijze waarop de lokale overheden het milieuhandhavingsdecreet in hun werking incorporeren. Met dit doel zal de VHRM de 'Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013' evalueren en de aanstelling van lokale toezichthouders opvolgen.
 - Bovenvermelde initiatieven zullen kunnen bijdragen tot een optimalisering van de taakverdeling tussen de toezichthoudende handhavingsactoren. Binnen de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zullen de betrokken actoren dan ook een forum aangereikt krijgen om, rekening houdende met de eigenheid en expertise, een duidelijke strategische, programmatische en onderling afgestemde uitoefening van hun taakverdeling en -stelling te bewerkstelligen.

5.2 SANCTIONERING

- Om tot een goede afstemming tussen de werkzaamheden van actoren belast met vaststelling en toezicht en de sanctionerende instanties te komen zal binnen de VHRM worden gestreefd naar duidelijke afspraken ter zake.
- Er zal worden gewerkt aan de verdere concretisering en verdieping van de gemaakte en te maken afspraken tussen de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (AMMC) en de parketten.
- De bepaling en afbakening van de relevante gewestelijke overheden en de daaruit volgende problematiek betreffende het overmaken van PV's dient uitgeklaard te worden.

- De problematiek van het seponeren als al dan niet strafrechtelijke behandeling zoals voorzien in het milieuhandhavingsdecreet zal het ontwerp uitmaken van een verder onderzoek.
- Er wordt onderzocht of er afspraken kunnen gemaakt worden in verband met de uitvoering van herstelmaatregelen en bestuurlijke maatregelen en de impact daarvan op de parallel lopende procedures bij het parket of bij AMMC.
- Bij de afhandeling van bepaalde boetedossiers waarin eventuele werkingsproblemen opduiken kan faciliterend opgetreden worden.

5.3 INFORMATIE-UITWISSELING

- Zoals reeds in hoofdstuk 3 werd aangegeven, werden reeds diverse afspraken gemaakt en maatregelen geïmplementeerd om de barrières voor de uitwisseling van processen-verbaal en bijhorende dossiers weg te nemen. Ook in 2010 zal een efficiënte(re) gegevensstroom tussen de verschillende actoren betrokken bij de handhaving van het milieurecht de aandacht verdienen van de VHRM. Deze inspanningen zullen zich vertalen in samenwerkingsafspraken betreffende informatie-uitwisseling.
- Ter verduidelijking van de informatie die vanwege de toezichthouders en vaststellers dient te worden gestuurd aan de relevante gewestelijke entiteiten zoals beschreven in artikel 16.3.24 van het milieuhandhavingsdecreet zal de VHRM de dialoog hierover aangaan om eenduidige richtlijnen uit te werken.
- Op langere termijn wenst de VHRM de onderlinge samenwerking tussen de toezichthouder/vaststeller die het PV opstelt en de opvolgingsactoren te verbeteren. In dit kader zal bijvoorbeeld de haalbaarheid van de ontwikkeling van één globale databank die de gegevens van alle uitgeschreven verslagen van vaststelling en processen-verbaal centraliseert worden onderzocht. Bovendien zal de VHRM een evaluatie maken of het milieuhandhavingsdecreet tegemoet komt aan het probleem dat – zoals reeds werd aangekaart in de vele literatuur en o.a. parlementaire vragen – een significant aantal milieumisdrijven niet wordt vervolgd.

5.4 DATAVERZAMELING, INNOVATIE EN KENNISOPBOUW

- De VHRM wenst kennisopbouw aan te vatten als een instrument om de efficiënte en effectiviteit van de handhaving te versterken en na te streven, bijvoorbeeld door het gebruik van risicobenadering, het nuttig gebruiken van bestaande databanken en het valoriseren van 'Best Practices' en modellen uit het buitenland. Deze inzichten zullen de basis zijn en bijdragen tot de ontwikkeling van indicatoren voor de bepaling van kwalitatieve handhaving.
- Voor de verzameling van data wenst de VHRM afspraken te maken aangaande de nodige informatie-, registratie- en meetsystemen zodat de discussie van de handhaving kan steunen op feiten, betrouwbare cijfers, benchmarking, evaluaties en indicatoren.

- Het opstellen van een eigen milieuhandhavingsprogramma en –rapport door de individuele milieuhandhavingsactoren is essentieel als informatiebron voor de opmaak van het milieuhandhavingsrapport en het milieuhandhavingsprogramma van de VHRM, dat als decretale taak aan de VHRM werd toebedeeld. Om de handhavende instanties in deze taak te faciliteren zal de VHRM de mogelijkheid beoordelen om via het opstellen van bijvoorbeeld een code van goede praktijk praktische en duidelijke richtlijnen en innovatieve hulpmiddelen trachten aan te reiken. Bovendien zal de VHRM streven naar een uniformisering en digitalisering van de bevraging van de handhavingsactoren zodat de aanlevering van informatie op een eenvoudige, gestroomlijnde en eenduidige wijze georganiseerd kan worden.
- Naast het verzamelen van data is zeker ook het delen van de verzamelde data en opgebouwde kennis een speerpunt in de werking van de VHRM. Hoewel de VHRM zich niet de geschikte instantie acht om zelf opleidingen aan te bieden, is het samenbrengen van vormingsnaden, het organiseren van een forum voor het aankondigen van vorming, het verzorgen van presentaties en aanbrengen van expertise bij de invulling van vormingsdagen, etc. zeker een streven van de VHRM. Verder wenst de VHRM een rol te spelen in de capacitybuilding van de aangeboden vormen en het attenderen van vormingsinstanties op de bestaande vormingsbehoeften.

6 UITVOERING VAN HET MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA 2010

Gebruik makend van de instrumenten die decretaal zijn voorzien, tracht de VHRM het overleg te sturen om op die manier bij te dragen tot de coördinatie van de milieuhandhaving. De bedoelde instrumenten zullen aldus gebruikt worden voor een efficiënte en gestroomlijnde uitvoering van de programmapunten en doelstellingen uit dit Milieuhandhavingsprogramma 2010.

De decreetgever gaf de VHRM in het milieuhandhavingsdecreet verschillende instrumenten om zijn opdrachten uit te voeren. Zo is de VHRM in de mogelijkheid plenair te vergaderen, maar tevens om werkgroepen op te richten. Daarnaast kan de VHRM gangmaker zijn bij het afsluiten van de milieuhandhavingsprotocollen. Bovendien is het mogelijk krachtlijnen, adviezen en aanbevelingen te formuleren inzake het milieuhandhavingsbeleid. Tevens kan de VHRM beroep doen op externe deskundigen om bijzondere vraagstukken te onderzoeken.

Het is echter niet mogelijk om voor al deze instrumenten op voorhand exact te bepalen op welke wijze deze ingevuld en gehanteerd zullen worden. De vraagstukken en knelpunten dienen immers nog onderzocht te worden vooraleer bijvoorbeeld protocollen, adviezen en krachtlijnen kunnen uitgeschreven worden.

De VHRM zal in 2010 het idee van "infofiches" verder uitwerken. De afspraken die gemaakt worden binnen de werkgroepen en binnen de VHRM lenen zich niet allemaal tot het afsluiten van protocollen. Deze meer informele overeenkomsten kunnen echter wel genoteerd worden op infofiches waardoor deze breed verspreid kunnen worden. Dit maakt dat deze afspraken, veelal ter omkadering van een efficiëntere en effectievere werkwijze, kunnen meegedeeld worden aan de verschillende handhavingsactoren op een uniforme wijze en met ondersteuning van de VHRM.

De VHRM zal ook in 2010 plenair vergaderen. Zoals reeds aangegeven vormen deze plenaire bijeenkomsten een uitgelezen kans om de activiteiten en de resultaten van werkgroepen te bespreken. Tevens kunnen in de voltallige vergadering nieuwe agendapunten geformuleerd worden. De plenaire vergadering kan als instrument gehanteerd worden om het debat zo breed mogelijk open te trekken naar de verschillende handhavingsactoren.

Het oprichten van werkgroepen als instrumentarium voor de werking van de VHRM kadert in artikel 16.2.8 van het DABM. In 2009 werden dan ook reeds vier werkgroepen opgericht, waarvan de werking en behaalde resultaten ook in 2010 een belangrijke invloed zullen hebben op de algemene werking van de VHRM.

De vier werkgroepen werken individueel rond knelpunten en prioriteiten die werden gegroepeerd in vier thema's, met name:

1. Vaststelling en Toezicht;
2. Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering;
3. Informatie-uitwisseling;

4. Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie.

Naast alle leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM kunnen ook andere personen – op basis van hun deskundigheid – op uitnodiging van de voorzitter van de respectievelijke werkgroep deelnemen aan de werkgroepen.

6.1 WERKGROEP 'VASTSTELLING EN TOEZICHT' IN 2010

6.1.1 Inventaris aangaande handhavingsactoren

Op basis van de input van de handhavingsactoren en de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' werd door het permanent secretariaat van de VHRM een eerste draft van een inventaris uitgewerkt aangaande handhavingsactoren. Deze inventaris zal met de hulp van de expertise van de leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving en de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' worden geredigeerd en verfijnd.

Deze inventaris zal initieel de basis vormen voor het vaststellen van de bevoegdheden van de handhavingsactoren en wat er met deze bevoegdheden wordt gedaan/zal gedaan worden, om op die manier overlappingsen en leemtes in de handhaving aan te duiden. Deze overlappingsen en leemtes kunnen vervolgens de basis vormen voor het afsluiten van milieuhandhavingprotocollen of het formuleren van aanbevelingen. De inventaris zal ook ondersteunend werken voor de werking van de andere werkgroepen. Zo zal het overzicht van bestaande informele samenwerkingsverbanden en formele protocollen, werkgroepen en netwerken de basis vormen voor het versterken, aanvullen of initiëren van deze of gelijkaardige initiatieven in de schoot van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling'.

Een belangrijke uitdaging voor de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' in 2010 betreft de communicatie van de gegevens van de inventaris. Nadat de inventaris op punt is gesteld, zal het belangrijk zijn een duidelijke en eenduidige communicatie van de bekomen gegevens te organiseren.

6.1.2 Correcte doorverwijzing oproepen

In een tweede fase zal de inventaris aangaande handhavingsactoren dienen aangevuld te worden met de professionele contactgegevens van de handhavers. Op die manier zal bij een oproep onmiddellijk en efficiënt gezocht kunnen worden naar de correcte contactpersoon. Ook hier schuilt een belangrijke uitdaging in het vinden van de correcte vorm en wijze van communicatie van de bekomen gegevens.

6.1.3 Taakverdeling gemeentes en Lokale politie

Op lokaal niveau zullen er verschillende acties ondernomen dienen te worden. De werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' stelt zich dan ook tot doel om de aanstelling van lokale toezichthouders door lokale besturen op te volgen. In dit kader is het eveneens opportuun de uitwerking van de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten af te wachten en te evalueren. Indien deze uitwerking niet het gewenste effect

heeft, kunnen er beleidsaanbevelingen vanuit deze werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' aan de plenaire VHRM-vergadering worden voorgesteld ter verbetering van de afstemming van de activiteiten van de gemeentes en de Lokale politie. Mits instemming van de plenaire VHRM-vergadering kan deze beleidsaanbeveling vervolgens geformuleerd worden ten aanzien van de Vlaamse Regering.

6.1.4 Overleg met college van gouverneurs en burgemeesters

De provinciegouverneurs hebben op basis van artikel 59 van het milieuhandhavingsbesluit de bevoegdheid gekregen om in een aantal gevallen bestuurlijke maatregelen op te leggen. De omkadering van deze bevoegdheid diende echter verder uitgewerkt te worden. In een overleg tussen het afdelingshoofd van de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE, de heer Baert, en de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de heer De Witte betreffende zijn bevoegdheden inzake het opleggen van bestuurlijke – en veiligheidsmaatregelen werd er geconcludeerd dat de gouverneur beroep kan en mag doen op de hulp van personeelsleden van de afdeling Milieu-inspectie in zijn provincie, voornamelijk als een dossier via de lokale overheid naar de provinciegouverneur wordt doorgeschoven. Er bleek geen nood aan systematische bijstand door personeelsleden van de afdeling Milieu-inspectie, gelet op de verwachting dat de provinciegouverneurs eerder zullen geconfronteerd worden met een vraag tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen. In de regel betreft het dan een dossier dat ofwel tot de bevoegdheid van één van de Vlaamse overheidsdiensten (gewestelijke toezichthouders) behoort, ofwel tot de lokale overheid.

Het is bovendien ook mogelijk dat veiligheidsmaatregelen, ambtshalve of op verzoek van een toezichthouder, door de burgemeester en de provinciegouverneur genomen worden. In een dergelijke situatie kan een nauw overleg met het afdelingshoofd van de afdeling Milieu-inspectie aangewezen zijn en kan de gouverneur het nodig achten om de civiele bescherming, de brandweer, het leger, enz. op te vorderen.

Deze werkwijze zal worden geëvalueerd en eventueel als 'Best Practice' worden gecommuniceerd aan andere betrokkenen zodat een optimale werking kan worden nagestreefd. Op deze basis zal ook de noodzaak om een verdere structurele omkadering van de bevoegdheden uit te werken in het kader van de werking van de VHRM blijken.

6.1.5 Modelbrieven en Sjablonen

Gezien de specificiteit en omvang van deze opdracht, werd ervoor geopteerd een afzonderlijke subwerkgroep op te richten onder het voorzitterschap van mevrouw Van der Steen - diensthoofd Milieutoezicht van de stad Gent en plaatsvervangend lid van de VHRM op voordracht van vzw VVSG. De actoren die vertegenwoordigers afvaardigden naar deze subwerkgroep 'Modelbrieven en Sjablonen' zijn opgenomen in bijlage 2.

6.1.6 Opleiding

Uit de werkgroepvergaderingen bleek de noodzaak bij de aangestelde toezichthouders om vorming te kunnen volgen betreffende de nieuwe taken conform het milieuhandhavingsdecreet, maar ook op een meer permanente basis. Dit onderwerp zal echter worden uitgewerkt in de werkgroep 'Informatie-uitwisseling' in samenwerking met de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie'.

6.2 WERKGROEP 'BESTUURLIJKE EN STRAFRECHTELIJKE SANCTIONERING' IN 2010

6.2.1 Fase 1

Om te komen tot afspraken betreffende het al dan niet strafrechtelijk behandelen van milieumisdrijven – rekening houdende met de omvang van het delict en met de capaciteiten – zowel qua kennis en mankracht – van zowel de parketten als AMMC voorziet het parket in een interne werkingsnota dewelke richtlijnen communiceert over de criteria die door de parketten kunnen worden gevolgd om te beslissen of zij al dan niet tot strafrechtelijke handhaving overgaan, dan wel het dossier aan AMMC doorsturen voor bestuurlijke sanctionering. Bovendien kan het overleg resulteren in afspraken en procedures betreffende het uitwisselen van informatie tussen de parketten en AMMC, hetgeen essentieel is voor een correcte en efficiënte dossierbehandeling.

6.2.2 Fase 2

Aangezien de behandeling van de onderwerpen in fase 2 nog verdere uitwerking vereist, wordt voorlopig via overleg en bilaterale akkoorden getracht een oplossing te bieden voor de gestelde knelpunten. Nadat een passend antwoord geformuleerd werd zal, voor zowel de behandelde prioriteiten in fase 1 en 2, een beoordeling worden gemaakt of een al dan niet formeel karakter nodig is (bv. door middel van het afsluiten van een protocol) voor de gemaakte afspraken.

6.3 WERKGROEP 'INFORMATIE-UITWISSELING' IN 2010

De werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal vooral trachten de informatie-uitwisseling tussen de verschillende actoren betrokken bij milieuhandhaving te faciliteren en zal daarnaast ondersteunend aan deze actoren zich bijvoorbeeld ook bezighouden met het bevragen van informatieknelpunten.

Hoewel het exacte werkprogramma van deze werkgroep 'Informatie-uitwisseling' pas tijdens de eerste werkgroepvergadering zal worden vastgesteld, kan er reeds een beeld worden geschetst van de onderwerpen dewelke mogelijk aan bod zullen komen in deze derde werkgroep:

- In de vorige hoofdstukken werd reeds melding gemaakt van de inventaris van handhavingsactoren die door het permanent secretariaat van de VHRM werd voorbereid in opdracht van de plenaire VHRM-vergadering en de werkgroep 'Vaststelling en

Toezicht'. In het kader van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal deze inventaris kritisch worden geëvalueerd om te bepalen welke bestaande informatiekkanalen, werkgroepen en samenwerkingsverbanden kunnen worden ondersteund, aangevuld of verder uitgebouwd.

- Het is belangrijk dat alle actoren betrokken bij milieuhandhaving – dus zowel toezichthouders als de opsporingsambtenaren en actoren belast met sanctionering – vertrouwd gemaakt en opgeleid worden naar de bevoegdheden van het milieuhandhavingsdecreet, maar dat er daarnaast aandacht is voor een permanente vorming.
- Door een concrete afstemming van de jaarlijkse programma's van zowel de toezichthouder, de vaststellers als de sanctionerende instanties kan er optimaal worden ingespeeld op de afstemming van de prioriteiten van deze handhavingsactoren en kan de organisatie van de handhavingsactor op deze variabele randfactor worden afgestemd.

6.4 WERKGROEP 'DATAVERZAMELING, INNOVATIE EN KENNISOPBOUW' IN 2010

6.4.1 Kennisopbouw

Voor het versterken van de efficiëntie en de effectiviteit van de handhaving wordt ondermeer gedacht aan volgende instrumenten:

- Met behulp van een risicobenadering, dat het risico op het vlak van gezondheid en milieuschade (aard van de activiteiten, ligging, milieu-inbreuken in het verleden) zou kunnen bepalen, kan worden getracht om beter en meer bewust om te gaan met de schaarse middelen.
- 'Slim' gebruiken van databanken waarop een keuze van inzet van middelen kan gebaseerd zijn.
- Het valoriseren en/of aanwenden van 'Best Practices' en/of modellen uit het buitenland.
- Het betrekken van expertise van de handhavers bij de opmaak van wetgeving met het oog op aanbevelingen en het verlenen van een stem aan handhaving in beleidsvoorbereiding.

Voornamelijk de drie eerste punten kunnen in een verdere fase aanleiding geven tot het ontwikkelen van criteria (indicatoren) voor de bepaling van "kwalitatieve handhaving".

Met betrekking tot vormingsinitiatieven lijkt het belangrijkste aandachtspunt dat de informatie voor de toezichthouders wordt gefilterd en gestroomlijnd. Hiervoor zal in de schoot van de werkgroep 'Dataverzameling, Kennisopbouw en Innovatie' vooral aandacht worden besteed aan het inventariseren van het bestaande vormingsaanbod en afspraken hoe deze vormingsinitiatieven kunnen gecommuniceerd worden aan de bedoelde doelgroep. Voorts vindt de denktank het belangrijk dat toezichthouders en beleidmakers de kans krijgen om te leren van 'Best Practices' en de manier waarop wordt omgegaan met handhaving in relatie tot de

opvolging van de Europese richtlijnen. Om dit te realiseren zal de noodzaak en haalbaarheid van de organisatie van workshops of werkbezoeken worden geëvalueerd.

6.4.2 Innovatie

Gezien de overlap tussen de actiepunten voor de thema's 'Kennisopbouw' en 'Innovatie' zijn er geen bijkomende instrumenten voorgesteld.

6.4.3 Dataverzameling

Om over de nodige informatie-, registratie en meetsystemen te kunnen beschikken en op langere termijn de set van (algemene) milieuhandhavingsindicatoren te kunnen bepalen, zullen volgende actiepunten aan de werkgroep worden voorgelegd:

- Inzicht verwerven in de indicatoren die nuttig zijn en vervolgens het gefaseerd ontwikkelen van deze indicatoren waardoor de regionale-, sectorale- en bestuursniveauverschillen zichtbaar worden.
- Het gefaseerd ontwikkelen van aanbevelingen voor het werkzaam maken van databanken en de mogelijkheid om deze te kunnen opvolgen waarbij in de optimale situatie beleidsaanbevelingen kunnen gegenereerd worden op basis van concrete en statistische gegevensverwerking van de indicatorenset.

Om bovenstaande te kunnen realiseren is het belangrijk dat de werkgroep bepaalt welke databanken minimaal nodig zijn om de nuttige indicatoren te kunnen opvolgen. In dit kader dringt een degelijke inventarisatie van de bestaande databanken zich op en zal een inzicht in de inhoud, het doel en de knelpunten bij de respectievelijke databanken nodig zijn. In een latere fase dient bekeken te worden hoe databanken beter op elkaar zouden kunnen afgestemd worden met het oog op het opvolgen van nuttige indicatoren. Optioneel zou, in overeenstemming met de doelstelling van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' een goed doorverwijzingssysteem inzake meldingen, klachten voor handhaving samen met een uniforme manier van het noteren van die klachten en meldingen hieruit kunnen resulteren.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: De leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
- Bijlage 2: Samenstelling van de vier VHRM-werkgroepen
- Bijlage 3: Milieuhandhavingsprogramma's van de individuele milieuhandhavingsactoren

BIJLAGE 1: VOORSTELLING LEDEN, VERTEGENWOORDIGERS EN PLAATSVERVANGERS VAN DE VLAAMSE HOGE RAAD VOOR DE MILIEUHANDHAVING

De leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werden aangesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de aanstelling van de leden van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving werd als volgt samengesteld:

VOORZITTER	
<i>Prof. Dr. Michael G. Faure LL. M.</i>	
	Hoogleraar Law and Economics aan de rechtsfaculteit van de Erasmusuniversiteit van Rotterdam, hoogleraar Rechtsvergelijkend en Internationaal Milieurecht aan de rechtsfaculteit van de Universiteit van Maastricht, academisch directeur van de Maastricht European Institute for Transnational Legal Research, academisch directeur van de "Ius Commune Research School", academisch directeur van The European Centre of Tort and Insurance Law, advocaat te Antwerpen.
ONDERVOORZITTER	
<i>Dr. Sc. Robert Baert</i>	
	Afdelingshoofd van de afdeling Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

**VIER EFFECTIEVE LEDEN EN HUN PLAATSVERVANGERS
VOORGEDRAGEN DOOR DE BELEIDSRAAD VAN HET
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU, NATUUR EN ENERGIE (LNE)**

Paul Bernaert

Afdelingshoofd van de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Voorzitter van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie.

met als plaatsvervanger: Ann Carette

Diensthoud dienst juridische zaken bij de Vlaamse Milieumaatschappij.

Sigrid Raedschelders

Afdelingshoofd van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

met als plaatsvervanger: Jos Rutten

Algemeen directeur van het Agentschap Natuur en Bos.

<i>Marleen Evenepoel</i>	
	Administrateur-generaal van het Agentschap Natuur en Bos.
<i>met als plaatsvervanger: Rudy Meeus</i>	
	Afdelingshoofd van de afdeling Afvalstoffenbeheer van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.
<i>Guido Clerx</i>	
	Algemeen directeur van de Vlaamse Landmaatschappij.
<i>met als plaatsvervanger: Inge Delvaux</i>	
	Diensthooft van de dienst Toezicht Zware Risicobedrijven van de afdeling Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

**ÉÉN EFFECTIEF LID EN PLAATSVERVANGERS
VOORGEDRAGEN DOOR DE MINA-RAAD**

Peter De Smedt

Advocaat te Gent, Centrum voor Milieu- en Energierecht UGent.

met als plaatsvervanger: Pieter Verbeek

Milieu- en Natuurraad Vlaanderen.

**ÉÉN EFFECTIEF LID EN PLAATSVERVANGERS
VOORGEDRAGEN DOOR DE SERV**

Annemie Bollen

Studiedienst van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Met als plaatsvervanger: Peter Van Humbeeck

Studiedienst van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

**ÉÉN EFFECTIEF LID EN PLAATSVERVANGERS VOORGEDRAGEN DOOR DE
VZW VERENIGING VAN VLAAMSE PROVINCIES (VVP)**

Greet De Schutter

Diensthofd Milieu – Provinciaal Instituut voor Hygiëne provincie Antwerpen, voorzitter van de Provinciale Milieuvergunningscommissie.

Met als plaatsvervanger: Raf Barzeele

Hoofd van de dienst Milieu- en Natuurvergunningen van de provincie Oost-Vlaanderen, plaatsvervangend voorzitter van de Provinciale Milieuvergunningscommissie.

**ÉÉN EFFECTIEF LID EN PLAATSVERVANGERS VOORGEDRAGEN DOOR DE
VZW VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN(VVSG)**

Steven Verbanck

Stafmedewerker Milieu van de vzw Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten.

Met als plaatsvervanger: Caroline Van der Steen

Diensthofd Milieutoezicht van de stad Gent.

**TWEE EFFECTIEVE VERTEGENWOORDIGERS EN HUN PLAATSVERVANGERS
VOORGEDRAGEN DOOR HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL**

Kathleen Desaeger, voor de parketten-generaal

Substituut-procureur-generaal bij het hof van beroep van Brussel.

Met als plaatsvervanger: Jan De Clercq

Substituut-procureur-generaal bij het hof van beroep van Gent.

Wouter Haelewyn, voor de parketten van eerste aanleg

Substituut-procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van Kortrijk.

Met als plaatsvervanger: Jean-Roch Dederen

Substituut-procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen.

**TWEE EFFECTIEVE VERTEGENWOORDIGERS EN HUN
PLAATSVERVANGERS VOORGEDRAGEN DOOR DE
FEDERALE MINISTER, BEVOEGD VOOR BINNENLANDSE ZAKEN**

Frans Geysels, voor de Federale politie

Hoofdcommissaris, diensthoofd van de dienst Leefmilieu bij de Algemene Directie van de Gerechtelijke Politie.

Met als plaatsvervanger: Patricia De Temmerman

Commissaris, dienst Leefmilieu bij de Algemene Directie van de Gerechtelijke Politie.

Eric Wauters, voor de Lokale politie

Commissaris, politiezone Geraardsbergen-Lierde.

Met als plaatsvervanger: Daniël Bracke

Commissaris, politiezone Gent.

Om zijn werking te ondersteunen beschikt de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving over een permanent secretariaat, dat geleid wordt door een vaste secretaris.

VASTE SECRETARIS VAN HET PERMANENT SECRETARIAAT VAN DE VHRM	
<i>An Stas</i>	
	Vaste secretaris van het permanent secretariaat van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.
<i>Hans Berden</i>	
	Management assistent van het permanent secretariaat van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

BIJLAGE 2: SAMENSTELLING VAN DE VIER VHRM-WERKGROEPEN

Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht'

Het voorzitterschap van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' wordt waargenomen door mevrouw Marleen Evenepoel, administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos en effectief lid van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

De huidige samenstelling van de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' kan als volgt worden voorgesteld:

- Voor het Agentschap voor Natuur en Bos:
 - o Effectief lid: De heer Mark Van den Meersschaut, Celverantwoordelijke Natuurinspectie en Centrale Diensten
 - o Plaatsvervangend lid: Mevrouw Brigitte De Wever, Celverantwoordelijke Natuurinspectie Vlaams-Brabant
- Voor het Agentschap Zorg en Gezondheid, Team Milieugezondheidszorg:
 - o Effectief lid: De heer Gerrit Tillborghs, Milieugezondheidsdeskundige – Teamverantwoordelijke
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Koen Schoeters, Milieugezondheidsdeskundige
- Voor de vzw Vereniging van Vlaamse Provincies:
 - o Effectief lid: Mevrouw Greet De Schutter, Diensthoofd Milieu PIH provincie Antwerpen en voorzitter van de Provinciale Milieuvergunningscommissie
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Raf Barzeele, Hoofd van de dienst milieu- en natuurvergunningen van de provincie Oost-Vlaanderen en plaatsvervangend voorzitter van de Provinciale Milieuvergunningscommissie
- Voor de afdeling Land en Bodem-bescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen van het Departement LNE:
 - o Effectief lid: De heer Eddy Leenders, Diensthoofd Natuurlijke Rijkdommen, buitendienst Antwerpen en Limburg
 - o Plaatsvervangend lid: Mevrouw Bea Lebegge, Dienst Natuurlijke Rijkdommen, buitendienst Antwerpen en Limburg
- Voor de Vlaamse Landmaatschappij - Mestbank:
 - o Effectief lid: De heer Johan Decrop, Diensthoofd Handhaving Mestbank
 - o Plaatsvervangend lid: Mevrouw Anja Puttemans

- Voor de Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Operationeel Waterbeheer:
 - o Effectief lid: Mevrouw Ann Carette, Diensthoofd Juridische Dienst
 - o Plaatsvervangend lid: Paul Thomas, Afdelingshoofd
- Voor het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal:
 - o Effectief lid: De heer Leo Clinckers, Gedelegeerd bestuurder
 - o Plaatsvervangend lid: de heer Henk Jans, Directie-adviseur
- Voor de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE:
 - o Effectief lid: Mevrouw Sigrid Raedschelders, Afdelingshoofd
 - o Plaatsvervangend lid: Mevrouw Adelheid Rosseel, Beleidsmedewerker-Jurist
- Voor de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE:
 - o Effectief lid: Mevrouw Martine Blondeel, Diensthoofd Hoofdbestuur
 - o Plaatsvervangend lid: Mevrouw Inge Delvaux, Diensthoofd Toezicht Zware Risicobedrijven
- Voor de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij:
 - o Effectief lid: Mevrouw Lydia Putseys, Coördinator handhaving afval
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Dirk Dedecker, Coördinator handhaving bodem
- Voor de Lokale politie:
 - o Effectief lid: De heer Eric Wauters, Commissaris politiezone Geraardsbergen-Lierde
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Daniël Bracke, Commissaris politiezone Gent
- Voor de vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten:
 - o Effectief lid: Mevrouw Caroline Van der Steen, Diensthoofd Milieutoezicht van de stad Gent
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Steven Verbanck, Stafmedewerker Milieu
- Voor de afdeling Milieuvergunningen van het Departement LNE:
 - o Effectief lid: De heer Griffin De Baere, Dienst juridische en technische ondersteuning vergunningenbeleid
 - o Plaatsvervangend lid: De heer Tom Dekeyser, Dienst juridische en technische ondersteuning vergunningenbeleid
- Voor de parketten van Eerste Aanleg:
 - o Effectief lid: De heer Jean-Roch Dederen, Substituut-procureur des Konings bij de rechtbank van Eerste Aanleg van Antwerpen

- Voor de parketten-generaal:
 - o Effectief lid: Mevrouw Kathleen Desaegher, Substituut-procureurgeneraal bij het Hof van Beroep van Brussel
- Voor de Federale politie:
 - o Effectief lid: De heer Frans Geysels, Diensthoofd Leefmilieu van de Federale Gerechtelijke Politie
- Voor de MINA-raad:
 - o Effectief lid: De heer Peter De Smedt, Advocaat te Gent, Centrum voor Milieu- en Energierecht UGent.
- Voor de SERV:
 - o Effectief lid: De heer Peter Van Humbeeck, Studiedienst SERV

Leden en plaatsvervangers van de subwerkgroep 'Modelbrieven en Sjablonen'

- De heer Mark Van den Meersschaut, Celverantwoordelijke Natuurinspectie en Centrale Diensten bij het Agentschap voor Natuur en Bos;
- De heer Eric Wauters, Commissaris politiezone Geraardsbergen-Lierde en effectief lid van de VHRM op voordracht van de Federale minister bevoegd voor Binnenlandse zaken;
- De heer Johan Decrop, Diensthoofd Handhaving Mestbank bij de Vlaamse Landmaatschappij;
- Mevrouw Inge Delvaux, Diensthoofd Toezicht Zware Risicobedrijven bij de afdeling Milieuinspectie van het Departement LNE en plaatsvervangend lid in de VHRM op voordracht van het beleidsdomein LNE.
- Mevrouw Adelheid Rosseel, Beleidsmedewerker-jurist bij de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE.

Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering'

Rekening houdende met de aard van de te bespreken knelpunten werd geopteerd voor een gefaseerde aanpak. In eerste instantie, waarbij vooral afspraken nodig bleken tussen enerzijds de actoren belast met strafrechtelijke sanctionering (parketten) en anderzijds de bestuurlijke sanctionering (de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE), vond overleg plaats tussen volgende werkgroepleden:

- Mevrouw Sigrid Raedschelders, voorzitter van de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke sanctionering', afdelingshoofd van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE en effectief lid van de VHRM;
- Mevrouw Kathleen Desaegher, Substituut-procureurgeneraal bij het Hof van Beroep van Brussel en effectief lid van de VHRM op voordracht van het College van procureurs-generaal;
- De heer Wouter Haelewyn, Substituut-procureur des Konings bij de rechtbank van Eerste Aanleg van Kortrijk en effectief lid van de VHRM op voordracht van het College van procureurs-generaal;

- Mevrouw Martine Blondeel, Diensthoofd Hoofdbestuur bij de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE;
- Mevrouw Inge Delvaux, Diensthoofd Toezicht Zware Risicobedrijven bij de afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE.

In de latere fases werden alle leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers uitgenodigd om deel te nemen aan de werkgroepvergaderingen, maar konden ook andere deelnemers op basis van hun deskundigheid worden opgenomen. Volgende nieuwe deelnemers nemen deel aan het overleg:

- De heer Steven Verbanck, stafmedewerker milieu bij de vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en effectief lid van de VHRM op voordracht van de VVSG;
- De heer Yves Van den Abbeele, medewerker van de dienst Leefmilieu van de Federale Gerechtelijke politie;
- Mevrouw Adelheid Rosseel, Beleidsmedewerker-Jurist bij de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE.
- De heer Patriek Casier, medewerker van de afdeling IVS van Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) met als plaatsvervanger de heer Dirk Dedecker, coördinator handhaving bodem bij de OVAM

Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Informatie-uitwisseling'

De eerste werkgroepvergadering van de VHRM-werkgroep 'Informatie-uitwisseling' zal in 2010 worden georganiseerd. Voor deze vergadering zullen alle leden, vertegenwoordigers en plaatsvervangers van de VHRM worden uitgenodigd. Mevrouw Kathleen Desaegher, Substituut-procureurgeneraal bij het Hof van Beroep van Brussel zal het voorzitterschap van deze werkgroep opnemen.

Leden en plaatsvervangers van de werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw'

Hoewel de werking van deze werkgroep in 2009 nog niet opstartte, werd in een voorbereidende 'denktank' de opdracht en doelstellingen voor de werkgroep 'Dataverzameling, innovatie en kennisopbouw' besproken. De heer Jos Rutten, Algemeen Directeur van het Agentschap Natuur en Bos en plaatsvervangend lid van de VHRM, fungeerde als voorzitter van de denktank en werd bijgestaan door volgende personen:

- De heer Peter De Smedt, Advocaat te Gent, Centrum voor Milieu- en Energierecht UGent en effectief lid van de VHRM op voordracht van de MINA-raad;
- De heer Pieter Verbeeck, medewerker van de MINA-raad en plaatsvervangend lid van de VHRM op voordracht van de MINA-raad;
- De heer Griffin De Baere, medewerker van de dienst juridische en technische ondersteuning vergunningenbeleid van de afdeling Milieuvergunningen van het Departement LNE;
- Mevrouw Greet De Schutter, Diensthoofd Milieu PIH provincie Antwerpen en voorzitter van de Provinciale Milieuvergunningscommissie en effectief lid van de VHRM op voordracht van de vzw Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP);
- De heer Peter Van Humbeek, medewerker van de studiedienst van de SERV en plaatsvervangend lid van de VHRM op voordracht van de SERV.

Voor de effectieve invulling van de werkgroep 'Dataverzameling, Innovatie en Kennisopbouw' lijkt het volgens de bovenvermelde denktank logisch dat de volgende entiteiten en vertegenwoordigers zetelen in deze werkgroep. Reeds enkele organisaties bevestigden hun deelname aan de werkgroep door hun afgevaardigden aan te duiden:

- De afdeling Milieu-inspectie van het Departement LNE;
- De afdeling Milieuvergunningen van het Departement LNE (de heer Griffin De Baere, medewerker van de dienst juridische en technische ondersteuning vergunningenbeleid van de afdeling Milieuvergunningen);
- De Vlaamse Landmaatschappij: de heer Johan Decrop, Diensthoofd Handhaving Mestbank bij de Vlaamse Landmaatschappij met als plaatsvervanger mevrouw Anja Puttemans;
- De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij: de heer Dirk Dedecker, Coördinator handhaving bodem met als plaatsvervanger mevrouw Lydia Putseys, Coördinator handhaving afval;
- Het Agentschap voor Natuur en Bos: de heer Bert Vandebosch, Jurist met als plaatsvervanger Mark Van den Meersschart, Celverantwoordelijke Natuurinspectie Centrale Diensten van het Agentschap voor Natuur en Bos;
- De Federale Gerechtelijke politie: mevrouw An Vankeirsbilck, medewerker van de dienst Leefmilieu van de Federale Gerechtelijke politie;
- De MINA-raad: de heer Pieter Verbeeck, medewerker van de MINA-raad en plaatsvervangend lid van de VHRM op voordracht van de MINA-raad;
- De Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten: de heer Steven Verbanck, stafmedewerker milieu bij de VVSG;
- De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van het Departement LNE: mevrouw Sigrid Raedschelders – Afdelingshoofd van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer en effectief lid van de VHRM op voordracht van het beleidsdomein LNE, plaatsvervanger: de heer Dries Wouters – Beleidsmedewerker-Econoom bij de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer;
- Personen die zetelen in Europese Netwerkgroepen m.b.t. handhaving;
- Personen die beleidsmatig met databanken werken.

De denktank vindt het opportuun dat er een link moet zijn met de werkgroep 'Bestuurlijke en Strafrechtelijke Sanctionering' en de werkgroep 'Vaststelling en Toezicht' en dat vertegenwoordigers van zowel de MINA-raad als de SERV zetelen in deze werkgroep.

BIJLAGE 3: MILIEUHANDHAVINGSPROGRAMMA'S VAN DE INDIVIDUELE MILIEUHANDHAVINGSACTOREN

Zowel de leden, vertegenwoordigers als plaatsvervangers van de VHRM, als andere handhavingsactoren⁶ werden gevraagd hun programma's of hun geplande activiteiten inzake handhaving door te geven aan de VHRM. Op basis van de verkregen input werden er afzonderlijk fiches opgesteld om deze te schematiseren. Op deze manier werd duidelijk welke actor zich met welke handhavingsactiviteiten in 2010 zal bezighouden. Deze fiches worden enkel en alleen ter informatieve titel opgenomen in dit milieuhandhavingsprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

⁶ Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (afdeling Milieu-inspectie, afdeling Milieuvergunningen, afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer, afdeling Land, Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen), Agentschap voor Natuur en Bos (afdeling Beheer, afdeling Natuurinspectie, Administratie en Communicatie), Openbare Afvalstoffenmaatschappij (afdeling Afvalstoffenbeheer, afdeling Bodembeheer, afdeling Interventie, Verwijdering en Sanering), Vlaamse Milieumaatschappij (afdeling Operationeel Waterbeheer), Vlaamse Landmaatschappij, Vlaams Agentschap Zorg en Gezond (afdeling Toezicht Volksgezondheid), Agentschap Wegen en Verkeer, Agentschap Waterwegen en Zeekanaal (afdeling Bovenschelde, afdeling Zeeschelde, afdeling Zeekanaal, VZA Vereniging van de Vlaamse Provincies, VZW Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten, Lokale politie, Federale politie, Hof van Beroep, rechtbank van Eerste Aanleg, Milieuhandhavingscollege.

Actoren belast met toezicht en/of vaststelling

PROGRAMMA: <i>FEDERALE GERECHTELIJKE POLITIE</i>	
Identificatie handhavingactor	
Naam:	Federale Gerechtelijke politie
Afdeling:	Algemene Directie Gerechtelijke politie – Directie van de Bestrijding van de criminaliteit tegen goederen
Dienst/Cel:	Leefmilieu
Synthese handhavingprogramma handhavingactor	
<p><i>Actieplan 2010 "Afvalzwendel"</i> (draft wordt verder geactualiseerd in functie van diverse projecten)</p> <p>Prioritair de afvalstoffen aanpakken die een ernstige bedreiging vormen voor de volksgezondheid of voor het leefmilieu en die grote (illegale) winsten genereren en het aspect 'ontduiken van milieuheffingen':</p> <ul style="list-style-type: none">- Vloeibare afvalstoffen (waaronder mest)- Afvalstoffen die in de voedselketen van mens of dier terecht komen- Afvalstoffen die onderworpen zijn aan de aanvaardingsplicht- Opmenging van bodem en afvalstoffen- Asbesthoudende afvalstoffen <p><u>Strategische doelstellingen</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Optreden tegen de zwendel in afvalstoffen en tegen de achterliggende criminele dadergroepen door de hoofdkrachtinspanning te leggen op de afvalstoffen die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid en het leefmilieu en die grote illegale winst genereren.- Verbeteren van de communicatie op alle niveaus om de uitwisseling van informatie te optimaliseren. <p><u>Operationele doelstellingen op de verschillende niveaus</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Dienst Leefmilieu<ul style="list-style-type: none">- Concretiseren, begeleiden en finaliseren van het internationale afvaltransportproject 'AUGIAS' – een informatiegestuurd aanpak ter bestrijding van illegale internationale afvaltransporten -, opgestart in het raam van het EU-voorzitterschap van België (2 de semester 2010).- Blijven stimuleren van de FGP om ten minste één onderzoek/proactief project te realiseren in één van de drie risicostromen, op hun eigen initiatief of op basis van de resultaten van de operationele analyse of bijkomende gegevens van de dienst Leefmilieu.- Blijven sensibiliseren van de terreineenheden om systematisch, bij elke controle van een afvaltransport, een Eco-formulier afval in te vullen en over te maken aan de Dienst Leefmilieu om alzo een beter zicht te kunnen bekomen van de afvalstromen.- Blijven stimuleren van de terreineenheden om regelmatig afvaltransportcontroleacties op het getouw te zetten in een multidisciplinaire context.- Verfijnen van de operationele analyse inzake risicoafvalstromen en risicobedrijven, o.m. met bruikbare parameters van financiële aard, teneinde acties op te zetten gericht naar de gedetecteerde doelgroepen.- Consolideren van het netwerk Leefmilieu en verhogen van de efficiëntie van de informatie-uitwisseling.- Continu verbeteren van de informatiekanaalen op nationaal en internationaal niveau.- Uitbreiden van de huidige informatiepositie inzake zware leefmilieucriminaliteit door het implementeren, samen met DJO, van de voorstellen komend uit de gefaseerde aanpak i.v.m. de sensibilisatie van de informatieverwerkers.- Opvolgen van de veranderingen in de risicostromen op basis van nieuwe gegevens komende vanuit het terrein.	

- Organiseren van minimaal twee opleidingen (aanvullende of voortgezette) voor de leden van het milieunetwerk.
- Evalueren van de kwaliteit van de opleidingen door na te gaan of deze beantwoorden aan de verwachtingen van de terreineenheden.
- Laten realiseren, via een externe studie in samenwerking met de Openbare Vlaamse AfvalstoffenMaatschappij (OVAM), van een lijst met significante indicatoren die aangewend kunnen worden ter ondersteuning van risicoanalyses op afvalverwerkende bedrijven in België. Tijdens de studie actief meewerken aan de concrete realisatie ervan.
- Sensibiliseren van de terreineenheden voor het gerechtelijk aanpakken, in samenwerking met relevante partners, van corrupterend gedrag vastgesteld bij milieu-onderzoeken
- Opzetten en/of verder uitbouwen van een partnership (o.m. d.m.v. protocolakkoorden) met de diverse bevoegde administratieve diensten om een gestructureerde informatie-uitwisseling te bewerkstelligen, aanwendbaar op operationeel en strategisch vlak.
- Bevoorrechte contacten behouden met de 'bijstandsmagistrate' inzake leefmilieu en met het uitgebouwde expertisenetwerk van milieumagistraten.
- Opstellen, op basis van de resultaten van de 'picture', van een vademecum voor het vatten van feiten en het sensibiliseren van milieumagistraten.
- Promoten van de activiteiten van de dienst door aanwezig te zijn tijdens grootschalige evenementen waarvoor CGPW de medewerking vraagt en dit door het opzetten van een 'aantrekkelijke' stand.
- Vertegenwoordigen van de Federale politie in de Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM).
- Federale Gerechtelijke Politie (FGP)
 - Realiseren van ten minste één onderzoek/proactief project in één van de drie risicostromen, op eigen initiatief of op basis van de resultaten van de operationele analyse of van gegevens vanuit de dienst Leefmilieu, en dit voor de prioritaire arrondissementen.
 - Voeren van ten minste één proactief onderzoek in één van de risicoafvalstromen, op eigen initiatief of op basis van de resultaten van de operationele analyse of van gegevens vanuit de dienst Leefmilieu, en dit voor de NIET_prioritaire arrondissementen.
 - Berekenen van de illegaal verkregen voordelen in leefmilieuonderzoeken en nagaan in hoeverre het voeren van een patrimoniumonderzoek aangewezen is.
 - Realiseren van multidisciplinaire actie n.a.v. onderzoeken.
 - Meedelen van "best practices" ontwikkeld n.a.v. gevoerde onderzoeken, via het netwerk.
 - Opvoeren van de actieve informatiegaring op het terrein.
 - Voorzien van een researchcapaciteit i.v.m. leefmilieucriminaliteit en zich concreet inschrijven in het leefmilieunetwerk.
 - Actief deelnemen aan opleidingen georganiseerd door de dienst Leefmilieu.
 - Aanreiken van elementen betreffende risicostromen die toelaten om de prioritaire stromen te evalueren in functie van de terreinvaststellingen.
 - Meewerken aan de strijd tegen de corruptie in leefmilieufenomenen in samenwerking met relevante partners.
- CSD
 - Organiseren en coördineren van controleacties gericht op afval- en mesttransporten op arrondissementeel niveau. Een concrete actie wordt verwacht tijdens de controleperiode in het raam van het project 'AUGIAS'.
 - Onderhouden van bevoorrechte contacten met de 'onderzoekscapaciteit leefmilieu' van de FGP en de 'fenomeencoördinator' op het AIK.
- Arrondissementeel Informatiekruispunt (AIK)
 - Opzetten en voortzetten van regelmatige vergaderingen binnen het milieunetwerk op arrondissementeel niveau o.l.v. de lokale milieumagistraat en met medewerking van de bevoegde administratieve diensten.
 - Optimaliseren van de evaluatie, de behandeling en de overzending van informatie teneinde de doeltreffendheid ervan te verbeteren
 - Fungeren op het vlak van het arrondissement, als essentiële schakel tussen politie, milieu-administraties en het parket i.v.m. leefmilieufenomenen.
 - Voorzien van een fenomeencoördinator leefmilieu en zich concreet inschrijven in het leefmilieunetwerk
 - Actief deelnemen aan de opleidingen georganiseerd door de Dienst Leefmilieu

- Directie van de wegepolitie/directie van de politie van verbindingswegen (DAH/DAC)
 - Uitvoeren van periodieke controles gericht op afvaltransporten op de grote communicatieassen, dit op een geplande wijze en in samenwerking met de bevoegde administratieve diensten. Een bijzondere aandacht en verhoogde activiteit wordt gevraagd tijdens de controleperiode in het raam van het project 'AUGIAS'. Naast controles op de autosnelwegen worden specifieke acties verwacht in de havens en op het spoor.
 - Systematisch verwittigen van de dienst Leefmilieu van elke geplande afvalcontrole die gebeurt in samenwerking met de bevoegde administratieve diensten.
 - Opstellen van een EFA voor elk gecontroleerd afvaltransport en verzenden naar de dienst Leefmilieu.
 - Optimaliseren van de verzending van informatie om de doeltreffendheid ervan te verbeteren.
 - Voorzien in een fenomeencoördinator leefmilieu per provincie eenheid alsmede één of meer taakhouders per territoriale eenheid e zich concreet inschrijven in het leefmilieunetwerk.
 - Actief deelnemen aan de opleidingen georganiseerd door de Dienst Leefmilieu.
- Directie van operaties inzake gerechtelijke politie (DJO)
 - Sensibiliseren van de informantenwerkers om gericht informatie te garen inzake de fenomenen van zware milieucriminaliteit (afvalzwendel).
 - Evalueren van de efficiëntie en de effectiviteit van de toegepaste technieken en methoden inzake informantenwerking gericht op leefmilieucriminaliteit.
- Lokale Politie
 - Uitvoeren van periodieke controles gericht op afvaltransporten, dit op een geplande wijze en al dan niet in samenwerking met de bevoegde administratieve diensten. Een bijzondere aandacht en verhoogde activiteit wordt gevraagd tijdens de controleperiode in het raam van het project 'AUGIAS'.
 - Opstellen van een Ecoformulier afval voor elk gecontroleerd afvaltransport en verzenden naar de Dienst Leefmilieu.
 - Optimaliseren van de verzending van informatie om de doeltreffendheid ervan te verbeteren.
 - Actief deelnemen aan de opleidingen georganiseerd door de Dienst Leefmilieu.
 - Voorzien in één of meer taakhouders per politiezone en zich concreet inschrijven in het leefmilieunetwerk.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: MILIEU-INSPECTIE	
Identificatie handhavingsector	
Naam:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling:	Milieu-inspectie
Dienst/Cel:	
Synthese handhavingprogramma handhavingsector	
<p>De afdeling Milieu-inspectie heeft drie strategische doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. handhaving van de milieuhygiënewetgeving versterken voor een kwaliteitsvol leefmilieu 2. actieve wisselwerking met andere milieu(handhaving)actoren intensifiëren 3. versterken van de deskundigheid. <p>Deze strategische doelstellingen worden ingevuld door een aantal kernactiviteiten die de dagelijkse werking van de afdeling omvatten. De belangrijkste kernactiviteit van de afdeling is 'Uitvoeren Milieu-inspectieplan (specifieke handhavingscampagnes, routinecontroles, reactieve controles, voortgangscontroles en eigen initiatief)'.</p> <p>Het MIP 2010 omvat enkel het deelaspect 'uitvoering' van die kernactiviteit, goed voor ongeveer twee derden van de tijdsbesteding van de toezichthouders van de afdeling. Het uitvoeren van het MIP behelst het uitvoeren van inspecties en het nemen van maatregelen binnen het kader van specifieke handhavingscampagnes, routinecontroles, reactieve controles, voortgangscontroles en ook op eigen initiatief.</p> <p><i>Specifieke handhavingscampagnes</i> – handhavingfacties die op een geplande en gecoördineerde manier worden uitgevoerd, gerangschikt per milieucompartiment.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecten – een project is eenmalig, vernieuwend, heeft een afgeijnde inhoud en een goed afgebakend begin en einde. <ul style="list-style-type: none"> - Controle van meetnetten grondwater rond stortplaatsen: Werkgroep Bodem en Grondwater; selectie van 10 stortplaatsen; personeelsinzet: 35 dagen en 0,17 VTE. - Inspecties bij verwerkers van organisch-biologische afvalstoffen (OBA) en mest: Werkgroep Afval; inspectie van een klein aantal bedrijven die hetzij organisch-biologische afvalstoffen verwerken, hetzij toeleveren aan composterings- en/of vergistingsinstallaties; doel van het project is na te gaan of de verwerking van mest en van OBA tot secundaire grondstof correct verloopt; personeelsinzet: 38 dagen en 0,19 VTE. - Controle op het wegtransport van afvalstromen: Ketenteam en Werkgroep Afval; aangewezen om de controles te organiseren in grensstreken en op grote (internationale) verbindingswegen, om zo vooral de controle op transportdocumenten voor grensoverschrijdende transportdocumenten te benadrukken; er zullen een aantal onaangekondigde gerichte acties worden uitgevoerd in het Vlaamse Gewest waarbij het vrachtverkeer dat (vermoedelijk) afval vervoert, selectief zal worden tegengehouden; indien het gaat om afvaltransporten zullen de lading en de documenten worden geïnspecteerd en getoetst aan de vereisten van de Vlaamse en Europese afvalwetgeving; personeelsinzet: 71 dagen en 0,35 VTE. - Controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens: Ketenteam; ter hoogte van de containerkaaien worden douane-uitvoerdocumenten en boekingslijsten gecontroleerd van ladingen met bestemming van niet-OESO-landen; steekproefsgewijs worden containers geselecteerd waarvan wordt vermoed dat ze met afval geladen zijn, om deze vrij te laten zetten en visueel te inspecteren en/of te laten scannen door de douanediensten; de afhandeling van een illegale uitvoer afkomstig uit het Vlaams Gewest kan inhouden dat de containers worden leeggestort en dat de organisatie van het transport uitgebreid onderzocht wordt; personeelsinzet: 106 dagen en 0,53 VTE. - Controles in het kader van het ketentoezicht: Ketenteam en Werkgroep Afval; noodzakelijk om overtredingen te kunnen vaststellen in verband met het illegaal verwerken van afvalstoffen; naar aanleiding van wegcontroles, havencontroles of bedrijfscontroles zullen 'verdachte' partijen afvalstoffen 	

die ergens op het traject tussen hun ontstaan en hun definitieve verwerking werden vastgesteld, worden onderzocht; er zal worden nagegaan waar de partij afvalstoffen werd geproduceerd en of ze vanaf het moment van de productie correct werd opgeslagen, vervoerd en verwerkt; uit analyse van door de douane-aangiftes voor uitvoer van afvalstoffen zullen een aantal bedrijven naar voren komen die mogelijk illegale of anderzijds verdachte transporten georganiseerd hebben en dus voor inspectie in aanmerking komen; personeelsinzet: 266 dagen en 1,33 VTE.

- Controles van de asbestverwijderingsketen: Werkgroep Afval; optreden op die plaatsen in de afvalketen waar het effect het grootst is en waar de expertise van MI een meerwaarde betekent ten opzichte van andere handhavende instanties; project van meerdere jaren; voor 2010: controle op aanwezigheid van asbest bij brekers van bouwpuin via visuele inspecties van het puin en bemonstering van een 100-tal partijen bij minimum 50 brekers en de ontwikkeling van een interventiestrategie stroomopwaarts in de puinketen via de ontwikkeling van inspectiemethodes voor de verschillende actoren waar bouwpuin ontstaat en/of een verwerking ondergaat; personeelsinzet: 128 dagen en 0,64 VTE.
- Geïntegreerde controle van GPBV-landbouwbedrijven (varkens en pluimveebedrijven): Werkgroep GPBV-landbouw; de milieurelevantie bij de selectie van GPBV-landbouwbedrijven is voornamelijk gebaseerd op de potentieel belangrijke impact op bodem en grondwater, de emissies naar de lucht, het grote verbruik aan grondwater en de mestproblematiek; er zullen geïntegreerde controles worden uitgevoerd bij 24 GPBV-landbouwbedrijven; er zullen NH₃-rendementsbepalingen uitgevoerd worden op 10 ammoniakemissiearme stallen met luchtwassers; personeelsinzet: 175 dagen en 0,87 VTE.
- Geïntegreerde controle van GPBV-bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen: Werkgroep GPBV-industrie; de milieurelevantie bij de selectie van GPBV-bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen is voornamelijk gebaseerd op de potentieel belangrijke emissies naar water en lucht, de omvang van de opslag van gevaarlijke stoffen, de productie van afval en de potentiële impact op bodem en grondwater; er zullen geïntegreerde controles uitgevoerd worden bij 12 bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen; personeelsinzet: 287 dagen en 1,44 VTE.
- Acties – een actie is een gecoördineerde opdracht in een bepaalde sector.
 - Controle van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's): Werkgroep Water; controle van de zelfcontrole; voortgangscontrole van de renovatieprogramma's; controle van de aanvoer en verwerking van externe stromen of deze geen bijkomende hinderpaal vormen voor het behalen van de lozingsnormen; controle van bedrijven die aanleiding gaven tot een incident op een RWZI; personeelsinzet: 33 dagen en 0,16 VTE.
 - Controles op vraag van VMM: Werkgroep Water; VMM leverde een lijst van 131 bedrijven waarvoor een inspectie werd aangevraagd; Milieu-inspectie zal voor al deze bedrijven eerst een evaluatie uitvoeren van de huidige stand van zaken van deze dossiers; uit deze evaluatie zal een voorstel opgesteld worden voor de controle van deze bedrijven in 2010, met terugkoppeling naar de VMM; personeelsinzet: 124 dagen en 0,58 VTE.
 - Voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271: Werkgroep Water; Milieu-inspectie zal de lozing van biologisch afbreekbaar industrieel afvalwater van installaties van 85 (geschat aantal) betrokken bedrijven verder van nabij controleren; bij alle betrokken bedrijven wordt normaliter minstens twee of drie keer per jaar een controle van het geloosde afvalwater uitgevoerd; personeelsinzet: 112 dagen en 0,08 VTE.
 - Lozing van gevaarlijke afvalstoffen: Werkgroep Water; Milieu-inspectie gaat actief op zoek naar de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de lozing van afvalwater; in 2010 zal de aandacht uitgaan naar:
 - controle van de lozing van fenolen bij 50 extra bedrijven per BD (totaal per BD voor 2010: Antwerpen 120, Limburg 75, Oost-Vlaanderen 90, Vlaams-Brabant 85 en West-Vlaanderen 85);
 - dioxinen, furanen en dioxineachtige PCB's in afvalwater: minimaal één monsternamen bij alle betrokken afvalverbrandingsinstallaties, maar daarnaast ook de mogelijkheid tot controle bij afval(water)verwerkers en shredders;
 - broomhoudende brandvertragers: twee monsternamerondes bij een aantal geselecteerde bedrijven (15), voornamelijk textiel en afvalverwerkers (en enkele plasticverwerkers);

- PFT in afvalwater: twee monsternamerondes (gelinkt aan BVV) bij een aantal geselecteerde bedrijven (20)

Personeelsinzet: 46 dagen en 0,24 VTE.

- Controle op de controle-inrichtingen voor lozing en afvalwaters: Werkgroep Water; de actie heeft als doel na te gaan of alle bouw- en exploitatievoorwaarden (nog) in orde zijn, of alle vereiste attesten beschikbaar zijn, of op een veilige manier monsters kunnen worden genomen, en of de controle-inrichting steeds toegankelijk is (indien relevant); er zal een onderrichting/checklist worden opgesteld waarna systematische controle van de controle-inrichtingen tijdens monsternames afvalwater zal uitgevoerd worden; personeelsinzet: 87 dagen.
- Veiligheidsonderzoeken: Toezicht zwarerisicobedrijven; in een veiligheidsonderzoek wordt op systematische wijze onderzocht welke risico's verbonden zijn aan de aanwezigheid en de exploitatie van de betrokken inrichting, en beoordeeld of de exploitant de nodige maatregelen heeft getroffen; personeelsinzet: 17 dagen en 0,08 VTE.
- Controle van de veiligheidsaspecten bij afvalverwerkers: Toezicht zwarerisicobedrijven; doel van deze actie is de systematische controle van de wijze waarop afvalverwerkers branden en andere incidenten voorkomen en bestrijden; personeelsinzet: 81 dagen en 0,40 VTE.
- Controle van de veiligheidsaspecten van grote opslag van gevaarlijke producten: Toezicht zwarerisicobedrijven; doel van deze actie is de systematische controle naar de veilige exploitatie van grote opslag van gevaarlijke producten; personeelsinzet: 43 dagen en 0,22 VTE.
- Controle van de veiligheidsaspecten bij koelinstallaties op ammoniak: Toezicht zwarerisicobedrijven; doel van deze actie is het in kaart brengen van de veiligheidsproblematiek bij ammoniakkoelinstallaties, de ontwikkeling van een inspectie-instrument en de uitvoering van een aantal systematische inspecties; personeelsinzet: 65 dagen en 0,32 VTE.
- Controles bij LPG-verdeelstations: Toezicht zwarerisicobedrijven; doel van deze actie is de grondige controle van de naleving van de vernieuwde sectorale voorwaarden bij LPG-stations; personeelsinzet 54 dagen en 0,27 VTE.
- Geluids- en trillingsonderzoeken: Werkgroep Geluid & Trillingen; Milieu-inspectie onderzoekt klachten inzake lawaai en trillingen naar terechtheid en gegrondheid, door middel van waarnemingen; daarnaast zullen bij ingewikkelde klachten geluids- en/of trillingsonderzoeken uitbesteed worden aan erkende milieudeskundigen ter ondersteuning van het inspecteren en maatregelen nemen; personeelsinzet: 22 dagen en 0,11 VTE.
- Kwaliteitscontrole van akoestische onderzoeken: Werkgroep Geluid & Trillingen; de doelstelling is in eerste instantie het verbeteren van de kwaliteit van de akoestische onderzoek waar Milieu-inspectie de exploitanten toe heeft aangemaand; om de evaluatie uniform uit te voeren maakt Milieu-inspectie gebruik van haar "Handleiding bij de beoordeling van een volledig akoestisch onderzoek"; in tweede instantie wordt de werkervaring teruggekoppeld naar de erkenningsverlenende overheid, al dan niet op eigen initiatief; personeelsinzet: 68 dagen en 0,34 VTE.
- Controle van grondwaterwinningen: Werkgroep Bodem & Grondwater; het doel van het project is om bij 45 bedrijven een grondige controle uit te voeren van de grondwaterwinning(en); de inspecties bij de vergunde grondwaterwinningen worden uitgevoerd aan de hand van een specifieke checklist met aandacht voor het gebruik van het grondwater, de vergunningstoestand, de administratieve verplichtingen, de bijzondere voorwaarden, het herboren, het wijzigen van bestaande putten, de buiten dienst gestelde grondwaterwinningen en de uitrusting van de peil- en de boorputten; personeelsbezetting: 148 dagen en 0,74 VTE.
- Controle van zelfcontrole grondwater: Werkgroep Bodem & Grondwater; er zal nagegaan worden of de exploitanten voldoen aan de administratieve verplichtingen zoals debietregistratie, peilregistratie en analyses van het grondwater; bij 16 bedrijven zullen volgende gegevens opgevraagd worden: overzicht van het aantal winningsputten, debietregistratie over een periode van vijf jaar, ijkingsattesten van debietmeters, peilregistratie over een periode van vijf jaar en grondwateranalyses van het afgelopen jaar; personeelsinzet: 31 dagen 0,16 VTE.

- Controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten: Werkgroep Afval; gerichte inspectie van een aantal actoren gevat door de EG-verordening nr. 1774/2002 van 3/10/2002 (de verwerkte dierlijke bijproducten worden opnieuw gecontroleerd op hun microbiële kwaliteit); controles op in- en uitvoer van dierlijke bijproducten n.a.v. meldingen door OVAM of FAVV van risicovolle of verdachte partijen, die via Traces werden aangemeld; rapporteren van de uitgevoerde controles aan de evaluatiecommissie; personeelsinzet: 114 dagen en 0,57 VTE.
- Controle van de depollutie van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA): Werkgroep Afval; doel van deze actie is om de legale verwerking van AEEA af te dwingen; verwerkingsbedrijven van AEEA zullen worden geïnspecteerd; bijzondere aandacht zal uitgaan naar de bestemming van de door de depollutiebedrijven geproduceerde afvalstromen; stromen die worden uitgevoerd zullen grondig worden gecontroleerd en zo nodig bemonsterd ten einde na te gaan of ze worden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van de Europese verordening nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen; personeelsinzet: 32 dagen en 0,16 VTE.
- Controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen: Ankerwerkgroep ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen; door inspectie bij exploitanten waar koelinstallaties in gebruik zijn, kunnen herstellingen en saneringen worden afgedwongen waarbij de emissies aan OAS/BKG verminderd worden: een controle op de logboeken zal duidelijkheid verschaffen over de historie van specifieke installaties, hun relatieve lekverlies, verplichte lektheidcontroles en certificaten, anderzijds zullen met behulp van een koeltechnicus mogelijke huidige koelgaslekken op de installaties gedetecteerd worden; de focus van de lekdetectie is gericht op oudere installaties en op installaties van R22; voor nieuwe installaties zal voornamelijk het noodzakelijke attest van de opbouw van de installatie volgens de PED-richtlijn nagekeken worden; personeelsinzet: 81 dagen en 0,40 VTE.
- Controle van de zelfcontrole Lucht: Werkgroep Lucht; voortzetting van de evaluatie van de zelfcontrole bij de volgende bedrijven: afvalverbrandingsinstallatie (20), houtafvalverbranding en spaanplaatbedrijven (98), kleiverwerkende nijverheid (24), crematoria (7), gieterijen en smelterijen (34), asfaltcentrales (17) en elektriciteitscentrales (12); bij de bedrijven uit deze sectoren wordt nagegaan of en hoe het verplichte zelfcontroleprogramma in 2009 werd uitgevoerd; bij de (grote) afvalverbrandingsinstallaties en bij de elektriciteitscentrales dient ook een controle te gebeuren van de keuringen van de vast opgestelde meetapparatuur door erkende deskundigen; personeelsinzet: 77 dagen en 0,39 VTE.
- Geuronderzoeken: Betrokken dossierhouders; het is aan de toezichthouder van MI om klachten inzake geurhinder op te volgen, de nodige vaststellingen te doen en te oordelen over de terechtheid, hinderlijkheid en aanvaardbaarheid via een omgevings- en bronnenonderzoek waarbij verschillende aspecten m.b.t. emissies, de concentratie in de omgevingslucht en hinder onderzocht worden met als doel op een objectieve manier vast te stellen of een bedrijf al dan niet onaanvaardbare geurhinder veroorzaakt; uitvoeren van een geuronderzoek om de terechtheid, herkomst, aanvaardbaarheid en hinderlijkheid van de geurhinder te bepalen bij een bedrijf in Gent, bedrijven in de industriezone Roeselare-Rumbeke, twee bedrijven in Maaseik; de geuronderzoeken worden uitbesteed aan een erkend deskundige lucht en bestaat uit het uitvoeren van snuffelmetingen en/of olfactometrische metingen, gevolgd door modellering en toetsing aan het af te leiden aanvaardbaarheids criterium; personeelsinzet: 54 dagen en 0,27 VTE.
- Fijn stof (PM10) - aanpak van diffuse emissies in 'hot spot' gebieden: Werkgroep Lucht; opvolging van de acties die in de voorgaande jaren gestart werden in de hot spot gebieden; opstarten van nieuwe acties; mogelijk nieuwe probleemlocaties zullen aangepakt worden; personeelsinzet: 85 dagen en 0,42 VTE.
- Emissiemetingen bij biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties: Werkgroep Lucht; uitvoering van emissiemetingen bij een selectie van een 25-tal houtafvalverbrandingsinstallaties; personeelsinzet: 51 dagen en 0,25 VTE.
- Acties ter bespreking van emissie en verspreiding van zware metalen naar de lucht: Werkgroep Lucht; verdere acties om de emissies en de verspreiding van zware metalen naar de lucht te beperken – 12-tal bedrijven, vooral gelegen in de provincie Antwerpen, Limburg en Oost-Vlaanderen; lopende specifieke dossiers 'zware metalen in de omgevingslucht' te Genk, Noorderkempen en Beerse; personeelsinzet: 18

dagen en 0,09 VTE.

- Leak Detection and Repair (LDAR): Werkgroep Lucht; inventarisatie van de LDAR-plichtige bedrijven via een schriftelijke bevraging en eventuele plaatsbezoeken; indien 60 bedrijven mogelijks LDAR-plichtig zijn, zullen er in 2010 10 bedrijven verder onderzocht worden; personeelsinzet: 68 dagen en 0,34 VTE.
- Controle VOS-emissies bij solventverbruikende bedrijven: Werkgroep Lucht; 5 bedrijven (selectie op basis van gebruikte solventen, nieuw te inspecteren bedrijf en/of grootte VOS-vracht) zullen ten gronde geïnspecteerd worden via de doorlichting van de solventboekhouding en met behulp van een expert/extern deskundige ter ondersteuning van de toezichthouder; personeelsinzet: 28 dagen en 0,14 VTE.
- SOF-meting van VOS-emissies in de haven van Antwerpen: Werkgroep Lucht; uitbesteden van een opdracht tot Solar Occultation Flux-meting in de haven van Antwerpen; personeelsinzet: 17 dagen en 0,08 VTE.
- Emissiemetingen bij steenbakkerijen: Werkgroep Lucht; uitvoering van emissiemetingen bij alle (of de meest problematische) steenbakkerijen met inbegrip van benzeenmeting bij de steenbakkerijen die snelbouwstenen produceren; personeelsinzet: 44 dagen en 0,22 VTE.
- Emissiemetingen bij asfaltbetoncentrales: Werkgroep Lucht; uitvoering van emissiemetingen bij alle asfaltbetoncentrales; personeelsinzet: 31 dagen en 0,15 VTE.
- Controle van ingeperkt gebruik bij inrichtingen met gekende toelating: Werkgroep Genetisch Gemodificeerde Organismen; controle van inrichtingen waar gekende activiteiten van ingeperkt gebruik plaatsvinden; focus op het nagaan of de controles van bioveiligheidskasten goed worden uitgevoerd door deze te laten testen door een onafhankelijke deskundige, 10 dergelijke testen zullen uitgevoerd worden; personeelsinzet: 38 dagen en 0, 19 VTE.
- Controle van ingeperkt gebruik bij inrichtingen zonder toelating: Werkgroep Genetisch Gemodificeerde Organismen; controle van inrichtingen die vermoedelijk activiteiten uitvoeren met genetisch gemodificeerde organismen of pathogene organismen, maar die hiervoor geen toelating noch een vergunning hebben; mogelijke sectoren en types van te controleren bedrijven: klinische laboratoria, ziekenhuizen, toeleveringsbedrijven van landbouwer, bedrijven waar de toelating vervallen is,...; personeelsinzet: 38 dagen en 0, 19 VTE.
- Controle van overbrengers en verwerkers van risicohoudend medisch afval: Werkgroep Genetisch Gemodificeerd Organisme; een aantal controles van overbrengers en verwerkers van risicohoudend medisch afval; personeelsinzet: 38 dagen en 0, 19 VTE.
- Specifieke handavingscampagnes vorige jaren – een aantal specifieke handavingscampagnes van de voorbije jaren zullen in 2010 nog een zekere tijd in beslag nemen.
 - Evaluatieonderzoeken geurhinder: Betrokken dossierhouders; in de Ieperse kanaalzone en in Maasmechelen; personeelsinzet: 21 dagen en 0,11 VTE
 - Controle van de VOS-emissie t.g.v. solventgebruik bij een selectie van bedrijven die veel solventen verbruiken: Werkgroep Lucht; controle van de VOS-boekhouding van 5 geselecteerde bedrijven door een expert en inspectie ter plaatse van deze 5 bedrijven, één per provincie, door een toezichthouder en deze expert; personeelsinzet: 33 dagen en 0,16 VTE.

Routineopdrachten – op initiatief van de afdeling Milieu-inspectie en conform de prioriteitenlijst en andere gemaakte afspraken. Routineopdrachten zijn activiteiten die worden gecoördineerd op de buitendiensten.

- Camera-inspecties in riolen en leidingen: Werkgroep Water; camera-inspecties, zowel in riolen als leidingen, op locaties waar er ernstige vermoedens of klachten zijn over een eventuele (sluik)lozing; personeelsinzet: 15 dagen en 0,08 VTE.
- Routine- en ad hoc monsternames water: Werkgroep Water; uitvoering van de planning van de routinemonsternames, die werd opgesteld in functie van de aard van de lozing, het debiet van de lozing

en de historiek van het bedrijf; personeelsinzet: 712 dagen en 3,56 VTE.

- Ad hoc geluids- en trillingsmetingen: Werkgroep Geluid & Trillingen; onderzoek van klachten omtrent geluid of trillingen op gegrondheid door het zelfstandig verrichten van metingen met eigen apparatuur; personeelsinzet: 84 dagen en 0,42 VTE.
- Routinemonsters afvalstoffen bodem en grondwater: Werkgroep Afval / Bodem & Grondwater; de spreiding van de routinemonsternames over de verschillende bedrijfssectoren en afvalstromen wordt jaarlijks vastgelegd in een planning die rekening houdt met het beschikbare budget; personeelsinzet: 321 dagen en 1,60 VTE.
- Routine emissiemetingen lucht: Werkgroep Lucht; ondermeer volgende omstandigheden kunnen aanleiding geven tot 'ad hoc' emissiemetingen: potentiële dioxine-uitstoot, emissies die leiden tot hinder en/of klachten vanuit de omgeving, geen of onvoldoende metingen door exploitant, discussie over de representativiteit van de meetresultaten van de exploitant; de keuze van de installaties gebeurt door de toezichthouders van de buitendiensten, die zo sneller en flexibeler kunnen inspelen op hun eigen noden en vaststellingen; personeelsinzet: 127 dagen en 0,64 VTE.
- Ad hoc immissierechten lucht: Werkgroep Lucht; op vraag van de toezichthouders kunnen er in de omgeving van (potentiële) emissiebronnen immissiemetingen gebeuren door de Vlaamse Milieumaatschappij (of door een erkend deskundige), met toetsing van de meetwaarden aan de geldende luchtkwaliteitsnormen; personeelsinzet: 9 dagen en 0,05 VTE.
- Controle milieuvergunningen: Dossierhouders; jaarlijkse routinematige controle van de opgelegde voorwaarden bij klasse 1-vergunningplichtige bedrijven; in 2010 meer aandacht voor bedrijven met een nieuwe milieuvergunning; de te inspecteren bedrijven zullen geselecteerd worden op basis van hun mogelijke impact op de omgeving: nieuwe bedrijven met belangrijke lozingen, vergunningen van bedrijven met klachten, vergunningen met belangrijke voorwaarden; personeelsinzet: 1130 dagen en 5,51 VTE.
- Controle van de zelfcontrole (m.u.v. projecten en acties); Werkgroep Lucht & Water; extra aandacht aan een routineuze en steekproefsgewijze controle van de uitvoering van de zelfcontrolemeetprogramma's voor lucht en afvalwater bij klasse 1-bedrijven; personeelsinzet: 110 dagen en 0,55 VTE.
- Controle afvalverwerkende bedrijven: Werkgroep Afval; de inspectiecode omvat de inspecties bij bedrijven ingedeeld onder Vlare-m-rubriek 2 (opslag en verwerking van afvalstoffen); de aanleiding tot controle van afvalverwerkende bedrijven kan verschillend zijn: ambtshalve inspectie, controles naar aanleiding van een vraag van derden of de uitvoering van het routinemonsternameprogramma; personeelsinzet: 55 dagen en 0,27 VTE.
- Controle asbest: Werkgroep Afval; de controles door Milieu-inspectie op de legale afbraak en verwerking van asbest gebeuren binnen het kader van de normale bedrijfscontroles; omdat de inspectie van sloopwerven moeilijk te plannen is, stelde de werkgroep in 2007 een interne achtergronddocument op voor de toezichthouders; personeelsinzet: 16 dagen en 0,08 VTE.

Reactieve controles – reactie op een appel dat wordt gedaan op de afdeling Milieu-inspectie: klachtenbehandeling, optreden bij voorvallen, rapportering naar aanleiding van kantschriften, opmaken van evaluatieverslagen van proefvergunningen, evaluatie werkplan en andere documenten. De prioriteitenlijst (zie infra) speelt in dit kader een belangrijke rol. In principe moet voor elk dossier de prioriteitsafweging worden gemaakt. Een totaal van 2268 dagen en een VTE van 11,34 werden geraamd voor de reactieve controles in 2010.

Voortgangscntrole – handhavinginstrumentarium. Een dossier kan uiterst zelden worden afgesloten na één inspectie. Verdere voortgangscntrole is vereist. De vaststellingen dewelke tijdens de inspectie worden gedaan, dienen steeds getoetst te worden aan de vigerende regels. Ongeveer 5 à 6 % van de inspecties geeft aanleiding tot het opstellen van een proces-verbaal dat wordt bezorgd aan het Openbaar Ministerie. Tegelijkertijd wordt ook

de bestuurlijke afhandeling van een dossier gestart, via het geven van aanmaningen en het treffen van maatregelen conform het handhavinginstrumentarium. Een totaal van 3179 dagen en een VTE van 15,89 werden geraamd voor de voortgangscontrole in 2010.

Eigen initiatief – ambtshalve controles op eigen initiatief van de toezichthouder. Een totaal van 636 dagen en een VTE van 3,18 werden geraamd voor de controles op eigen initiatief in 2010.

GPBV-handhavingssysteem – geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. De afdeling Milieu-inspectie heeft in 2008 een aanvang genomen met het opstellen van een concept voor het handhavingssysteem van GPBV-bedrijven. Een dergelijk handhavingssysteem moet leiden tot een planmatig en gecoördineerd toezicht bij en handhaving van GPBV-bedrijven. In dit systeem zullen op termijn alle relevante milieuaspecten van alle GPBV-bedrijven aan bod komen. Na bespreking en goedkeuring van het concept voor het handhavingssysteem van GPBV-bedrijven werd in 2009 gestart met de implementatie van dit systeem. Hiervoor gebeurde een inventarisatie van alle GPBV-bedrijven en van alle relevante milieuaspecten bij deze individuele bedrijven. In 2010 zullen er diverse controletypes gedefinieerd worden en gelinkt worden met de diverse milieuaspecten. Een bundeling van alle gegevens en een prioritering van de uit te voeren activiteiten moeten tenslotte leiden tot het opstellen van een jaarprogramma.

In 2010:

- zullen er heel wat routinecontroles (bv. monsternames, afvalwater, metingen luchtmissies, ambtshalve controles van de milieuvergunningen, ...) bij GPBV-bedrijven zullen uitgevoerd worden;
- zullen er bij GPBV-bedrijven ook heel wat reactieve controles (vnl. na klachten of incidenten) uitgevoerd worden;
- zullen GPBV-bedrijven ook deel uitmaken van de bedrijven die in het kader van specifieke handhavingcampagnes zullen gecontroleerd worden;
- zullen opnieuw een beperkt aantal GPBV-audits uitgevoerd worden. Er werd gekozen voor de geïntegreerde controle van GPBV-bedrijven uit de sectoren chemie en oppervlaktebehandeling van metalen en van GPBV-landbouwbedrijven (zowel varkens- als pluimveebedrijven) (zie supra).

Prioriteitenlijst – De afdeling Milieu-inspectie hanteert een prioriteitenlijst waarmee de belangrijkheid en de dringendheid van de activiteiten bepaald worden, op basis van vier criteria: milieu-impact, termijnen, beschikbare middelen en hiërarchie van opdrachten of opdrachtgever.

Hoogste prioriteit:

- acute klachten in verband met klasse 1-bedrijven
- calamiteitenpermanentie conform draaiboek
- heroverwegingsverzoeken van parketten
- mondelinge interpellaties van de minister, parlementaire vragen, vragen om uitleg
- opdrachten van het afdelingshoofd of de leidende ambtenaar

Zeer hoge prioriteit:

- beoordeling van door de exploitant ter goedkeuring aangeboden documenten waarvoor de regelgeving expliciet de goedkeuring van de toezichthoudende overheid vraagt
- klachten in het kader van het klachtendecreet (infolijn, interne klachtenbehandeling, klachtenmanager van LNE, Vlaamse Ombudsdienst)
- uitvoering projecten en acties Milieu-inspectieplan + monsternemingen
- vragen van parket of onderzoeksrechter om technische expertise

Hoge prioriteit:

- acute klachten over klasse 2- en 3-inrichtingen
- controle bijzondere voorwaarden, weigeringsbesluiten, proefvergunningen
- kantschriften van de parketten op door MI opgestelde prioritaire PV's
- klachten over klasse 1-inrichtingen
- uitvoeren van ambtshalve controles (in overleg met diensthoofd)

Niet prioritair:

- kantschriften van de parketten over door MI opgestelde niet prioritaire PV's
- kantschriften van de parketten over niet door MI opgestelde PV's
- klachten over klasse 2- en 3-inrichtingen
- klachten over niet-ingedeelde inrichtingen
- klachten over vrijevelddelicten

Belangrijke opmerking

De afdeling Milieu-inspectie, dienst Toezicht zware risicobedrijven, is tevens aangeduid als inspectiedienst in het kader van het Samenwerkingsakkoord betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Samen met de bevoegde federale inspectiediensten vormt de dienst Toezicht zware risicobedrijven het Seveso-inspectieteam dat een inspectiesysteem moet opzetten dat de inspectie van alle Seveso II-bedrijven met gepaste frequentie en op de geëigende manier borgt. De uitvoering van het Seveso II-inspectieprogramma is opgenomen in het MIP van de afdeling Milieu-inspectie.

Aangezien echter het Samenwerkingsakkoord niet onder het toepassingsgebied van het milieuhandhavingsdecreet valt, is de uitvoering van de Sevesocontroles niet opgenomen in dit milieuhandhavingsprogramma.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: MILIEUVERGUNNINGEN

Identificatie handhavingfactor

Naam:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling:	Afdeling Milieuvergunningen
Dienst/Cel:	

Handhavingprogramma handhavingfactor

De gewestelijke toezichtsbevoegdheden die met toepassing van het milieuhandhavingdecreet (titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, hierna afgekort als het DABM) en met ingang van 1 mei werden toegewezen aan de afdeling Milieuvergunningen zijn een nieuw gegeven. De instrumenten van het milieuhandhavingdecreet komen daarmee ter beschikking voor de handhaving van de erkenningen, naast andere instrumenten die al bestonden voor kwaliteitsbewaking (bijvoorbeeld de mogelijkheid tot intrekking van de erkenning).

Algemeen

Voor het werkjaar 2010 stelt de afdeling Milieuvergunningen de volgende handhavingprioriteiten:

Gewestelijke toezichtsbevoegdheid bepaald in artikel 22 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM

Artikel 22. De toezichthouders, vermeld in artikel 12, 2°, oefenen het toezicht uit op de toepassing van artikel 3.2.3 van het decreet.

De afdeling Milieuvergunningen wenst met betrekking tot de handhaving van de bepalingen van artikel 3.2.3 van het DABM, haar toezichtopdracht in 2010 toe te spitsen op:

1° de naleving van de kennisgeving van de aanstelling van de milieucoördinator door de exploitant die hetzij schriftelijk hetzij door middel van het bijhouden van een dossier op de exploitatiezetel dient te gebeuren;

2° de naleving van de bepaling inzake de verplichte bijscholing van de milieucoördinator gedurende dertig uur per jaar. Hiertoe zal bij een 100-tal milieucoördinatoren naar het bewijs van de in 2009 gevolgde bijscholing worden gevraagd.

Gewestelijke toezichtsbevoegdheid bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM

Artikel 23. De toezichthouders, vermeld in artikel 12, 3°, oefenen het toezicht uit op de toepassing van de volgende wetten, decreten en hun uitvoeringsbesluiten op het vlak van de opleiding, de beroepservaring, de overige voorwaarden en verplichtingen waaraan de erkenninghouder moet voldoen:

1° titel III, met uitzondering van de hoofdstukken II en III, en titel IV van het decreet;

2° de wet Luchtverontreiniging;

3° de wet Geluidshinder;

4° het Grondwaterdecreet;

5° het Milieuvergunningendecreet;

6° verordening (EG) nr. 2037/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen;

7° verordening (EG) nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen.

Algemeen zal het toezicht in 2010 bestaan uit het passend gevolg geven aan de ontvangen klachten inzake het

niet voldoen aan erkenningsvoorwaarden en verplichtingen van de erkenninghouders. Dit geldt met name voor de volgende erkenningen (waarbij de nummering de overeenkomstige rechtsgrond uit hogervermeld art. 23 vormt voor de betrokken erkenning):

- 1°: erkenningen deskundigen voor het opstellen van milieueffectrapporten en voor het opstellen van veiligheidsrapporten met toepassing van titel IV van het DABM;
- 2°: erkenningen opleidingscentra met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater;
- 2°, 6°, 7°: erkenningen koeltechnicus, koeltechnisch bedrijf, examen centrum en keuringsinstelling met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van koeltechnische bedrijven en hun koeltechnici;
- 2°, 6°, 7°: erkenningen technicus voor brandbeveiligingssystemen, examen centrum en bedrijf brandbeveiligingssystemen met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van bedrijven en hun technici voor brandbeveiligingssystemen die ozonlaag afbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten;
- 2° en 7°: erkenningen technicus en examen centrum met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van technici die bepaald gefluoreerde broeikasgassen terugwinnen uit hoogspanningsschakelaars;
- 2° en 7°: erkenningen technicus en examen centrum met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van personeel voor de terugwinning van bepaalde oplosmiddelen op basis van gefluoreerde broeikasgassen uit apparatuur;
- 2° en 7°: erkenningen technicus en examen centrum met toepassing van het besluit van 4 september 2009 inzake de opleiding van technici betrokken bij de terugwinning van gefluoreerde broeikasgassen uit klimaatregelingapparatuur in bepaalde motorvoertuigen;
- 3°: erkende technicus stookolietanks en opleidingsinstellingen erkend met toepassing van hoofdstuk 6.5 van titel II van het Vlarem;
- 3°, 4° en 5°: milieudeskundigen erkend met toepassing van hoofdstuk 1.3 van titel II van het Vlarem en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 1994 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van laboratoria voor wateranalyse.

Daarnaast worden voor een aantal erkenningen bovendien specifieke acties voorzien:

- 1°: voor wat betreft titel III van het DABM wordt verwezen naar bovenvermelde planning van de handhaving van de bepalingen van artikel 2.3.2 van het DABM;
- 2°: wat betreft de erkenningen van technici afgeleverd met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater worden de middelen aanwezig in het fonds voor de controle op de uitvoerende taken van de technici op het veld benut voor de nieuwe aanwijzing van een keuringsinstelling voor de steekproefsgewijze en periodieke controle op de conformiteit van het onderhouden, nazien en keuren van verwarmingsinstallaties met de vereisten bepaald in dit besluit en zal bijzondere aandacht gaan naar enerzijds de verplichting van de erkende technicus om de afdeling uiterlijk 2 maanden na het verloop van een kalenderjaar een overzichtlijst van alle installaties welke hij dat kalenderjaar heeft gekeurd, onderhouden of aan een verwarmingsaudit heeft onderworpen, te bezorgen en anderzijds naar de gevallen dat de erkende technicus ook na een herkeuring niet in staat is de installatie opnieuw reglementair af te stellen;
- 4° en 5°: wat betreft de erkenningen milieudeskundigen in de disciplines grondwater en oppervlaktewater met toepassing van hoofdstuk 1.3 van titel II van het Vlarem en de erkenningen met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 1994 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van laboratoria voor wateranalyse worden in het jaarprogramma van het referentielaboratorium de ringtesten ORKA en BACIL georganiseerd evenals een aantal onaangekondigde audits monsternamen water;
- 5°: wat betreft de erkenningen milieudeskundigen in de discipline lucht met toepassing van hoofdstuk 1.3 van titel II van het Vlarem worden de ringtesten LABS georganiseerd evenals een aantal onaangekondigde veldaudits.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsector digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

**PROGRAMMA: LAND- EN BODEMBESCHERMING, ONDERGROND,
NATUURLIJKE RIJKDOMMEN (ALBON)**

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling:	Land- en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
Dienst/Cel:	

Handhavingsprogramma handhavingsactor

De afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (ALBON) is bevoegd voor de handhaving van een deel van het milieurecht. De gewestelijke toezichthouders van afdeling ALBON oefenen toezicht uit op de toepassing van:

1. Het Milieuvergunningendecreet, wat betreft het gevaar voor grondverschuivingen of instortingen bij inrichtingen van klasse 1 en 2 waarvoor de afdeling ALBON adviesbevoegdheid heeft volgens artikel 20 van titel I van het Vlare;
2. het Oppervlaktedelfstoffendecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Omwille van personeelsgebrek beperkt de afdeling ALBON haar handhavingstaken tot de actieve ontginningen. De gewestelijke toezichthouders van de afdeling ALBON zullen in het jaar 2010 minstens één schouwing uitvoeren in elke actieve ontginning, dus minstens één maal ter plaatse gaan en vaststellingen doen op het terrein. Bovendien zullen ad hoc toezichtopdrachten worden uitgevoerd op basis van informatie van andere toezichthouders en op basis van klachten.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

Identificatie handhavingfactor

Naam:	Agentschap voor Natuur en Bos
Afdeling:	
Dienst/Cel:	

Synthese handhavingprogramma handhavingfactor

Prioriteiten voor 2010

- Optreden n.a.v. intern gemelde overtredingen (prioriteit wordt gegeven aan de handhaving van delicten die n.a.v. georganiseerde eerstelijnscontrole vastgesteld werden, en waaraan na aanmaning geen gevolg wordt gegeven)
- Optreden in het kader van toezicht of controle na klacht/aangifte
 1. Illegale wijzigingen van vegetatie (inclusief ontbossen) en kleine landschapselementen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en binnen speciale beschermingszones en vogelrijke gebieden
 2. Alle Europees te beschermen soorten vermeld in de bijlagen II, III en IV van het natuurdecreet
 3. Delicten in door het ANB beheerde domeinen
 4. Recreatieve manifestaties
- Specifieke handhavingcampagnes op het terrein
 1. Jachtcontrole (stroperij, uitzetten van wild,...): periode 1 september tot 15 oktober: minstens 3 acties in elke provincie
 2. Doden van roofvogels: periode januari – april: minstens 3 acties in elke provincie
 3. Illegale vogelvangst: periode september – november: minstens 3 acties in elke provincie
 4. Illegale vogelhandel: minstens 3 controles van dierenwinkels in elke provincie
 5. Controle van vogelbeurzen en vogelmarkten (indien nodig op interprovinciaal niveau te organiseren): minstens 1 actie per provincie
 6. Regio Schelde-estuarium: controle op naleving van de fuikvisserij met vergunning op Beneden-Zeeschelde, controle op de aanwezigheid van illegale fuiken op de hele Zeeschelde (met bijzondere aandacht voor de Boven-Zeeschelde) en controle op de recreatieve visserij met de hengel.
 - Minimum 2 controleacties naar de aanwezigheid van illegale palingfuiken (Antwerpen en Oost-Vlaanderen), bij voorkeur samen met de scheepvaartpolitie. Periode eind mei – begin juni en 1 actie in periode september – oktober. Locatie: Boven-Zeeschelde en eventueel Durme
 - Minimum 1 controleactie op de Beneden-Zeeschelde (Antwerpen en Oost-Vlaanderen), bij voorkeur samen met de scheepvaartpolitie: controle naleving fuikvisserij met vergunning en aanwezigheid van illegale palingfuiken
 7. Controle op de aanwezigheid van illegale palingfuiken: minstens 3 acties in de provincies West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen: minstens 1 actie in Antwerpen
 8. Algemene controles van recreatieve hengelaars op het bezit van visverlof en eventuele overtredingen inzake visserijwetgeving (inclusief m.b.t. tot palingvisserij). Aandachtspunten: vissen in gesloten tijd en 's nachts, meenemen ondermaatse vis; controle in knelpuntregio's; snoekbaarsstroperij; steekproefsgewijze controle van hengelwedstrijden.
 9. Controle op recreatieve manifestaties: minstens 3 acties per provincie
 10. Controle op wildcrossers en quads: minstens 1 actie per provincie
 11. Handhaving van de naleving van de kapmachtiging of natuurvergunning in gebieden met groene bestemming (niet in woon- en industriegebieden), op vraag van afdeling Beleid
 12. Controle ter plaatse op subsidiabiliteit en oppervlakte in het kader van de plattelandsontwikkelingsmaatregelen: selectie van te controleren dossiers op basis van een risico-analyse
- Projecten m.b.t. de organisatie van de handhaving
 1. Onderzoek naar de mogelijkheden om het ANB toegang te verlenen tot het ASTRID-communicatienetwerk
 2. Opmaak van een vademecum 'Handhaving'
 3. Inventariseren van de knelpunten inzake de handhaafbaarheid van regelgeving (in overleg met Beleid)
 4. Uitbouw van de samenwerking met andere inspectiediensten
 5. Maximaliseren van de intern beschikbare expertise door de uitbouw van een expertennetwerk
 6. Vorming: in functie van de doelgroep wordt een grondige opleiding (natuurinspectie) of een basisopleiding (boswachters) georganiseerd in samenwerking met de politiescholen
 7. Gestructureerd overleg met parketten en politiediensten via nieuwe of bestaande overlegstructuren
 8. Samenwerkingsverbanden ontwikkelen met bijzondere veldwachters en/of hun verenigingen
 9. Ontwikkelen van een visie m.b.t. het instrument van de aanmaning

Toezicht

- Het ANB zal in 2010 toezicht uitoefenen zowel binnen de eigen domeinen als daarbuiten. De cel Natuurinspectie kan overal toezicht uitoefenen. Toezicht binnen de domeinen beheerd door het ANB gebeurt in eerste instantie door de boswachters.
- Speciale aandacht wordt besteed aan het weekendtoezicht en het toezicht bij nacht (dit laatste vooral met het oog op het voorkomen van wild- en visstroperij).
- Hierna volgt het relevant proces uit het ondernemingsplan 2009, met opgaven van indicatoren en doelstellingen:

Proces	Indicator	Maat	Doelstelling
Uitvoeren van toezicht	1) dagen toezicht per natuurinspecteur	Aantal/jaar	1) 20
	2) nachtronden per natuurinspecteur	Aantal/jaar	2) 5

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: <i>OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ</i>	
Identificatie handhavingfactor	
Naam:	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Afdeling:	Afvalstoffenbeheer
Dienst/Cel:	Alle betrokken diensten
Synthese handhavingprogramma handhavingfactor	
<u>Op niveau van de afdeling afvalstoffenbeheer:</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning politiediensten, douane AMI, ... in het kader van <i>controleacties</i> (telefonische permanentie) en kwaliteitsborging ondersteuning externe inspectiediensten – opvolging doorstroming <i>ecoformulieren</i> en <i>controledossiers</i> • Uitvoeren en meewerken aan <i>specifieke projecten/onderzoeken</i> in het kader van handhaving <ul style="list-style-type: none"> ▪ Arrondissementeel Actieplan Afvalfraude Antwerpen ▪ Onderzoek TWOL "indicatoren voor risicoanalyse bij afvalverwerkende bedrijven" • Uitbreiden inspectietoepassing (toevoegen module "standpunten" en ontwikkelen en toevoegen nieuwe module "afvalfiches") • Meewerken aan project AUGIAS 	
<u>Op niveau van de betrokken diensten :</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • Controle op de naleving van de meldingsplicht tav de OVAM voor bedrijfsafvalstoffen • Routinematige controles milieueffingen • Inzetten van het heffingsinstrument in handhavingdossiers (PV's en kantschriften) • Zicht krijgen op de dagelijkse praktijk in erkende laboratoria en op de processen die aanleiding kunnen geven tot fouten en/of afwijkende analyseresultaten (blinde controles Vlarea) • PCB : toestellen verwijderen volgens schema verwijderingsplan • Toezichthouders informeren om selectieve sloopverplichtingen te controleren • Aanvaardingsplicht : <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opsporen freeriders ▪ AEEA (opsporen lekstromen door gerichte controles op inzamelpunten oa containerparken, eindverkopers, producenten en invoerders; Neerwaartse controles ROSsen, fijnmazige en bulk inzameling en verwerkers AEEA) ▪ Afvalolie, afvalbanden en afvalloodstartbatterijen: opwaartse controles uitvoeren op aanvaardingsplicht van afvalolie (First fill), afvalbanden (1^e montage) en afvalloodstartbatterijen bij voertuigen die niet onder de aanvaardingsplicht vallen ▪ Afdankte voertuigen: controle aanvaardingsplicht afdankte voertuigen (illegale sloop, performantie depollutie en verwerking afvalstromen, controles bij domeinkantoren, verzekeringsmaatschappijen e.a.) • Scheepsafval: administratieve controle vrijstellingen scheepsafval en afgifte van scheepsafvalstoffen door visserijschepen 	
Publicatie van het programma:	☒ ja ¹ ☐ neen

¹ Indien het programma door de handhavingfactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Afdeling:	Interventies, verwijderingen en saneringen
Dienst/Cel:	Alle betrokken diensten

Synthese handhavingprogramma handhavingsactor

Er is geen specifiek milieuhandhavingprogramma.

Bij de uitvoering van ambtshalve bodemsanering en ambtshalve afvalverwijdering wordt reactief opgetreden bij vaststellingen die milieukundig prioritair zijn op basis van een matrix van criteria. Het optreden gebeurt aan de hand van de instrumenten veiligheidsmaatregelen en bestuurlijke maatregelen.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: <i>OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ</i>	
Identificatie handhavingsactor	
Naam:	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Afdeling:	Bodembeheer
Dienst/Cel:	Alle betrokken diensten
Synthese handhavingsprogramma handhavingsactor	
<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen: ondersteuning politiediensten en gemeenten • correcte voortgang in bodemdossiers met ernstige nieuwe bodemverontreiniging verzekeren indien de saneringsplichtige tijdens de uitvoering van zijn plichten opzettelijk of door onachtzaamheid in gebreke blijft • Prioritaire gebieden: prioritaire gebieden zijn kwetsbare gebieden waaraan de OVAM beleidsmatig bijzondere aandacht zal besteden <ul style="list-style-type: none"> ▪ Activering van de periodieke onderzoeksplicht bij bedrijven ▪ Verantwoorde uitvoering van bodemsaneringswerken volgens de geldende bepalingen van het conformiteitsattest • Droogkuissector: droogkuisbedrijven zijn een prioritaire sector <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opvolging tot verplichting tot opmaak van bodempreventie- en bodembeheersplan. Individuele bedrijven moeten ofwel aangesloten zijn bij Vlabotex ofwel beschikken over een individueel bodempreventie- en bodembeheersplan ▪ Opvolging van de periodieke onderzoeksplicht bij de plichtige bedrijven 	
Publicatie van het programma: ☐ ja¹ ☐ neen	

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: **VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)**

Identificatie handhavingsector

Naam:	Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM)
Afdeling:	Afdeling Operationeel Waterbeheer, Afdeling Rapportering Water
Dienst/Cel:	

Handhavingprogramma handhavingsector

Afdeling Operationeel Waterbeheer (= toezichthouder)

Inleiding

De taak milieuhandhaving is nieuw voor VMM afdeling Operationeel Waterbeheer. In eerste instantie stelde VMM AOW voor om 4 personeelsleden aan te duiden als gewestelijke toezichthouders. Het noodzakelijke ministerieel besluit werd echter bij het schrijven van deze nota nog niet gepubliceerd. Volgens artikel 28 BVR 12/12/2008 zijn gewestelijke toezichthouders van de VMM AOW wat betreft de waterlopen 1° categorie en hun aanhorigheden bevoegd voor:

- Art. 2 Oppervlaktewaterwet
- Artikel 12 Afvalstoffendecreet
- De uitvoeringsbesluiten van de Oppervlaktewaterwet en het Afvalstoffendecreet

Ingevolge artikel 36 van het BVR van 12/12/2008 beschikken deze toezichthouders na aanstelling door de minister over alle toezichtrechten opgesomd in artikel 16.3.1 DABM.

Aanpak – prioriteiten

De taak inzake milieuhandhaving is een nieuwe opdracht voor de VMM AOW. In eerste instantie wil de afdeling dan ook aandacht besteden aan vorming en het uitwerken van een draaiboek voor deze taak met als doel een gecoördineerde aanpak van de handhaving uit te werken.

Inzake opleiding is er nood aan onder meer:

- algemene opleiding decreet milieuhandhaving;
Een eerste vorming is voorzien op 16/09/2009 (studiedag van instituut voor gerechtelijke opleiding).
- praktische richtlijnen bij de opmaak van PV's (milieumisdrijf) en verslagen van vaststelling (milieuinbreuk);
- basiskennis VLAREM, oppervlaktewaterwet, afvalstoffendecreet en uitvoeringsbesluiten.

De nodige contacten werden gelegd om in de loop van 2010 de noodzakelijk vorming te voorzien.

Het is de intentie om de toezichtstaak inzake milieuhandhaving maximaal te combineren met de politietaken die kaderen in de wet op onbevaarbare waterlopen (bv. controle gemachtigde constructies, beschadiging oevers, ...).

VMM afdeling Rapportering Water zal VMM afdeling Operationeel Waterbeheer ondersteuning bieden bij de uitoefening van de milieuhandhaving op vlak van veldwaarnemingen, veldmetingen, staalnames en analyses. De nodige schikkingen werden getroffen om ervoor te zorgen dat staalname en analyse conform de regels verlopen uit het milieuhandhavingdecreet en het bijhorende besluit. Daarnaast zal er steeds een PV van monsterneming worden opgemaakt zoals dat conform de Vlarem-regelgeving is geregeld (bijlage 11 bij Vlarem I).

De gewestelijke toezichthouders van de VMM AOW willen zich in eerste instantie focussen op:

- inbreuken met grote impact op goede toestand waterlopen 1° categorie zoals oorzaken van vissterfte, inbreuken op beschermde waterlopen, ...;
- inbreuken op waterlopen die aangeduid zijn voor drinkwaterproductie;
- problematiek voor de goede werking van overstorten;
- sluikstorten langs waterloop (vnl. in waterloop waar veel problemen zijn met vuilroosters, ed).

De Afdeling Rapportering Water

Deze afdeling baat de *oppervlaktewatermeetnetten* uit.

De afdeling voorziet jaarlijks in haar werkprogramma de monitoring van de oppervlaktewateren en de bedrijfslozingen, een van de kerntaken van de Vlaamse Milieumaatschappij. De resultaten van dit programma worden getoetst aan de vergunde voorwaarden van bedrijven. Dit resulteert in een lijst met probleembedrijven (klasse 1 en 2) waarvoor – in het kader van artikel 2 van de Wet op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging (26 maart 1971) toezicht noodzakelijk is. Deze bevindingen worden gebruikt om een insteek te geven voor het milieu-inspectieprogramma.

Op basis van de gegevens uit de meetnetten die de VMM uitbaat en de andere taken die de VMM vervult, blijft de VMM een insteek gegeven voor het inspectieprogramma van de afdeling milieu-inspectie van het departement LNE.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)*

Identificatie handavingsactor

Naam:	Vlaamse LandMaatschappij (VLM)
Afdeling:	Mestbank
Dienst/Cel:	

Handavingsprogramma handavingsactor

Als algemene signaalfunctie streeft de VLM naar een minimale controledruk – ingevuld door zowel planmatige als reactieve controles - van 1% op de belangrijke aspecten van de mestwetgeving. Daarnaast bepalen de verplichte controles in het kader van Europese richtlijnen/beschikkingen voor een belangrijk deel de inzet van de beschikbare handhavingcapaciteit. Opdrachten en controles op vraag van het parket moeten eveneens prioritair uitgevoerd worden. Naast de verplichte controles worden jaarlijks één of meerdere thema-acties uitgewerkt waarbij het accent wordt gelegd op een facet van de wetgeving en/of een deelsector. Het fraudepotential en vastgestelde misbruiken, alsook de input van vertegenwoordigers van de landbouw vormen de belangrijkste aanleiding om de controledruk in een bepaalde subsector te verhogen en bepaalt ook het jaarthema.

1. Europese verplichtingen

- Derogatiecontroles meststaalname

De bulk van de transportcontroles worden uitgevoerd in de uitrijperiode (april-september) door bemonstering van 700 mesttransporten en de inhoudelijke controle van mesttransportdocumenten met inbegrip van erkenning en AGR-check voor 1.400 transporten. Voor deze actie wordt actief samengewerkt met federale en Lokale politie.

- Derogatiecontrole bedrijf en teelt

In het voor- en najaar worden in dit kader de teelten gecheckt op 4050 percelen en worden bedrijfsdoorlichtingen uitgevoerd op de derogatievoorwaarden bij minstens 190 landbouwbedrijven. De bedoelde controle worden uitgevoerd tussen eind juni en de deadline van 30 oktober en worden doorgegeven aan het Agentschap Landbouw en Visserij (ALV).

- Beheersovereenkomsten PDPO I en II

Bij minstens 5% van alle begunstigden die een verbintenis moeten nakomen in het kader van de beheersovereenkomsten – dit komt overeen met een controle op 280 bedrijven met beheersovereenkomsten met bemestingsbeperkingen en 200 bedrijven met de beheersovereenkomst natuur - worden controles uitgevoerd vanaf half mei. Om een volledige uitbetaling van de beheers-vergoeding in de loop van het beheersjaar mogelijk te maken, wordt vanaf 2010 gestreefd deze controles op 15 oktober af te ronden. Een belangrijk deel van deze controles worden uitgevoerd door een gemengd inspectieteam ALV/VLM. De uitvoering van deze controles door gemengde teams vraagt extra aandacht betreffende coördinatie en afstemming.

2. Vast ingeplande controles

- Controle staalnemers

In de periode tussen 1 oktober en 15 november dienen heel wat landbouwers hun percelen te laten bemonsteren door erkende laboratoria. Dit nitraatresidu bepaalt zowel het bedrag van de boete als het eventuele bedrag van de beheersvergoeding. Actief toezicht op de staalnemers blijft dan ook aangewezen. Dit wordt bevestigd door verschillende aanbevelingen van de Vlaamse Ombudsman. Aan de hand van een risicoanalyse wordt een controle op 34 staalnemers ingepland en het nemen van blinde monsters bij de erkende laboratoria.

- Mestbalanscontroles

Bij een kleine 600 bedrijven worden jaarlijks belangrijke mestbalansproblemen vastgesteld. Deze worden administratief gesanctioneerd via een administratieve geldboete of waarschuwing. In 60% van de dossiers voert handhaving verder inhoudelijk onderzoek naar de opgegeven verklaringen.

3. Thematische acties

- Thema-actie 1: gerichte controles op mesttransporten uitgevoerd door mestvoerders die vrijgesteld zijn van AGR-plicht.
- Thema-actie 2: gerichte controles naar correcte en volledige mestbankaangiftes
Doelgroepen:
 - verzuimers jaarlijkse mestbankaangifte met dierlijke productie
 - varkensbedrijven met bepaald risicoprofiel”

4. Reactieve controles

Op basis van de huidige capaciteit is slechts een beperkte inzetbaarheid mogelijk voor het behandelen van reactieve controles zoals klachten, kantschriften, interne en externe vragen. Dit zal onvoldoende zijn om alle reactieve controles tijdig en grondig te kunnen behandelen.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: VLAAMS AGENTSCHAP ZORG EN GEZONDHEID	
Identificatie handhavingfactor	
Naam:	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
Afdeling:	Afdeling Toezicht Volksgezondheid
Dienst/Cel:	Team Milieugezondheidszorg
Handhavingprogramma 2010 van de handhavingfactor	
<p>In 2010 zal het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid het toezicht focussen op de composteringsinstallaties in Vlaanderen. Het gaat over de bedrijven die vallen onder de volgende G-rubrieken van de Vlarem I indelingslijst:</p> <p>Indelingslijst tot 1 maart 2009:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.2.3.b.2: compostering van GFT met een composteerruimte van meer dan 25m³; • 2.2.3.c: compostering of vergisting, met of zonder methaanwinning van andere niet gevaarlijke stoffen; <p>en</p> <p>indelingslijst vanaf 1 maart 2009:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.2.3.a.3: compostering van uitsluitend groenafval, opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³; • 2.2.3.b.3: compostering van GFT, opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³; • 2.2.3.c.3: compostering van organisch-biologische afvalstoffen; opslag en/of composteerruimte van meer dan 2.000m³. <p>Het inspectieprotocol wordt momenteel opgemaakt zodat in 2010 de controles kunnen starten. Via steekproeven wordt een inschatting gemaakt van de naleving van de volksgezondheidskundige aspecten van de Vlaremwetgeving door bovengenoemde sector. Afhankelijk van de resultaten wordt verder bekeken of de gehele sector wordt doorgelicht in 2011.</p> <p>Naast de keuze van een jaarinspectiethema voor 2010 zal blijvend toezicht gehouden worden op de zwembaden. Sedert vele jaren worden deze inrichtingen van nabij gevolgd door onze afdeling. Zo worden de zwembaden tweemaal per jaar bezocht en worden er waterstalen genomen van het zwembadwater. De resultaten van deze staalname en van de maandelijkse staalnameresultaten die worden uitgevoerd in opdracht van de exploitant, worden afgetoetst aan de waterkwaliteitsvereisten bepaald in Vlarem II. Daarnaast wordt een planning gemaakt waarbij elk jaar een aantal zwembaden in detail worden bekeken. Hierbij worden alle Vlaremvoorwaarden onder de loupe genomen.</p> <p>Door middel van een auditmodel worden de Vlaremvoorwaarden in ziekenhuizen en inrichtingen voor ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen opgevolgd. In de planning worden alle ziekenhuizen om de 5 jaar geauditeerd, alle inrichtingen voor ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen van riscoklasse 2 om de vijf jaar en deze van riscoklasse 3 om de drie jaar. OP dit ogenblik zijn er geen inrichtingen voor het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde en/of pathogene organismen van riscoklasse 4 in Vlaanderen. Zo die er zouden komen, zullen zij jaarlijks worden gescreend.</p>	
Publicatie van het programma:	☐ ja ¹ ☒ neen

¹ Indien het programma door de handhavingfactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *AGENTSCHAP WEGEN EN VERKEER*

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Agentschap Wegen en Verkeer
Afdeling:	
Dienst/Cel:	

Handhavingsprogramma handhavingsactor

Er werd op 4 juni 2009 een ontwerp van ministerieel besluit tot aanstelling van toezichthouders voorgelegd waarvan alsnog het resultaat niet gekend is. Er werd eveneens aan de minister het voorstel geformuleerd m.b.t. artikel 12, 12° van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid om terzake een wijziging in de besluittekst te overwegen. Er werd voorgesteld de bepaling die het aantal toezichthouders beperkt tot slechts enkele personeelsleden van de afdeling Planning en Coördinatie te vervangen door:

'de door de Vlaamse minister, bevoegd voor openbare werken, aan te stellen personeelsleden van het Agentschap Wegen en Verkeer'.

Op die manier kunnen ook personeelsleden van de territoriale afdelingen van AWW aangewezen worden als toezichthouder, zodat de doelgroep zeer wordt uitgebreid, wat de efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van het decreet en het besluit ten goede komt.

Dientengevolge kunnen we u met betrekking tot de 2 gestelde vragen aangaande het milieuhandhavingsprogramma en het milieuhandhavingsrapport thans nog geen concrete voorstellen of initiatieven meedelen.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *WATERWEGEN EN ZEEKANAAL NV*

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling:	Afdelingen Bovenschelde, Zeekanaal en Zeeschelde
Dienst/Cel:	

Handhavingsprogramma handhavingsactor

Het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV kan, ingevolge artikel 16.3.9.§2 van het milieuhandhavingsdecreet toezicht uitoefenen op de toepassing van:

- Artikel 2 van de wet Oppervlaktewateren, het verbod voorwerpen of stoffen in waterlopen of in rioleringen te werpen of te deponeren, verontreinigde stoffen in te lozen of gassen in te brengen, behalve de lozing van afvalwater waarvoor een vergunning is verleend;
- Artikel 12 van het Afvalstoffendecreet, het verbod afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van het Afvalstoffendecreet of zijn uitvoeringsbesluiten.

Voor 2010 zal bijzondere aandacht worden besteed aan de problematiek van het sluikstorten.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *LOKALE POLITIE*

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Lokale politie (www.infozone.be)
Afdeling:	
Dienst/Cel:	

Handhavingprogramma handhavingsactor

De Lokale politie verzekert op lokaal vlak de zogenaamde basispolitiezorg. Het betreft de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie die nodig zijn voor het beheren van lokale gebeurtenissen en fenomenen op het grondgebied van de politiezone, evenals sommige politieopdrachten van federale aard. De Lokale politie wordt georganiseerd per politiezone.

Voor de Lokale politie is er geen algemeen milieuprogramma. Wel kan één en ander in verband met milieu aan bod komen in de zonale veiligheidsplannen. Deze vierjaarlijkse plannen per zone omvatten o.a. de prioritaire opdrachten en doelstellingen vastgesteld door de burgemeesters en de procureur des Konings.

De Vaste Commissie van de Lokale politie is het enig wettelijk representatief orgaan op federaal niveau van en voor de Lokale politiediensten.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: VLAAMSE PROVINCIES	
Identificatie handhavingssactor	
Naam:	Vlaamse Provincies
Afdeling:	
Dienst/Cel:	
Handhavingssprogramma handhavingssactor	
<ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeren van de samenwerkingsovereenkomst provincies-Vlaamse Overheid (2008-2013) - De provincies kunnen – ingevolge artikel 16.3.9.§2 van het milieuhandhavingssdecreet – toezicht uitoefenen op de toepassing van: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Artikel 2 van de wet Oppervlaktewateren, het verbod voorwerpen of stoffen in waterlopen of in rioleringen te werpen of te deponeren, verontreinigende stoffen in te lozen of gassen in te brengen, behalve de lozing de afvalwater waarvoor een vergunning is verleend; ▪ Artikel 12 van het Afvalstoffendecreet, het verbod afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van het Afvalstoffendecreet of zijn uitvoeringsbesluiten. <p>Voor 2010 zal aandacht worden besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concrete taakstelling binnen het milieuhandhavingssdecreet duidelijk maken in samenspraak met andere beheerders van waterlopen. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Momenteel is er nog verwarring en onduidelijkheid omtrent de uiteindelijke toezichtstaken voor de provinciale toezichthouders. Het is belangrijk om middelen en mensen efficiënt in te zetten.</i> - Duidelijkheid krijgen omtrent enerzijds de vormingsplicht van provinciale toezichthouders in het kader van de aanstelling. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>De samenlezing van artikel 13 van het Uitvoeringsbesluit (vormingsplicht voor het behalen van bekwaamheidsbewijs) en artikel 33 (toezichtsbevoegdheid), geeft duidelijk aan dat omvang van de vorming niet in verhouding staat met mogelijke bevoegdheden.</i> - Concrete uitwerking van de ondersteunende taken uitbouwen inzake de uitvoering van het handhavingssbeleid op het lokale niveau. 	
Publicatie van het programma:	☐ ja ¹ ☒ neen

¹ Indien het programma door de handhavingssactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingssprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *STEDEN EN GEMEENTEN*

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
Afdeling:	
Dienst/Cel:	

Synthese handhavingsprogramma handhavingsactor

Verwijzing van de milieujaarprogramma's van de gemeenten zelf – SO (zie 3.2. De samenwerkingsovereenkomst)

Gemeentelijke toezichthouders:

- controle op de bedrijven ingedeeld in VLAREM-klasse 2 en 3 (controle op klasse 2A-bedrijven GEEN prioriteit
 - controles n.a.v. klachten en incidenten
 - controles n.a.v. een vergunningsaanvraag of een melding
 - controles binnen een campagne (een op voorhand aangeduide groep, bijvoorbeeld een bepaalde sector of bedrijfzone
 - routinematige controles
- preventie en verwijdering van huishoudelijk afval
- inzameling van huishoudelijk afvalwater
- oplossen van lokale overlastfenomeen (bv. lawaai)

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

De gemeenten dewelke het SO hebben ondertekend dienen een milieujaarprogramma op te stellen waarin ondermeer een planning wordt opgesteld voor het lopende begrotingsjaar.

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

Actoren belast sanctionering

PROGRAMMA: <i>PARKETTEN</i>	
Identificatie handhavingsactor	
Naam:	Parketten
Afdeling:	
Dienst/Cel:	
Synthese handhavingsprogramma handhavingsactor	
<p>De 'sorteernota' van het Openbaar Ministerie heeft als doel, op basis van onder andere het maatschappelijk belang, een aantal technisch-juridische, rechtseconomische, criminologische en praktische overwegingen, te bepalen welke dossiers door de parketten zelf zullen worden behandeld en welke dossiers zullen worden overgemaakt aan de Afd. MMC, zodat ieder PV een passend gevolg zal krijgen. Bij het opstellen van deze 'sorteernota' werd onder meer rekening gehouden met het feit dat de parketten slechts over een beperkte capaciteit beschikken om milieudossiers te behandelen." De 'sorteernota' van het Openbaar Ministerie doet geen afbreuk aan de prioriteitennota, doch biedt de magistraten de mogelijkheid aan de hand van objectieve criteria op snelle en onafhankelijke wijze een beslissing te nemen binnen de opgelegde termijn. Bovendien blijft elke Procureur des Konings binnen zijn arrondissement vrij een eigen beleid te voeren, rekening houdend met onder meer de beschikbare capaciteit en middelen.</p> <p>Milieudossiers die <u>niet</u> aan de Afdeling MMC kunnen worden overgemaakt voor het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete:</p> <ol style="list-style-type: none">1. dossiers m.b.t. feiten van vóór 1 mei 2009 (milieuhygiënerecht) of 25 juni 2009 (milieubeheersrecht);2. dossiers die in aanmerking komen voor een sepot van technische aard;3. dossiers waarin een (al dan niet voorwaardelijke) gevangenisstraf zich lijkt op te dringen;4. dossiers waarin sprake is van exploitatie zonder enige milieuvergunning, zonder dat er (een begin van) regularisatie is;5. dossiers die betrekking hebben op het beheren of het achterlaten van gevaarlijke afvalstoffen of grote hoeveelheden illegale afvalstoffen, zonder dat er (een begin van) sanering is;6. dossiers die betrekking hebben op betekenisvolle schade aan natuurelementen (beschermd dier- en/of plantensoorten, ecosystemen, vegetaties, kleine landschapselementen, bossen, bermen, graslanden, oppervlaktewateren, ...) zonder dat er (een begin van) sanering of (een begin van) regularisatie is;7. dossiers met herhaaldelijke of zeer ernstige hinder (<i>aanwezigheid benadeelden</i>);8. dossiers waar er een samenhang is met andere (gemeenrechtelijke) misdrijven (bvb. valsheid in geschriften, nog niet geregulariseerde stedenbouwinbreuken, ...);9. dossiers waarin sprake is van een belangrijk vermogensvoordeel (met name dossier waarvoor men het nuttig geacht heeft het vermogensvoordeel te berekenen);10. dossiers waarin sprake is van recidive of herhaaldelijk opgestelde processen-verbaal voor soortgelijke misdrijven;11. dossiers in het kader van specifieke lokale, ressortelijke, gewestelijke of federale prioriteiten (bvb. prioriteiten opgenomen in het milieuhandhavingsprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving);12. dossiers waarbij na 180/360 dagen is gebleken dat de feiten gevat in het initieel proces-verbaal uitmonden naar meerdere feiten of naar meerdere daders en er geen afsplitsing mogelijk is naar afzonderlijke feiten en/of daders;13. dossiers i.v.m. schending van artikel 16.6.1.§2, 1° en/of 2° DAMB (opzettelijk niet-uitvoeren, betalen of negeren van opgelegde bestuurlijke maatregelen, bestuurlijke geldboeten, veiligheidsmaatregelen of door de rechter opgelegde maatregelen of opzettelijke schending van toezichtsrechten).	

Milieudossiers die in elk geval aan de Afdeling MMC kunnen worden overgemaakt voor het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete:

1. niet-prioritaire dossiers
2. dossiers inzake de overschrijding van emissienormen
3. inrichtingen die ontoereikend zijn vergund

Aanbeveling: de leden van het coördinatieteam achten het aangewezen het beslissingsmoment vroeg in de procedure in te lassen (vroeg triage), waarbij enkel dossiers waaraan het parket een gevolg wenst te geven, verder behandeld worden op het niveau van het parket.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

PROGRAMMA: *AFDELING MILIEUHANDHAVING, MILIEUSCHADE EN CRISISBEHEER*

Identificatie handhavingsactor

Naam:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling:	Afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer
Dienst/Cel:	

Handhavingsprogramma handhavingsactor

De afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (AMMC) staat sinds 1 mei 2009 in voor de bestuurlijke sanctionering van het milieuhygiëne- en milieubeheerrecht (overeenkomstig art. 16.1.1 DABM).

AMMC is als bevoegde gewestelijke entiteit bevoegd om in eerste aanleg exclusieve of alternatieve bestuurlijke geldboeten, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming, op te leggen voor milieu-inbreuken respectievelijk milieumisdrijven.

AMMC verstrekt tevens advies aan de minister bevoegd voor Leefmilieu in de beroepsprocedure ten aanzien van bestuurlijke maatregelen genomen door de toezichthouders.

Aangezien AMMC niet zelf instaat voor toezicht en vaststellingen op het terrein – deze rol is weggelegd voor de toezichthouders – kan zij zelf niet rechtstreeks prioriteiten formuleren in het toezichtsbeleid. Wel kan AMMC juist op grond van haar samenwerking met de andere handhavingsactoren eigen accenten aanbrengen die de bestuurlijke handhaving in het algemeen kunnen optimaliseren.

In 2010 wil AMMC vooral werk maken van:

1. Het ontwikkelen van een eenvormig kader met richtlijnen om de hoogte van de bestuurlijke geldboetes te bepalen.
2. Het uitwerken van een duidelijk kader voor de toepassing van het instrument "voordeelontneming".
3. Het opmaken van richtlijnen inzake het starten van de procedure voor het opleggen van een exclusieve geldboete voor milieu-inbreuken (cf. facultatief).
4. Samenwerkingsafspraken met de andere handhavingsactoren.
 - Bilaterale afspraken m.b.t. informatie-uitwisseling en het opnemen van aanspreekpunten bij de gewestelijke toezichthouders (o.a. met AMI, ANB, VLM, OVAM, VMM, en andere)
 - Het in overleg treden met de parketten teneinde afspraken te maken over welke milieumisdrijven in principe strafrechtelijk afgehandeld zullen worden en welke niet, en welke criteria hiervoor kunnen gehanteerd worden, alsook over het formeel overmaken van processen-verbaal.
 - Informatie-uitwisseling (o.a. het gebruik van modeldocumenten) met het oog op een efficiënte handhaving. Dit zal gebeuren in de verschillende werkgroepen in het kader van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM) waarin AMMC participeert.
 - Efficiënte dossieruitwisseling waardoor de AMMC snel op de bal kan spelen inzake de opstart van de procedure voor het opleggen van een bestuurlijke geldboete.
5. Het organiseren van overleg binnen het beleidsdomein LNE via de LNE-werkgroep milieuhandhaving, onder voorzitterschap van AMMC
 - De werkgroep bespreekt praktische vragen over de toepassing en interpretatie van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet en –besluit. Zij streeft hiermee naar een maximale eenvormigheid in de toepassing van de regelgeving.

- De werkgroep staat in voor de evaluatie van mogelijke wijzigingen aan hogervermelde regelgeving, onder coördinatie van AMMC.
- Bovendien kan de werkgroep instaan voor de opmaak van een geïntegreerd, minstens intern afgestemd, LNE-standpunt waar nodig, bv. m.b.t. verschillende activiteiten van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM).
- De werkgroep stemt ook de werkwijze van de verschillende gewestelijke toezichthouders en andere handhavingsactoren op elkaar af. Doel hier is het afspreken van de meest efficiënte werkwijze, met minimale administratieve belasting.
- Binnen de werkgroep wordt relevante kennis inzake milieuhandhaving gedeeld en wordt informatie uitgewisseld.

6. Vorming/opleiding

- De website van het Departement LNE (www.lne.be) omvat na aanvulling door AMMC reeds een duidelijk overzicht van haar werking en een generaliserende uitleg bij het wettelijk kader. Tevens zal AMMC een Q&A-lijst op de voormelde URL plaatsen waardoor handhavers en andere betrokkenen mogelijk een antwoord kunnen vinden op de meest voorkomende vragen. Om te voldoen aan specifieke opleidingsbehoeften van afgebakende doelgroepen, zal AMMC zo veel als mogelijk ingaan op hun verzoek tot het verzorgen van presentaties op of mede-organiseren van vorming of opleiding, op maat van de verzoeker.

Publicatie van het programma:

ja¹

neen

¹ Indien het programma door de handhavingsactor digitaal wordt gepubliceerd, dan vindt u vanaf beschikbaarheid van het programma een link hiernaar op de volgende URL: www.vhrm.be/publicaties/milieuhandhavingsprogramma/2010/progr_actoren

Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving
Koning Albert II-laan 20 bus 15
1000 BRUSSEL

